

În prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, miercuri, 29 martie, în Sala Palatului Republicii au început lucrările Conferinței pe țară a președinților consiliilor populare, eveniment de seamă în viața social-politică a țării.

Instituționalizat din inițiativa tovarășului Nicolae Ceaușescu, acest larg și reprezentativ forum constituie o nouă și elocventă expresie a modului creator în care partidul și statul nostru asigură a-dincirea continuă a democrației socialiste, participarea efectivă, nemijlocită, a tuturor categoriilor de oameni ai muncii, fără deosebire de naționalitate, la conducerea activității economico-sociale, a întregii țări, la dezbateră și adoptarea hotărârilor privind prezentul socialist și viitorul comunist al patriei.

Moment de însemnătate deosebită în viața social-politică, conferința noastră are loc în anul împlinirii unui deceniu de la actul revoluționar al îmbunătățirii organizării administrativ-teritoriale, înfăptuită sub conducerea tovarășului Nicolae Ceaușescu, deceniu care a dat un puternic impuls dezvoltării forțelor de producție, înfăptuirii unor ample prefaceri innoitoare în toate județele și localitățile țării, dinamizând activitatea economico-socială, creind condițiile necesare pentru participarea tuturor cetățenilor patriei noastre, fără deosebire de naționalitate, la conducerea societății noastre socialiste.

Prin amploarea și importanța lucrărilor sale, conferința relevă locul și rolul deosebit al consiliilor populare în societatea noastră, ele constituind o puternică forță politică și organizatorică, chemată să-și aducă o contribuție sporită la înfăptuirea politicii partidului, în plan teritorial, la soluționarea problemelor complexe ce le ridică progresul în ritm accelerat al județelor, municipiilor, orașelor și comunelor țării, la sporirea gradului de civilizație al poporului, la antrenarea largă a cetățenilor la gospodărirea și conducerea directă a treburilor în toate așezările patriei.

Într-un spirit de înaltă responsabilitate comunistă, Conferința pe țară a președinților consiliilor populare este chemată să dezbate activitatea desfășurată de organele locale ale puterii de stat pentru înfăptuirea hotărârilor Congresului al XI-lea și Conferinței Naționale ale partidului cu privire la dezvoltarea economico-socială a țării, la înfăptuirea programelor de modernizare a agriculturii, de sistematizare a teritoriului și de urbanizare a localităților, la realizarea planului construcției de locuințe și lucrărilor de gospodărire comunală, asigurarea aprovizionării populației, ridicării bunăstării tuturor oamenilor muncii de la orașe și sate. Marele forum va examina modul în care consiliile populare trebuie să acționeze în vederea perfecționării activității economico-financiare, organizării și conducerii treburilor obștești, pentru dezvoltarea democrației socialiste, întărirea muncii politico-educative, formarea omului nou, participant activ la făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate.

cuvîntul meu

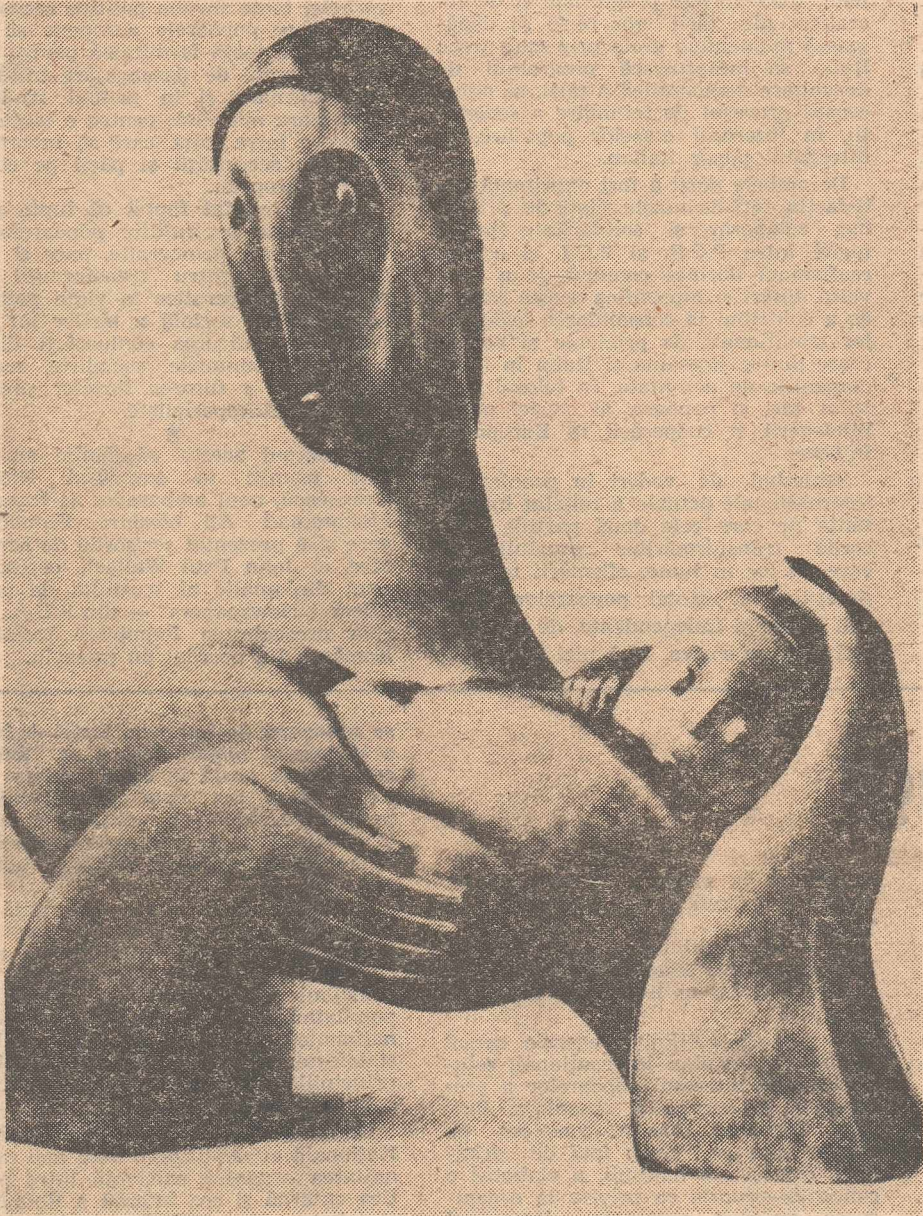
atîta vreau,
să trăiesc
în banatul meu
pe care-l iubesc
ca venirea primăverii
după lunga iarnă
geroasă
vreau să pun umărul
și nu cer nimic
decît un cuvînt bun
cînd obosesc
fiți siguri
cuvîntu-mi stă
chezășie
un șvab ca mine
niciodată
nu-și părăsește
banatul iubit

NIKOLAUS
BERWANGER ■
În românește
de ANTON PALFI ■

Subiect pentru

un viitor reportaj

● La Șimleu Silvaniei, cercetările medicale conduse de doctorul Ioan Pușcaș continuă cu succes. Ultimele rezultate obținute, au șansa să contribuie substanțial la îmbogățirea arsenalului medical în lupta cu ulcerul gastroduodenal. Printre altele, a fost descifrat mecanismul intracelular, care stă la baza procesului secretor de acid clorhidric în condiții fiziologice sau patologice.

ION IRIMESCU : Maternitate

Leagăn pentru toată copilăria

Pune-ți, copile, capul pe pernă,
Te-așteaptă vise, prunc adormit,
În vise viața este eternă,
Cu ceruri blinde și fără sfîrșit.

Ce știi tu-n lume cîte se-ntîmplă,
Nici nu e bine tu să le știi,
Lumea-ngenunche la a ta timpplă,
Și, lingă suflet, cor de copii.

Astăzi, copile, eu îți dau piine,
Tu piinea asta o muști fiirec,
Ce-ți dau eu astăzi tu-mi vei da miine,
Eu, legănîndu-te, îmbătrînesc.

Trupul tău fraged ca un mesteacăn
Să se indoie gales în somn,
Ca să crești mare, plîng și te leagăn
Copile dulce, prea tinere domn.

La geam lumina lunii ți-o scapăr,
Luminii tale să-i dau ecou,
Dormi, fericitule, că eu te apăr
Că eu în tine mă nasc din nou.

Capul pe pernă pune-l, copile,
Totul e bine, ai tăi sînt vii

Și mai au viață și mai au zile,
Să crezi că pururea ei vor trăi.

Mama și tata ție-ți vor face
Leagăn de stele și de ninsori,
Să-ți fie bine, să dormi în pace
Să ai lumină la ursitori.

Pune-ți, copile, capul pe pernă,
Dormi și visează bunul tău vis,
Că-n vise viața este eternă,
Visul e lumea ce eu ți-am promis.

Pat de răchită mirositoare
Leagăn albastru și-ncondeiat,
Pentru copilul care răsare
Și-ai cărui ochi ritmul lumii îl bat.

Mama te leagănă, veghează tata,
Somnul ți-l apără ochi părintești,
Dormi și visează că lumea-i gata
Și te așteaptă numai să crești.

Mie-mi trec anii, ție-ți vin anii,
Poate că miine îți va fi greu
S-accepti că astăzi eu ți-am spus
nani,

Dar nani-nani, frumosul meu.

ADRIAN PĂUNESCU ■

OPINIA UNUI ALEGĂTOR

Noi așteptăm să greșim!

Sigur că n-o să auziți niciodată, răspicat, un astfel de răspuns, nimeni și niciodată n-o să spună cu toată gura și senin și liniștit și hotărît că el sau ei nu consideră că au altceva de făcut în cadrul eforturilor generale ale societății decît să aștepte ca tu sau altul sau alții să greșească, pentru ca după aceea la fel de liniștit, sau de liniștii, să arate, cu vigilență și cu pasune chipurile revoluționară : „Tovarășe, cum am prevăzut, a greșit, s-a greșit, iată ce mare greșeală s-a săvîrșit, noi, vigilenții, noi, devotații, atragem rapid atenția !”

Categoric, niciodată n-o să auziți, răspicat o astfel de replică. Și cu toate acestea, așa se mai petrec, din nefericire, citeodată lucrurile. Sînt unii oameni care n-au altă plăcere decît să culegă informații despre felul cum se greșește sau despre felul cum s-a greșit, deși pînă se va fi greșit ei au fost de față, au asistat liniștii, au avut marca și nerușinata răbdare să stea liniștii și să vadă bine cum se greșește și să lase să se greșească, numai ca să poată ei ridica, apoi, două degete negre și să arate cit de vigilenți au fost. Lamentabilă morală, lamentabilă atitudine, lamentabilă filosofie de viață și de strecurat prin viață.

Omul nostru vine, să zicem, la o ședință, face parte din serviciul respectiv, vede bine că ce se pune la cale, deși de bună-credință: poate să pornească dintr-o eroare și poate să conducă la o eroare, eroarea e, cum bine se știe, în firea lucrurilor, bine e să o eviți, greu poți, însă, să crezi că cineva în mod intenționat vrea să greșească. El bine, omul nostru observă toate acestea, e, cum ziceam, de față. Nu spune un cuvînt, nu exprimă o îndoiială, tace chitic și așteaptă să se greșească. Pe urmă, ca viteazul după război, agită vigilența lui ipocrită și strigă lozinca.

Strigă lozinca dacă e, totuși, un așa-zis luptător la vedere, pentru că mai există și soluția anonimă. Scrie frumos cu mina stîngă, cu o mașină de scris de te miri unde, pune gura la pilnia unui telefon necunoscut și sub pavăza lamentabilă a anonimatului, toarnă venul.

Umărul nu l-ar pune la muncă, mîntea lui bună n-ar pune-o la bătaie, ochii lui teferi nu l-ar pune să vadă, gura lui vorbăreacă n-ar pune-o să spună ce e de spus și pe față și la timp și de față. Nu. El așteaptă să se greșească, pe el nu-l interesează faptul că dacă se greșește societatea pierde, vreau să spun colectivul, locul de muncă, și așa mai departe. Pe el îl interesează să se greșească anume, ca să se scoată el în lumină cit de necesar e și cit de „la timp” se face el necesar.

Cunosc eu un asemenea specimen, un om dugos și cu fruntea mereu neagră și cu ochii mereu în pămînt, un fel de cirtă țiritoare la lumina zilei dacă s-ar putea așa ceva. Pune satul la cale o treabă și ar mai avea nevoie de un ochi cu vederea bună în plus, el se dă deoparte și se bucură cinește așteptînd să vadă gardul pus strîmb și el să strige : „S-a greșit, nu v-am spus eu, sînt incapabili”, spioște cineva un perete și a uitat în fuga trebel să puie clei în var, el nu zice nimic, așteaptă să cadă varul și să se descojească și el să strige : „Nu v-am spus eu, e un nepriceput, a greșit”. O viață de așteptare a greșelilor, de anonime și de ris strîmb ca un rigît cînd se întîmplă nenorocirea.

Se zice că l-ar fi întrebat cineva, respectuos, vîzîndu-l deoparte și așteptînd :

— Dumneavoastră, „tovarășe”, ce faceți ?
— Noi — ar fi răspuns el atunci cu pluralul malestății furat iute de întrebare și pentru prima dată „cîstit” în nemernicia lui — noi așteptăm să greșim.

DINU SĂRARU ■

Primiri la tovarășul Nicolae Ceaușescu

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, președintele Frontului Unității Socialiste, a primit, luni după-amiază, pe tovarășa Hă Giang Suk, membru al C. C. al Partidului Muncii din Coreea, vicepreședinte al Comitetului Permanent al Adunării Populare Supreme, secretar general al C. C. al Frontului Democratic pentru Reunificarea Patriei, conducătoarea delegației frontului, care ne vizitează țara, la invitația Consiliului Național al Frontului Unității Socialiste.

În cadrul întrevederii s-au relevat cu satisfacție bunele raporturi de prietenie și colaborare dintre P.C.R. și Partidul Muncii din Coreea, dintre țările și popoarele noastre, în spiritul convorbirilor și înțelegerilor dintre tovarășii Nicolae Ceaușescu și Kim Ir Sen. S-a exprimat, totodată, dorința de a extinde și diversifica aceste relații în interesul popoarelor române și coreene, în folosul cauzei păcii și socialismului.

În cadrul convorbirii, tovarășul Nicolae Ceaușescu a reafirmat solidaritatea deplină a Partidului Comunist Român, a guvernului și poporului nostru față de aspirațiile legitime ale poporului coreean de reunificare pașnică, independentă și democratică a patriei, arătând că România va sprijini cu consecvență propunerile și inițiativele constructive ale Republicii Populare Democratice Coreene, menite să asigure împlinirea acestui deziderat major.

În numele tovarășului Kim Ir Sen, al Frontului Democratic pentru Reunificarea Patriei din R.P.D. Coreeană, oaspetele a exprimat secretarului general al Partidului Comunist Român înțelegerea și recunoștința pentru sprijinul și solidaritatea activă a țării noastre față

de lupta poporului coreean pentru împlinirea idealurilor de reunificare a patriei sale.

★

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, a primit, marți după-amiază, pe tovarășul Gianni Cervetti, membru al Direcțiunii și Secretariatului Partidului Comunist Italian, care face o vizită în țara noastră, la invitația C.C. al P.C.R. Oaspetele a transmis tovarășului Nicolae Ceaușescu un cald mesaj de salut din partea Direcțiunii Partidului Comunist Italian, a președintelui partidului, tovarășul Luigi Longo, și a secretarului general al partidului, tovarășul Enrico Berlinguer.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu a mulțumit pentru sentimentele prietenești exprimate și a transmis, la rândul său, Direcțiunii P.C.I., tovarășilor Luigi Longo și Enrico Berlinguer un salut călduros din partea Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. și a sa personal.

În cadrul convorbirii, desfășurate într-o atmosferă de caldă prietenie, s-a procedat la o informare reciprocă asupra activității și preocupărilor actuale ale celor două partide și a avut loc un schimb de vederi asupra unui larg cerc de probleme ale situației internaționale actuale și ale mișcării comuniste și muncitorești.

Tovarășul Gianni Cervetti a informat despre situația din Italia, despre problemele dificile cu care sînt confruntate forțele democratice în activitatea de împlinire a programului de guvernare aprobat în parlament de cele cinci partide din „arcul constituțional”. În acest context, oaspetele a relevat că actele teroriste, care au culminat cu răpirea președintelui Consiliului Național al Partidului Democrat-Creștin,

Aldo Moro, constituie o gravă amenințare la adresa instituțiilor republicane și ordinii publice, a desfășurării activității normale a țării și a evoluției procesului spre democratizarea și reînnoirea vieții politice, economice și sociale a statului italian.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu a apreciat ca un fapt pozitiv formarea în Italia a unei largi majorități parlamentare în care P.C.I. ocupă un loc important, ceea ce deschide o perspectivă favorabilă dezvoltării democrației, creșterii rolului forțelor de stînga. Secretarul general al partidului a exprimat, totodată, convingerea că comuniștii italieni, toate forțele progresiste și democratice ale țării vor reuși să depășească momentele grele prin care trece Italia, să înlătuiească programul de dezvoltare democratică a țării, să adîncească procesul de reînnoire a societății, în interesul maselor populare, al întregului popor italian.

De ambele părți a fost exprimată satisfacția față de bunele relații de prietenie, colaborare și solidaritate statornicite între P.C.R. și P.C.I. și a fost reafirmată dorința comună de a dezvolta, întări și intensifica aceste relații, de a contribui la consolidarea legăturilor tradiționale de prietenie și colaborare dintre România și Italia în toate domeniile de activitate, în folosul ambelor țări și popoare, al cauzei păcii, înțelegerii și cooperării în Europa și în lume.

Schimbul de vederi în problemele internaționale actuale a reliefat importanța pe care cele două partide o acordă transformărilor revoluționare care au loc în lume, afirmării tot mai puternice a voinței popoarelor de a trăi libere și independente, de a-și hotărî singure soarta, fără nici un ames-

tec din afară, de a pune capăt vechii politici de dominație și dictat.

Relevîndu-se faptul că în viața internațională se manifestă tendințe negative provocate de ascuțirea contradicțiilor dintre state sau grupuri de state, de intensificarea luptei pentru sfere de influență, de accentuarea unor manifestări de forță, s-a subliniat de ambele părți că astăzi se impun mai mult ca oricînd unirea eforturilor maselor populare, a tuturor forțelor progresiste și antiimperialiste în vederea împiedicării agravării climatului mondial, intensificarea eforturilor pentru rezolvarea pe cale pașnică, între părțile direct interesate, a stărilor conflictuale din Orientul Mijlociu și din alte zone.

Apreciindu-se că rezultatele recente reuniuni de la Belgrad sînt nesatisfăcătoare, s-a relevat necesitatea ca guvernele, toate forțele politice responsabile, toate popoarele europene să acționeze cu toată fermitatea pentru măsuri concrete de dezangajare militară, de dezarmare, și în primul rînd de dezarmare nucleară, pentru o largă colaborare între state, care să favorizeze întărirea securității și păcii pe continentul european.

A fost reliefat faptul că lupta pentru triumful aspirațiilor popoarelor la independență, democrație, pace și progres social, pentru transformări înnoitoare, democratice în viața politică, economică și socială a țărilor lor impune intensificarea colaborării dintre partidele comuniste, socialiste, social-democrate, a tuturor forțelor progresiste și antiimperialiste.

★

În cursul acestei săptămîni au mai fost primiți la tovarășul Nicolae Ceaușescu, noul ambasador al Iranului, Mohammad Ali Moshiri Hamadani, care și-a prezentat scrisorile de acreditare, și John Paul Wallach, corespondent diplomatic al trustului de presă „Hearst Newspapers” — din S.U.A., căruia președintele Republicii Socialiste România i-a acordat un interviu.

Două noi legi

În ansamblul de măsuri politice luate de conducerea de partid și de stat în ultimii ani pentru asigurarea unui cadru organizat, legal, de atragere a tuturor cetățenilor la conducerea construcției economico-sociale, a tuturor treburilor de interes obștesc se înscrie și Legea cu privire la activitatea de rezolvare a propunerilor, sesizărilor, reclamațiilor și cererilor oamenilor muncii, dezbătută și aprobată la 24 martie de Marea Adunare Națională.

Dreptul oamenilor muncii de a se adresa cu orice probleme organelor de partid și de stat — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu la ultima Plenară a C.C. al Partidului Comunist Român — „constituie o expresie a democrației noastre socialiste. Este, de asemenea, o obligație pentru organele de partid și de stat să soluționeze în mod corespunzător atît problemele de ordin personal, cît și cele de ordin general și să informeze pe cei care au ridicat aceste probleme de felul cum au fost soluționate... Activitatea din acest domeniu constituie o latură însemnată a legăturilor partidului și statului cu masele de oameni ai muncii. Ea constituie o parte inseparabilă a democrației noastre socialiste, care se bazează tocmai pe contactele nemijlocite cu oamenii, pe soluționarea directă a problemelor ce privesc condițiile de viață și de muncă ale maselor largi populare”. Iată contextul larg, cuprinzător, în care își află locul și legea sus-menționată.

După cum au subliniat mai mulți din participanții la dezbateri, această lege, reflectînd imbinarea armonioasă a intereselor generale ale societății cu cele personale, asigură largi posibilități tuturor celor ce muncesc să contribuie prin sugestiile, propunerile și criticile lor la îmbunătățirea muncii în toate domeniile, la apărarea și dezvoltarea avutului obștesc, la întărirea ordinii și disciplinei, la afirmarea deplină a principiilor eticii și echității socialiste. Se vor putea combate mai eficient manifestările de tărăgănare, formalism sau neglijență, trecîndu-se astfel la o calitate superioară în conducerea întregii vieți economice și sociale. Întrucît mai sînt încă destule cazuri în care nu se acționează cu suficientă perseverență și receptivitate față de sugestiile și criticile venite din mase, au fost apreciate ca deosebit de importante prevederile potrivit cărora sînt stabilite obligații pentru organele de conducere la toate nivelurile, pentru organizațiile de sindicat, tineret și femei, în asigurarea so-

luționării mai competente, operative și responsabile a tuturor problemelor cu care li se adresează oamenii muncii.

Expresie a procesului de continuă perfecționare și adîncire a democrației muncitorești, Legea cu privire la activitatea de rezolvare a propunerilor, sesizărilor, reclamațiilor și cererilor oamenilor muncii oferă noi posibilități de participare nemijlocită a maselor la conducere, la actul de decizie — participare aflată la înseși temelile democrației socialiste. Regăsim aci una din semnificațiile majore ale noii legi, careia însă, pe un plan mai general, i se aplică și ei, în fond, aprecierea făcută de tovarășul Nicolae Ceaușescu la Plenara C.C. al P.C.R. cu privire la măsurile de perfecționare a conducerii economico-financiare: „...Nimeni nu trebuie să se aștepte la minuni doar prin însăși adoptarea acestor hotărîri. Pentru ea ele să dea rezultatele pe care le dorim, trebuie să acționăm cu toată

fermitatea în vederea transunerii lor rapide și în cele mai bune condiții în viață...”

La aceeași sesiune a Marii Adunări Naționale a fost adoptată Legea privind apărarea civilă în Republica Socialistă România.

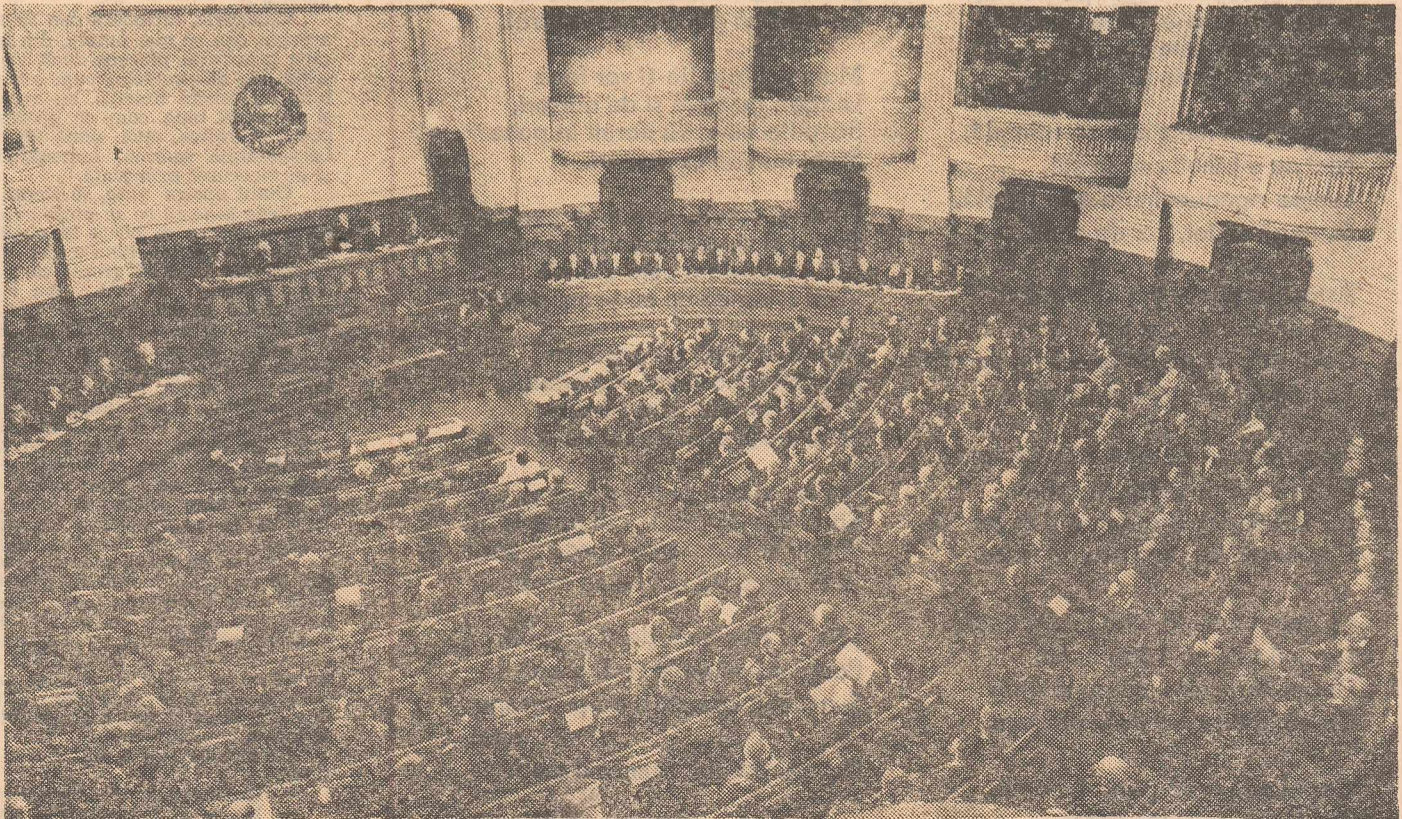
Se știe că, sprijinind energic cursul destinderii pe plan internațional, soluționarea în interesul popoarelor a problemelor ce confruntă omenirea, Partidul Comunist Român, conștient de răspunderile ce-i revin față de destinele țării și ale națiunii, a elaborat o concepție proprie cu privire la organizarea apărării naționale. Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, comandantul suprem al forțelor noastre armate, arată: „Ținînd seama că în condițiile de azi un război antiimperialist, de apărare poate fi numai un război popular, partidul și guvernul

se preocupă de întărirea forței de luptă a întregului popor, pentru ca fiecare cetățean să poată în orice moment să fie în stare, așa cum azi înlătuiește politica partidului de edificare a socialismului, să apere cuceririle socialiste, independența și suveranitatea patriei noastre”.

Apărarea civilă, parte integrantă a sistemului național de apărare, se întemeiază pe această concepție cu atîta claritate expusă de șeful statului, ea contribuie nemijlocit la pregătirea populației, a teritoriului și a economiei naționale pentru apărare. Noua lege stabilește, într-un ansamblu unitar, principiile și normele care stau la baza activității de apărare civilă.

Legile adoptate de Marea Adunare Națională evidențiază, o dată mai mult, unitatea organică existentă între politica externă și cea internă a României socialiste, ele oglindesc înalta conștiință a poporului, care știe prea bine că doar în propriile sale forțe, în hotărîrea neabătută de a lupta pentru împlinirea politicii partidului stă chezașia prosperității și progresului neîntrerupt al patriei.

L. NICULESCU ■

Plenara Comitetului Central al Partidului Comunist Român

Importante măsuri pentru perfecționarea vieții economico-sociale

Elaborate pe temeiul dialectice dintre teorie și practică, dintre principiile generale și modalitatea aplicării lor concrete, recente măsuri adoptate de Plenara C.C. al P.C.R., întrupate din gândul și fapta unui întreg popor, anticipază emoționant o nouă etapă strategică a construcției socialiste. Vom fi cu toții martorii și creatorii acestui timp istoric, prefigurat cu îndrăzneală și clarviziune de către Conferința Națională, a unui timp măsurat nu în lungime ci în intensitate și caracterizat prin reînvierea întregii activități social-economice prin multiple transformări calitative superioare, cu largi și profunde implicații în destinul colectiv al poporului nostru.

Ca de fiecare dată, documentele de însemnătate teoretică și practică ale partidului nostru aduc în atenție valoarea deosebită, determinantă, a aportului tovarășului Nicolae Ceaușescu, rolul decisiv, dominant, încredințat de istorie primului bărbat al României în elaborarea și aplicarea strategiei și tacticii partidului, în clarificarea etapelor de dezvoltare economică și social-politică a țării prin aplicarea creatoare la realitățile concrete ale patriei socialiste a celor mai generale principii ale marxism-leninismului. Un asemenea document programatic, de o inestimabilă valoare teoretică și practică, cu totul remarcabil prin temeinicia opțiunilor și cetezanța soluțiilor preconizate, prin rigoarea discernământului științific și profundul său umanism îl reprezintă cuvântarea rostită de secretarul general al partidului la Plenara C.C. al P.C.R. din 22-23 martie.

Referindu-se în mod deosebit la importanța măsurilor privind perfecționarea conducerii și planificării economico-financiare, tovarășul Nicolae Ceaușescu a ținut să precizeze că oportunitatea acestora a devenit evidentă ca urmare a importanțelor realizări obținute prin munca pașnică a poporului nostru. Dezvoltarea în ritm înalt a forțelor de producție, viguroasa ascensiune și diversificare a industriei și agriculturii, înflorirea științei și culturii, marile și variatele succese înregistrate în acest ultim deceniu de aur al istoriei naționale au produs deopotrivă schimbări radicale în structura socială a țării noastre. Noua vîrstă a patriei impune tocmai de aceea luarea unor măsuri de perfecționare a relațiilor de producție și sociale, de așezare a acestora într-o realitate și armonioasă concordanță cu forțele de producție, condiție esențială pentru înaintarea societății noastre pe calea socialismului și comunismului. Noile hotărâri consacrate perfecționării conducerii științifice și planificării întregii activități economico-sociale devin imperios necesare mai cu seamă în actuala etapă de dezvoltare a României, caracterizată prin largă participare a oamenilor muncii la conducerea întregii vieți economice, prin instituționalizarea principiului muncii și conducerii colective, prin continua adîncire a democrației socia-

liste. Hotărârile adoptate de plenară — a precizat tovarășul Nicolae Ceaușescu — au, tocmai de aceea și în primul rînd, menirea de a pune în concordanță cadrul organizatoric democratic cu mecanismul economico-financiar, de a deschide drum larg manifestărilor neîngrădite, active ale tuturor organelor colective create, inițiativei și capacității creatoare ale maselor de oameni ai muncii.

Recentele hotărâri adoptate de plenară reprezintă, conform unei practici statornice în activitatea partidului nostru, rodul unor îndelungate investigații de specialitate, al unei minuțioase și riguroase analize a etapei istorice pe care o parcurgem. Precizînd că trecerea la experimentarea unor măsuri de perfecționare a mecanismului economico-financiar, printre care și introducerea indicatorului de valoare a producției nete în locul celui al valorii producției globale, a fost hotărîtă încă din 1974, tovarășul Nicolae Ceaușescu a adresat o severă și îndreptățită critică celor însărcinați cu experimentarea și prezentarea concluziilor și care, din motive total neîntemeiate, timp de patru ani, au tergiversat aplicarea acestor măsuri vitale.

Noile căi de perfecționare a conducerii și planificării pornesc de la principiul corelării unitare a activității de făurire a societății socialiste multilaterale dezvoltate cu autonomia economico-financiară a unităților administrative și de producție, cu principiul autoconducerii muncitorești, cu autogestiunea întreprinderilor. Viitoarele principii de muncă și conducere — a arătat tovarășul Nicolae Ceaușescu — resping atît tendințele unui centralism excesiv și rigid cit, deopotrivă, și pe cele ale unui eventual patriotism local, de încălcare a legilor și hotărîrilor obligatorii pentru toate organele de partid și de stat, pentru toți cetățenii patriei. Lupta hotărîtă împotriva inerției, rutinei, birocrației și rigurilor excesive va trebui să determine la toate nivelurile o înviore a muncii de conducere și planificare, o potențare a inițiativei și talentului virtual. Un rol deosebit în acest sens revine — după cum se știe — întreprinderilor chemate să instituționalizeze principiul autoconducerii muncitorești, al autogestiunii economico-financiare, bazat pe creșterea răspunderii directe a conducerii colective a tuturor oamenilor muncii din unitățile respective, chemați — potrivit noilor prevederi — să asigure o mai judicioasă gospodărire mijloacelor de producție, pentru obținerea cu mijloacele materiale și financiare existente a unei eficiențe maxime, a unei valori noi create cit mai ridicate la mia de lei fonduri fixe.

Realizarea unui mecanism economico-financiar flexibil și dinamic creează deopotrivă cadrul juridic și modalitatea concretă pentru înlăturarea unor aspecte carentiale din diverse compartimente ale economiei naționale, incompatibile cu o economie planifica-

tă, modernă, competitivă. Trebuie să se pună astfel capăt cu hotărîre practică de a se produce marfă în orice condiții, fără contracte ferme, la voia întâmplării, fără a avea asigurată desfășurarea în străinătate sau în țară. Întreaga activitate economică — a arătat tovarășul Nicolae Ceaușescu — trebuie să se bazeze pe contractele de lungă durată, iar planurile de producție să fie considerate încheiate numai în clipa în care au fost clarificate toate problemele și a fost asigurat tot necesarul producției, începînd cu încheierea planului, întocmirea contractelor, alcătuirea bugetului de venituri și cheltuieli și terminînd cu asigurarea forței de muncă. Principiul autogestiunii economico-financiare creează un cadru real și extrem de favorabil respectării și îndeplinirii cu promptitudine a unor asemenea imperative de esență. Ele vor asigura creșterea obiectivă a rentabilității și beneficiului, iar întreprinderile vor dispune, totodată, în cadrul planului și bugetului de venituri și cheltuieli, atît de mijloacele necesare activității de producție, retribuției oamenilor muncii, cit și de mijloace pentru dezvoltarea capacităților de producție, și de satisfacere directă a unor necesități sociale, inclusiv în domeniul construcției de locuințe.

În deplin consens cu măsurile preconizate, cu întreaga etapă inaugurată prin documentele dezbătute și adoptate de recenta Plenară a Comitetului Central al partidului, trebuie înțeleasă și apreciată și hotărîrea de a se trece la comensurarea rezultatelor obținute prin valoarea producției nete, ca indice principal de planificare economico-socială și deci, implicit, de a se înlătura modul defectuos de estimare a rezultatelor de producție nu ca rezultat al muncii vii, ci pe baza calculării consumului material, al consumului de muncă trecută.

În întreaga sa istorie scrisă sau nescrisă, omul, producătorul conștient al bunurilor materiale și spirituale, și-a măsurat rodul muncii sociale prin actul final al creației sale, singurul cîntar exact și obiectiv pentru eficiența și valoarea activității prestate. Valoarea nou creată sau producția netă presupune tocmai valorificarea superioară a materiilor prime, încorporarea în acestea a unei cantități tot mai mari de muncă vie, de inteligență, de pricepere și talent. Iată de ce — a precizat tovarășul Nicolae Ceaușescu — valoarea nou creată nu poate fi decît rezultatul concret al muncii prestate, și nu al consumului de muncă trecută, motiv pentru care este absolut necesar să renunțăm la mitul producției globale, păstrînd-o doar ca un indicator general și nu ca pe un indicator de bază al activității economico-sociale.

Noile îndatoriri și atribuții ale muncii și conducerii colective implicate în măsurile privind perfecționarea conducerii și planificării economico-financiare au impus, totodată, adoptarea în cadrul recentei plenare a hotărîrii de im-

bunătățire a cointeresării oamenilor muncii atît prin unele prevederi ale Legii retribuției cit și prin măsurile preconizate pentru participarea oamenilor muncii la beneficii. Această hotărîre — a apreciat secretarul general al partidului — va determina fără îndoială o mai judicioasă organizare a producției și muncii, sporind sensibil productivitatea muncii și rentabilitatea activității economico-financiare, creînd în același timp posibilități ca oamenii muncii să-și sporească sensibil retribuția stabilită prin beneficii suplimentare. „Doresc, încă o dată, să subliniez — a spus tovarășul Nicolae Ceaușescu — că adoptarea acestor măsuri trebuie să ducă la îmbunătățirea întregii activități economice, la realizarea în viață a sarcinilor trasate de Conferința Națională cu privire la trecerea la o nouă calitate în toate domeniile, inclusiv în conducerea și planificarea economico-socială”.

Plenara din 22-23 martie și-a consacrat de asemenea dezbaterile unor probleme privitoare la creșterea rîndurilor partidului, la structura sa organizatorică, precum și la politica de cadre a partidului. Precizîndu-se că numărul membrilor de partid depășește 2 760 000, s-a apreciat, totodată, că avem o compoziție socială și națională corespunzătoare, că au fost obținute succese notabile în promovarea și creșterea cadrelor, în promovarea de noi activiști în diferite munci de partid și de stat; a crescut mulțumitor ponderea femeilor în partid. Pentru întregul nostru popor Partidul Comunist Român reprezintă astăzi autoritatea supremă, tezaurul înțelepciunii colective, gîndurile, crezul și aspirațiile unei întregi națiuni, chezașia sigură a prosperității și civilizației României socialiste, garanția întregii noastre deveniri.

Plenara Comitetului Central a mai dezbătut și aprobat măsurile privind îmbunătățirea activității de rezolvare a propunerilor, sesizărilor, reclamațiilor și cererilor oamenilor muncii și a examinat și aprobat raportul cu privire la activitatea internațională a partidului și statului nostru în anul 1977 și la principalele orientări pe plan extern pe anul 1978.

Noua etapă strategică inaugurată în cadrul recentei plenare proiectează într-o largă perspectivă viitoarea evoluție a patriei socialiste pe drumul dezvoltării sale multilaterale și al înaintării sale spre comunism. În această vastă și profundă creație a partidului, bazată pe cunoașterea profundă a legilor obiective ale dezvoltării sociale, întregul nostru popor recunoaște înaltele însușiri ale conducătorului partidului și statului nostru: clarviziunea politică, realismul și cetezanța în gîndire, cunoașterea în spirit științific a celor mai variate probleme economice și sociale, înaltul umanism și dragostea nefermărită pentru destinul patriei noastre, România socialistă.

LIVIU TIMBUS

„Ehei...! Cocora, în mai, devine un izvor nesecat de viață și de speranță”

Șoseaua care te aduce de la Slobozia la Cocora, comună bogată, așezată în răscrucea vinturilor, în Bărăgan, se lovește deodată de fruntea satului și ai impresia că se termină aici. Dar, asemenea unei vulpi fugărite care își trimite coada unde nu te aștepți, șoseaua cotește la stînga și unduiește prin tot satul, fiind singurul drum de mașini și de care. Singurul pentru că toate celelalte uliți ale satului sînt închise la capete.

— De ce ați blocat drumurile, tovarășe primar?

— La noi, drumurile însumează cîteva zeci de pogoane și, de comun acord cu toți locuitorii comunei, am hotărît ca în fiecare primăvară să le închidem și să le arăm. Măsura este posibilă pentru că pînă toamna, cînd sătenii își adună roadele în hambare, nu mai circulă pe ele nici care, nici tractoare. Spuneți și dv., n-ar fi păcat să lași nefolosit atîta pămînt? Noi am tras brazdă adîncă, am arat toate drumurile și le-am oferit posibilitatea sătenilor să cultive, pentru nevoile proprii, cartofi, ceapă, roșii, tot felul de legume și zarzavaturi. Dacă la început au fost, e adevărat, și unii care s-au abținut, acum, cum vine primăvara, locuitorii comunei cer să arăm imediat toate drumurile. Așa înțelegem noi să folosim fiecare palmă de pămînt.

— Și pe unde circulă oamenii, că doar nu au încă aripi, să zboare?

— Avem 21 kilometri de trotuare asfaltate, comode, pe care oamenii circulă în voie, merg în pantofi pe orice timp, nu în cizme de cauciuc ca altădată. Ne-am propus să turnăm trotuare chiar și pe marginea șoselei, să ne circule copiii mai în siguranță.

Străbat comuna, împreună cu primarul Corneliu Elefterescu, de la care află că valoarea producției realizată de cocoreni, oameni a căror hărnicie se recomandă singură, se ridică la peste 110 milioane lei și provine numai din agricultură și zootehnie. Deși la Cocora nu sînt terenuri irigate, nu se cam inghesuie ploaia, în primii doi ani ai cincinalului s-au obținut importante plusuri de recolte. Cum? Prin gospodărirea pămîntului, îngrășarea lui cu substanțe naturale și chimice, executarea unor lucrări de calitate, prin asumarea unei mai mari responsabilități față de muncă din partea fiecărui membru cooperar. În felul acesta, s-a reușit să se predea în plus, la fondul de stat, 1.500 tone de cereale, 60 tone carne, 8.000 hectolitri de lapte, alte produse agricole.

— Iar acum, ține să completeze primarul Corneliu Elefterescu, care la data documentării noastre se pregătea pentru a participa la lucrările Conferinței pe țară a președinților consiliilor populare, anul acesta, zice el, cocoreni m-au autorizat să le exprim gîndurile și voința lor de a obține cel puțin 1.500 kg de porumb boabe

în plus de pe fiecare hectar din cele 2.400.

Angajamentul, de-a dreptul îndrăzneț, l-a cam pus pe primar pe gînduri, l-a determinat să mai stea o dată de vorbă cu oamenii, să afle cam ce mai au de gînd să facă, unde „să umble”, să obțină acest spor de produse. „Păi, tovarășe președinte, au zis ei; noi am cartat tot terenul, fapt ce ne permite să amplasăm culturile în raport de proprietățile solului, știm de acum să rotim culturile, să folosim mai bine baza tehnico-materială, să folosim cele mai bune tehnologii de păstrare a apei în sol, avem semințe de calitate și dacă ne organizăm și mai bine munca și folosim acordul global, apăi, nu știm, zău, cine ne-ar mai putea împiedica să obținem ce ne-am propus”. Și primarul Corneliu Elefterescu și-a însușit cu destulă bucurie mandatul cocorenilor, pe care îl va duce în aceste zile la conferință.

— Astfel înțelegem noi să practicăm o agricultură intensivă. Anul acesta, de pildă, vom semăna, după orz, o suprafață de 340 hectare cu porumb și vom obține astfel, de pe aceeași suprafață de teren, două recolte.

Am înțeles, mai mult decît oriunde, că întreg curajul de angajare, forța de exprimare a primarului Corneliu Elefterescu, vin nu numai din el, ci mult mai de departe, vin din forța și curajul obștii în fruntea căreia se află, ales, vin din vrednicia oamenilor din Cocora, așezare solară în care se află simbolul zborului, al înălțării spre civilizație. Sînt oameni buni și harnici la Cocora, care înțeleg că a-jungerea României în rîndul țărilor cu o dezvoltare medie va fi posibilă dacă și ei își vor face datoria, dacă se vor gospodări din an în an tot mai bine, dacă vor valorifica toate resursele pe care locul lor le oferă. Vorbeam cu soția Maria și Alexandru Băjean, ea ingineră, șefa fermei legumicole, el inginer șef al cooperativei agricole de producție din Cocora: „Venim din București, dar locuim aici de opt ani și doi dintre cei trei copii ai noștri s-au născut în Cocora. Ce ne place mai mult aici? Oamenii. Sînt muncitori, receptivi la noi, preocupăți de a obține producții tot mai mari de pe aceste terenuri neirigate, care uneori sînt bintuite de secetă”. Dovadă a hărniciei lor stau producțiile de pînă acum, dar și răsplata eforturilor: mecanizatorii de la S.M.A. au obținut Ordinul Meritul Agricol clasa a II-a, iar cooperatorii de la C.A.P. Colilia, sat component al comunei, au fost distinși cu Ordinul Muncii clasa I, pentru producțiile obținute la cultura sfeclii de zahăr. Rezultate bune sînt și în zootehnie: porcii se cresc, la Cocora, după tehnologii moderne, în „baterii”, niște țărcuri metalice în care apa vine pe țevă (purceii beau apă din suzetă), hrana la fel, iar dejecțiile se evacuează automat, întreținîndu-se în crescătorii o igienă deplină. „În

felul acesta, ne mărturisesc tehnicianul Marin Necula, am reușit să folosim mai bine spațiile și reușim să producem cu o mie de porci mai mult. Să predăm statului, în 1977 de pildă, treisprezece tone de carne în plus.”

— Dv. ce v-ați străduit să le oferiți oamenilor? I întreb din nou pe primarul Corneliu Elefterescu.

— Am construit pentru locuitorii comunei un supermarket cu autoservire, cofetărie și brutărie; la școală, am construit două laboratoare, o sală de sport cum nici în Slobozia nu este, avem teren de fotbal (anul ăsta îi construim tribunele), am introdus apă potabilă pe 11 kilometri și, se înțelege, în casele oamenilor au apărut mai multe băi, avem un parc, priviți-l și dv., cum nu este altul în județ. Și, dacă vreți să știți, ați venit cam devreme în Cocora; să fi venit în luna mai, atunci să vedeți Cocora!

— Cum e Cocora în mai?

— Ehei...! Cocora, în mai, devine un izvor nesecat de viață și de speranță. E ca o stațiune de frumoașă, o stațiune în care oamenii hărnicesc asemenea albinelor!

De vreo trei ani de zile la rînd, cocoreni cîștigă cite un loc fruntaș în întrecerea pe județ, la gospodărirea comunei. „Anul acesta, ne mărturisesc primarul, vrem să obținem un loc fruntaș pe țară. Și cred că îl vom obține dacă ne vom transpune în practică toate gîndurile noastre.”

— Ce spun gîndurile astea ale dv.?

— Uitați-vă, aici, pe strada principală, a început să se înalțe un dispensar nou cu două nivele, pe care îl vom da în folosință cu șase luni mai devreme. Ieri, la adunarea populară pe comună, am hotărît să construim o microtermocentrală, să introducem încălzire la școală generală de zece ani, la dispensar, la magazinul universal, în locuințele din jur. Am întocmit devizul pentru un local nou de poștă, cu apartamentele pentru cadrele didactice la etaj, în 1979 vom construi alte spații comerciale și alte apartamente pentru muncitorii din S.M.A., iar pînă în 1980 vom construi un bloc cu 18 apartamente.

— Cu cine construiți toate aceste obiective?

— Totul construim în regie proprie, cu propriile noastre forțe, cu oamenii noștri, — Și se pricep cei care ară, seamănă, recoltează, să înalțe și blocuri?

— Parcă constructorii care fac blocurile din Capitală nu au fost tot țărani? De ce n-ar construi și în satul lor? Haideti să vă arăt sala de sport, unde se joacă tenis de cîmp, baschet, handbal; să vedeți și bazinul de înot, la care mai avem lucrări de făcut.

— Cum, aici unde nu curge nici Dunărea, nici Borcea, nici Ialomița măcar, vă

permiteți să vă construiți bazin de înot?

— Tocmai pentru că nu avem nici una dintre aceste ape, ne-am ambiționat să învățăm copiii noștri să înoate: să nu mai fie puși în situația ca atunci cînd or vedea Dunărea, să zică mirați că au văzut Marea Neagră. Există apă sub pămînt, e drept la adîncime, dar o vom aduce la lumină, prin puțuri și conducte, să ne ofere, vara, un dram de bucurie și răcoare. Acum, la orele de educație fizică, elevii învață și înotul. De unde știu eu că mîine-poimîine n-o să se nască un campion olimpic și la Cocora?

— În felul acesta Cocora se pregătește de urbanizare?

— Nu se prevede în plan să devenim oraș. Dar nimeni nu ne oprește să ne creăm condiții tot mai bune de viață, tot mai apropiate de ale orașului, să ne gospodărim la noi acasă, cu propriile noastre forțe. Orașul, credem noi, cocoreni, țî-l construiești singur, nu țî-l aduce cineva la remorcă și țî-l instalează în locul satului.

— Cum sînt mobilizați oamenii comunei, organizațiile de masă și obștești la întemeierea acestui oraș pe care îl nădăjduiți cu toții?

— Am căutat să aplicăm în practică una din indicațiile prețioase ale conducerii partidului, ale secretarului nostru general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, aceea de a transforma organizațiile de masă și obștești în adevărate active pe lingă consiliul popular, în conducerea lor sînt membri de partid competenți, care au capacitatea de a mobiliza aceste forțe, cu adevărat uriașe. La noi, organizația de femei, de pildă, contribuie în procent de 70 la sută la înfrumusețarea comunei: femeile sădesc flori, vîruiesc, cultivă legume, mențin igiena, comunei în general. Tinerii participă la îngrijirea parcului, elevii au în îngrijire o pepinieră de nuc și vor sădi anul acesta 500 de nuc pe marginea șoselelor și a străzilor. Și nu va fi nimic dacă un trecător va întinde mîna și va lua o nucă, pentru că ne mai rămîne și lemnul. Desigur, noi nu vom mai apuca să-l valorificăm, nucul crește greu, dar cei care vin după noi îl vor putea prelucra. Principiul este să capacitezi aceste forțe, cu planurile și ideile pe care vrei să le transpui în practică, și nu se poate să nu reușești. Oamenii noștri au vrut, de exemplu, să construim în comună un centru de schimb butelii de aragaz. Am format comitete pe circumscripții electorale, cu ajutorul deputaților, au întocmit evidența acelor care au butelii, au încasat partea de contribuție a fiecărui cetățean și acum ridicăm centrul. Iată cum, prin participarea oamenilor, orice idee bună poate prinde viață.

Și spiritul cocorenilor găsește destule posibilități să se manifeste plener, să întărească proverbul despre hărnicie, că omul este acela care sfințește locul. La prima ediție a Festivalului național „Cîntarea României”, comuna Cocora s-a prezentat cu șase formații artistice, obținînd tot atîtea premii la faza județeană. Din ele fac parte mecanizatori, cooperatori, medici, învățători și profesori, tineri și vîrstnici. Horec în dansuri largi sau dau glas bucuriei, în cîntece noi, melodioase, despre munca și viața pe care și le rînduiesc singuri.

N. GRIGORE MĂRĂȘANU ■

Sătenii în frunte cu primarii lor sînt pe șantier, la fel ca în comună, oameni demni de cea mai înaltă stimă

Tîrgoviște — vechea cetate de scaun — a cunoscut în ultimii 10 ani, ca și alte orașe ale patriei, o adevărată renaștere. Au fost puse în funcțiune noi capacități de producție și s-au dezvoltat capacitățile existente. La noile întreprinderi tîrgoviștene vin tot mai mulți oameni, nevoia de locuințe crește de la o zi la alta, în timp ce constructorii mai au restanțe. Nu-i vorbă, în fața lor stau sarcini din ce în ce mai mari. Dacă în 1968 constructorii tîrgovișteni au ridicat doar 320 de apartamente, în 1977 ei au dat la cheie 1.836, iar în acest an trebuie să predea noilor locatari nu mai puțin de 3.195 de apartamente, de aproape 10 ori mai mult decît în 1968. Dar, cu tot efortul, de cîtiva ani edilii tîrgovișteni nu și-au făcut planul la construcția de locuințe. Numai anul trecut, de pildă, au rămas cu o restanță de 228 de garsoniere și apartamente. Pentru a ieși din acest impas, pe temeiul indicațiilor conducerii partidului, comitetul județean de partid a lansat o chemare receptivă cum se cuvine atît de organele de conducere de la nivelul comunelor, cit și de întreprinderea județeană de construcții.

Astfel, de aproape două săptămîni, peste 500 de constructori veniți din comunele județului Dimbovița muncesc pe șantierele construcției de locuințe din municipiul Tîrgoviște. Fiecare dintre cele 55 de comune ale județului sînt prezente cu cite o echipă de meseriași, în frunte cu primarul. Zidari, dulgheri și zugravi, sînt cu toții deprinși cu munca și nu mai trebuie învățați cum să se poarte cu o sculă.

În cel mai nou microraiou al municipiului, microraioul XI, aproape de oțelărie, lucrează 110 dulgheri și au front

de lucru la nouă blocuri. Dulgherul Badea Olteanu, din comuna Lucești, ne spune: „La început unii ziceau, mai în glumă, mai în serios: cum, să meargă primarul pe șantier? Ba după ce ne-am convins că primarul nostru, Ion Panait, merge, s-au găsit alții mai cu moț, și au zis: „Mergem numai dacă vine și fra-

tele primarului, Nicolae Panait, că are meserie căutată, îi dulgher”. Acum sînt amîndoi aici, lucrăm împreună cu cei din Cîndestii Vale la fundația blocului H6 din microraioul XI”. După acomodare și punerea la punct, pînă la cele mai mici amănunte, a detaliilor organizatorice s-a muncit din plin. Peste tot seriozitate și disciplină. Nimeni nu umblă brambura pe șantier, nu încearcă să se păcălească unul pe altul. Constantin Bica, șef de birou la Șantierul 1 al Întreprinderii de construcții, prezent la punctul de lucru, se declara foarte mulțumit de dulgheri, de faptul că sînt la nivelul celor mai buni dulgheri din Tîrgoviște.

La blocul 17 din microraioul IV, am găsit zidari din Văcărești, Bezdead, Răzvad, Valea Lungă, Văleni și Comișani. Zidarii de la comune, aflați aici, au pre-

lucrat blocul nefinisat și îl vor da la cheie. Inginerul Cristian Zolia, șef de lot la Șantierul 2, este și el satisfăcut de calitatea lucrărilor de finisare a blocului 17, deși aflăm că: „Nu toți au dat randament maxim. Cu toate acestea, noi intenționăm să le deschidem apetitul pentru a lucra pe șantierele noastre, în construcția de locuințe.”

Rezultatele primelor două săptămîni de muncă sînt îmbucurătoare. Așa cum i-am văzut lucrînd, conștiincioși, preocupați, sătenii în frunte cu primarii lor sînt pe șantier, la fel ca în comună, oameni demni de cea mai înaltă stimă. Iar această experiență, sîntem convinși, va deveni un bun prețios pentru activitatea de viitor.

ION PREDOȘANU ■

Au găsit acul într-un car... cu idei!

Singura din țară și printre foarte puținele din lume, după spusele directorului Mircea Urmuzache numărul unităților similare nu depășește, pe tot globul, cifra 15. Întreprinderea de ace de tricotat din București nu produce, cum s-ar putea crede, numai ace pentru mașinile de tricotat, ci și platine și șibere, ultimele reprezentând „un fel de piese care împing și trag acul”. Firește, acele rămân baza. Se fabrică aproximativ 300 000 de ace pe zi, în peste 3 000 de tipodimensiuni, fiecare accesoriu deține cam 40 de cote, plătate toate într-un cimp de precizie în care toleranțele, de ordinul micronilor, nu se pot distinge cu ochiul liber, lupa fiind una din uneltele fundamentale ale lucrătorilor de aici. Trebuie adăugat că valoarea unui ac înglobează foarte multă manoperă, 3 sferturi manoperă, 1 sfert materie primă, din toate argumentele de mai sus fiind lesne de dedus că a face ace pentru mașinile de tricotat nu-i deloc o joacă, ci o treabă dintre cele mai serioase și responsabile, presupunând un înalt nivel de automatizare a instalațiilor, agregatizare și așa mai departe.

Vizita noastră la ace, ca să zicem așa, a început pe strada Unității din sectorul 4 al Capitalei, cu parcurgerea camerei 93, pe ușa căreia stătea scris Muzeu tehnic, o primă luare de contact, oarecum lămuritoare, cu istoria și destinul unei întreprinderi care reprezenta, în 1950, la data înființării sub numele de „Tehnica tricotajelor”, un atelier dărăpănat, și care prezintă astăzi o unitate modernă, exportând aproape un sfert din producția anuală către țări, cum ar fi Elveția, Franța, Mexic sau Spania, cu vechi tra-

diții industriale. N-a fost, desigur, un drum ușor de parcurs, dar etapele devenirii unității s-au scurdat mereu, prin munca și perseverența oamenilor, trecerea de la dispozitivele manuale din epoca de început la semiautomatizare și, în anii din urmă și în prezent, la automatizare și agregatizare realizându-se — reproducând vorbele inginerului Justin Cristea, director adjunct — „din mers și cu excelente rezultate”. E bine de spus că, exceptând unele echipamente sosite din domenii de activitate limitrofe, cum ar fi cuptoarele de tratament sau presele, toată dotarea actuală a întreprinderii s-a realizat prin invenții proprii și, mai ales, prin auto-utilare, această ultimă operațiune atinând, în 1977, o cifră care îl scutește pe reporter de comentarii abundente, anume 11 milioane de lei.

Poate că, singure, cifrele n-ar spune mare lucru, fiind nevoie de întărirea lor prin câteva argumente, care țin intim de specificul muncii producătorilor de ace de tricotat. Intră în discuție, în primul rând, faptul că, spre deosebire de alte compartimente ale industriei, apariția unui reper nou s-a realizat și se realizează aici în exclusivitate în interiorul întreprinderii, prin inteligența creatoare și prin strădania lucrătorilor. Altfel zis, când se solicită fabricarea unui nou tip de ac, se pornește în producerea lui de la zero, tehnologia lui fiind ultima operațiune, după ce oamenii unității vor fi gândit și realizat, în premieră absolută, linia tehnologică necesară. S.D.V.-urile și așa mai departe, fiecare nou produs însumând o cantitate mai mare sau mai mică de inteligență, de gândire originală. Asta vrea

să însemne că, la ace, nu atât mașinile joacă un rol important, cât oamenii, puși mereu în fața situației de a zămisli mașini noi, neavând nici de unde să le importe și nici de unde să le asimileze, în sectorul acesta neexistând practic nici un fel de literatură de specialitate!

Așadar, de voie și de nevoie, lucrătorii întreprinderii s-au apucat, îndeleticare mai veche, dar constantă, să caute noul și să-l aplice în practică. Multe dintre rezultatele strădaniilor lor se numesc brevete de invenție, din care vom alege câteva: „Procedeu și mașină pentru prelucrarea semifabricatelor din sirmă, în special pentru ace de tricotat”, numărul 56 821/7 februarie 1970, aparținând inginerului Laurențiu Pop; „Procedeu și instalație de călire”, 54 476/31 iulie 1972, realizate de maistrul Mihai Marinescu; „Dispozitiv pentru formarea capătului tronconic-sferic la acele de repasat”, 59 305/5 octombrie 1972, având ca autori pe proiectantul principal Constantin Jocu, pe inginerul Pavel Soleanicoș și pe muncitorul specialist Gheorghe Bogovici, numai și simpla parcurgere a numelor de mai sus, însoțite de profesiile inventatorilor, fiind convingătoare în sprijinul afirmației că, la I.A.T., găsirea și promovarea noului au fost și au rămas o cauză a întregului colectiv. Una dintre invențiile încheiate aici, pe strada Unității, „Mașină automată de realizare a suporturilor pentru miezurile de turnare a radiatoarelor și a altor piese asemănătoare”, 44 020/8 aprilie 1964, rod al colaborării dintre inginerii Vladimir Soleanicoș (tatăl celui de mai devreme) și Laurențiu Pop, a fost distinsă, în 1970, cu Medalia de aur

a celui de-al 19-lea Salon internațional de invenții de la Bruxelles.

Lista autoutilării este, de asemenea, prea lungă pentru a putea fi reprodusă în întregime, dar ea cuprinde, într-o ordine pe care inginerul Ioan Zărnescu, șeful atelierului de proiectare, o consideră „a priorităților tehnice”, mașina automată de confecționat paletă, de profilat tija acului de tricotat, de calibrat tija, instalația automată de superfinisat, utilaje care și-au adus contribuții demne de luat în seamă la creșterea permanentă a indicelui de productivitate a muncii, cu 13 procente mai mare, ca să furnizăm un exemplu de ultimă oră, pe primul trimestru al anului în curs, prin comparație cu aceeași perioadă a anului trecut. Autoutilarea a cuprins și cuprinde întreaga suflare a întreprinderii, depășind prin preocupări și succese activitatea atelierului specializat, în care, de altfel, lucrează oameni destoinici și întreprinzători, maiștrii principali Ion Mindruț, Dumitru Peană, Petre Nicolae, Vasile Szilaghi, inginerul Sami Benjaminof, muncitorii cu înaltă calificare Tudor Arghir, Ion Roman, Valeriu Tache, Elena Diaconescu, Georgeta Chivu și alții, ale căror cărți de muncă au, fără excepție, o singură rubrică scrisă, directorul fabricii, inginerul Mircea Urmuzache, subliniind în mai multe rânduri că „omogenitatea colectivului nostru e una din primele explicații ale bunelor rezultate înregistrate în activitatea unității”.

Poate că cititorul e curios să aștepte în cât timp se produce un ac. Într-un interval de timp variind între 6 și 10 ore de lucru efectiv, fiecare pachet de 1 000 de ace, aceasta fiind, în limbajul de specialitate, unitatea de măsură, trecând prin diverse operații și prin diverse agregate, până la a ajunge să fie spălat prin ultrasunete, pentru îndepărtarea șpanului din canale. Se lucrează, peste tot, cu îndeminare și seriozitate, uneori cu lupa, alteori cu microscopul. Firește, cum spuneam, acele rămân baza, iar producerea lor e o chestiune complicată, care necesită o sumedenie de calitate, de care oamenii de la I.A.T. nu duc lipsă, între care la loc de preț se situează munca și perseverența.

OVIDIU IOANIȚOIA ■

Și democrația se învață!

— Ce vîrstă aveți, tovarășă Vulpe? — 39 de ani.
— Și de unde sunteți?
— Din comuna Țagu. Înainte eram muncitoare la o fabrică de teracotă. De 12 ani însă am venit la Bistrița și de cinci lucrez ca lustruitoare de mobilă la Combinatul de prelucrare a lemnului. Acum sînt la C.T.C.
— Și cum e la C.T.C.?
— Cum să fie? La noi, ca peste tot, fără calitate nu faci nimic. Spune-mi dumneata cine cumpără o mobilă proastă sau urîță?
— După-amiaza, o dată pe săptămîna, veniți aici, la Casa de cultură, la cursuri, la un fel de școală a democrației. Spuneți-mi, democrația se învață?
— Se trăiește. Asta în primul rînd. Și cei mai în vîrstă din țara asta cunosc bine acest lucru. Pentru că au trăit și fără ea. Au dorit-o doar. Dar se și învață. Uite, noi cei care venim aici, deși sîntem de la întreprinderi diferite din oraș, sîntem colegi. Toți facem parte din consiliile ale oamenilor muncii. Ce învățăm aici? Ei bine, de pildă, eu înțeleg că atunci cînd se întrunește consiliul la noi, și bineînțeles particip și eu, nu trebuie doar să stau alături de director sau de inginerul șef și să ridic mîna, sau să spun că sînt de acord cu ce se discută, ci trebuie să particip efectiv, să propun, să argumentez. Și pentru asta trebuie deci să cunosc o mulțime de lucruri în afară de meseria mea. Altfel n-am nici un rost acolo, totul este formal.

Joia după-amiază Casa de cultură a sindicatelor din Bistrița-Năsăud găz-

duiește, pe lîngă programul obișnuit, pe lîngă repetițiile formațiilor de dansuri sau de muzică ușoară, și aceste cursuri pentru reprezentanții C.O.M.-urilor de la întreprinderile orașului. Într-un oraș în care cu numai 12 ani în urmă industria era mai mult o figură de stil a viitorului, într-un oraș în care platforma industrială existentă azi vorbește de la sine de ridicarea unui județ întreg. Ca întotdeauna oamenii vin acolo unde este industrie sau unde sînt semne că va fi industrie. Vin din alte părți sau se întorc acasă, să pună umărul la viitoarea lor vatră. Așa învață cei tineri să muncească, să se califice, cei maturi să conducă și împreună să-și dureze așezări trainice.

— Cum merge atelierul pe care îl conduceți dumneavoastră, tovarășe Onișor?

— Pînă acum foarte bine. Pe februarie este frunțaș.

— În C.O.M. de cînd sunteți?

— De anul acesta. Și cursurile acestea sînt foarte bune. Înveți să te descurci și în treburi de economie, de legislație și multe altele. Totul e să ne facem cu dăruire această datorie de cursanți. Să fim adică disciplinați. Fără punctualitate, fără o disciplină serioasă, pierdem timpul. După primele lecții teoretice urmează cele practice. Aici dezbaterem. Venim cu probleme din întreprinderea noastră și discutăm pe concret.

— Și care ar fi problemele din întreprinderea dumneavoastră?

— De pildă, în atelierul nostru sînt

cele de aprovizionare. Una peste alta, Combinatul de prelucrare a lemnului merge bine, dar uite mai avem necazuri. N-avem oglinzi pentru mobilă sau saltele pentru tapiferie. Și asta ne oprește și pe noi. Firește un timp, dar asta contează și la productivitate, și la calitate.

— Elvira Odaie are numai 24 de ani, este gravor la întreprinderea de sticlărie-menaj și din C.O.M. face parte numai de o lună de zile.

— Am avut necazuri pînă acum o lună, în secția de bază, unde lucrează suflătorii la țevă. Erau fluctuații mari, muncitorii erau tineri, produsele foarte complexe. Însă acum lucrurile s-au mai îndreptat. Optzeci la sută dintre noi sîntem tineri. Învățăm muncind de la ceilalți mai în vîrstă. Noi n-am avut de unde „fura” meseria. N-aveam tradiție. O facem acum...

— Și, cum se întâmplă cu dumneata, învățați să vă conduceți și fabrica...

— Exact. Cursurile sînt foarte interesante și uităm de oboseală. De pildă, nu poți să spui în C.O.M. vrem cutare și cutare și apoi să așteptăm. Vino și propune ceva constructiv. Nu știi? Poftim, învață!

— Simon Gheza este de fel din comuna Ația, județul Harghita. A venit cu părinții la Bistrița cînd avea doar șase ani. Azi are 41.

— Cum era Bistrița cînd aveai numai 15 ani?

— Oraș al pensionarilor, cu aer curat și o fabrică de marmeladă.

MIRCEA RAIU ■

Agricultura sub semnul unei noi calități

În Insulă s-a dat startul

În Insula Mare a Brăilei viața trece continuu prin meridianul muncii. Cele trei magistrale — cum le zic insularii —, două de pământ și una de piatră, sînt greu și mult bătătorite de roți. Mii de roți care au adus și au dus, duc și vor duce de pe un mal al fluviului pe celălalt oameni și mașini. Oameni și tractoare. Oameni și porumb și griu și orz, toate la un loc adunate dintr-o știută, aspră și bărbătească dărnicie a pămîntului. Oameni pe care i-am văzut și cunoscut. Care ne-au spus vorbe de bucurie și necaz și care au măsura timpului muncii din greu, aici unde pămîntul nu e darnic decît dacă-l strunești ca pe un cal năvălaș.

„Pentru asta trebuie mașini bune și mecanizatori care știu cum merge treaba — zicea Zamfir Iordache, maistrul mecanic, șeful atelierului de reparații. La noi oamenii sînt statornici. Iar mașinile trebuie să meargă ceas. Acum noi ne-am ținut vorba și semănătorile, grapele cu disc și tractoarele sînt acolo, în Insulă, gata să intre în teren. Aici, în atelier, muncim în contul verii, la reparat secerătorile, combinele, și ce mai trebuie“.

Voia maistrul Zamfir să spună că, de fapt, „ce mai trebuie“ înseamnă mașini în plus, concepute și executate de ei. Pentru două prototipuri — mașina de tocat resturi vegetale și cositoarea de stof — maistrul și muncitorii Borcea Popirlan și Ion Tănase au fost premiați pe județ. „Inovațiile, vreo 30 la număr, zice Borcea Popirlan, nu se nasc așa, cît ai trece Dunărea, înțil le cauți tupe ele, le tot sucești ca pe un tractor defect și, odată hop!, le prinzi și nu le mai dai drumul decît, cum se spune, cînd devin materiale, adică mașini“. La fel gîndesc și Ștefan Carabă, Constantin Pitulice, Mihalache Avram, Angheluta Popa, Gigi Chiru și Ion Vlad, oameni pe care se pune bază și care, cînd campania e în toi, nu sînt lipsă la program, ba vin și după, căci utilajele nu pot aștepta. Chiar în acea zi, zestrea mecanică a crescut cu 11 tractoare de tip A-1800, ultimă creație a tehnicii românești, tractoare care după o urgentă revizie aveau să ia drumul spre Insulă.

Drum pe care, trecînd Dunărea cu bacul, pe la punctul de tranzit Brăila, am ajuns și noi, oaspeți de o zi pe pro-

prietatea I.A.S.-ului. De jur împrejur, o mare de pămînt, pe o fostă mare de ape, pămînt din care au răzbit spre slobozenie miliarde de semințe imbrăcîndu-l în verde crud. Pămînt bun în vremuri bune, cînd anii sînt și ei buni și darnici în ploii. Ani ca 1968, '69 și '70, cînd I.A.S. Insula Mare a cîștigat drapelul de întreprindere fruntașă pe țară, sau ca 1970, '71 și '73, cînd a obținut Ordinul Muncii clasa I.

Ordinul Muncii pentru Știința Muncii. Știința învățată aici, pe secetă ori pe ploaie, știința a pămîntului care dacă e muncit dă aur. Știința care la început de martie 1978 și-a adunat specialiștii „doctori docenți în cunoașterea muncii“ care au stabilit precis și rapid tehnologii adecvate condițiilor din Insulă, au organizat, în cele 40 de ferme vegetale, munca pentru fiecare om și regimul de lucru pentru fiecare din cele 703 parcele ce însumează 60 220 de hectare.

An nou — hotărîri noi. „Cea mai importantă, ne-a spus directorul tehnic al I.A.S.-ului, Vlad Ciobanu, este ca anul acesta să trecem pe cultură intensivă a porumbului, astfel încît să atingem o producție medie la hectar de 6 350 kg boabe. Acum facem erbicidare și fertilizare, iar în primele zile din aprilie vom trece la însămînțări. Și va fi de muncă, nu glumă, poate ne mai ajută și ploaia“. Ploaia, pentru că — aveam să aflăm — pămîntul era uscat pînă la 30 centimetri în sol. Iar irigațiile... cu ele e o întregă poveste care, de trei ani încoace, este problema cea mai arzătoare. „Mai ales acum, la început de campanie, început de care depinde tot folosul nostru — a început să ne spună inginerul agronom Gheorghe Dermengiu. Vedeți teancurile acestea de dosare? Aici zac... irigațiile. În 1975 am încheiat un contract cu Trustul de construcții pentru îmbunătățiri funciare Galați. Investițiile pentru construcții-montaj ating aproape un miliard de lei. Bani, nu glumă! Dar, deși la sfîrșitul acestui an întregul sistem de irigații trebuia să fie gata, abia s-au terminat 27 000 de hectare, din 60 000 prevăzute. Vedeți cam cum începe toată greutatea...“

Povestea adevărată, pe care ne-a înfățișat-o inginerul Dermengiu, e lungă. La adresele trimise către TCIF Galați

s-a răspuns prompt, dar tot pe hirtie. S-au invocat motive diverse: ba nu e forță de muncă, ba lipsesc materialele necesare, ba nu sînt mijloace de transport. Am vorbit și cu Ion Badea, secretarul comitetului de partid: „În agricultură, zic eu, mai mult ca oriunde timpul costă bani. Și banii sînt scumpi, mai ales cînd nu-i scoți din buzunarul tău și cînd înseamnă producție și răspundere. Noi credem că deficiențele de la TCIF Galați sînt mai puțin de lipsa materialelor și mai mult de defectuoasa organizare a activității. Acum, dacă dau și ei zor, cum au promis, cu montarea conductelor putem zice că va fi porumb bun și mult“.

Lucru mare și mult gîndit de agronomi, de muncitori, de mecanizatori. Cu toții zic că mai e loc încă de reparat „defecțiunea“, așa ca să demareze cu tot disponibilul de cai putere în cursa Primăverii și să ajungă la Sărbătoarea Recoltei cu carele pline.

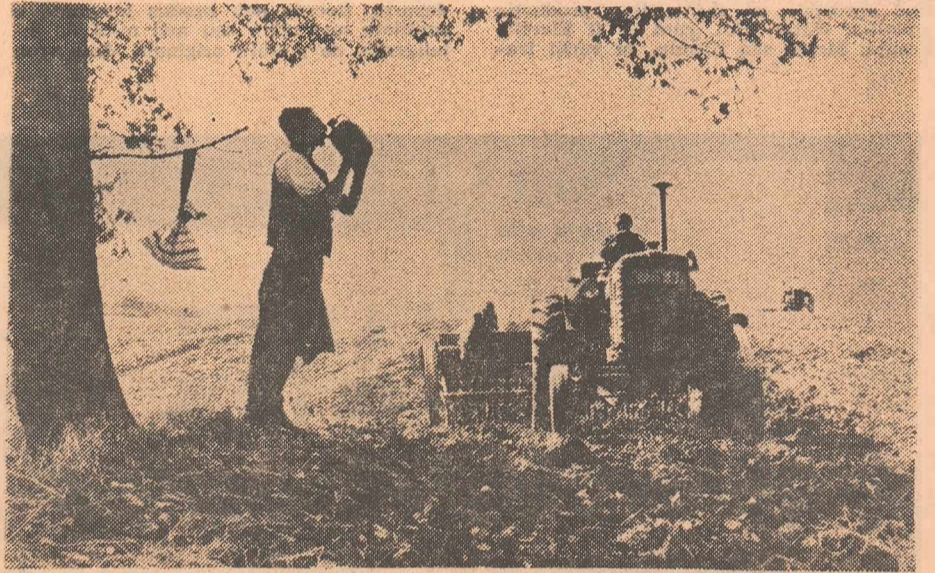
În Insulă, la Filipoiu și Rușava, la Gemenele și Nufărul, la Lebăda, Lunca, Pescăruș, Sălcia, Blasova, Bobocul, Pelicanul, Vidroiu, în toate fermele vegetale, viața oamenilor se întîlnește cu viața pămîntului. Oamenii gîndesc pentru oameni și pentru pămînt. Pentru cei care rămîn aici tot anul și pentru cei care vin singuri sau cu familiile, Insula

devine casa lor pe „roți de apă“. Și într-o casă așa de mare trebuie să fie de toate. În curînd va fi perioadă de vîrf în campania de primăvară. De anul trecut pînă acum s-au mai îndreptat niște lucruri. Fiecare fermă are cantină, mai toate au dormitoare noi. Și mai au insularii, stabili sau sezonieri, băi cu apă caldă, automagazine, cinematografe în aer liber — cînd nu plouă — televizoare, cînd plouă și cînd e timp de stat.

Acum, în Insulă sînt peste o mie de oameni. În curînd vor fi peste zece mii. Pe șizeci și două de mii de hectare, ca în fiecare an, oamenii vor munci, vor alerga, vor căuta spre cer, să plouă sau să nu plouă, vor uita să se mai spele pe mîini cînd vor lua prima îmbucătură de pline, vor transpira, vor dormi greu și adînc, și din nou vor munci ca să cîntărească mai grabnic valuta forte a aurului boabe în căușul aspru al palmeilor, iar mai tîrziu, în toamnă, vor pleca, rîzînd limpede și sănătos, în urma porumbului pe MAGISTRALA I, în urma grului pe MAGISTRALA II, în urma soarelui pe MAGISTRALA III.

Campania agricolă de primăvară a început. Se întorc cocorii și, la Dunăre, între Hirșova și Brăila, soarele răsare foarte devreme.

MARIA COANTA ■

LA ARAT. Fotografie de Victor SECĂREANU ■

Pe calea laptelui, în județul Botoșani

Bucecea, satul pe cale de a deveni oraș, are o istorie a lui care ne trimite cu gîndul la multe alte așezări ale patriei ce au cunoscut în ultimii ani un avînt economic fără precedent.

Pe medicul veterinar Mihai Lăcustă, președintele complexului de vaci C.A.P. Bucecea, nu-i nevoie să-l cauți prea multă vreme. Te gîndești numai la el și statura lui de uriaș blind umple strada, umple încăperea. Părăsind în urmă cu patru ani o circă veterinară Mihai Lăcustă s-a dedicat unui domeniu în care productivitatea este primul și ultimul scop al muncii. La complex e ordine dar și o liniște desăvîrșită. Unde sînt oamenii? „Acum e pauza de prînz. Se lucrează aici 8 ore, ca în industrie“. Frumoasele animale, ca în pozele pentru preșcolari, își văd de digestie. „Metiștii Holstein — mi-i prezintă președintele — rezultă din încrucișarea bălțatei românești cu Holstein pură adusă din Olanda. Avem patru grupe, cu nimic mai prejos decît cele din țara lalelelor. În felul acesta eliminăm și stressul psihologic pe care îl presupune adaptarea, reflectat imediat în producția de lapte și carne. Bălțata românească are o greutate medie de 450 kg. Iar noi nu livrăm vaci care nu trec peste 400 kg. Dar esențialul este laptele. Să vizitați însă și celelalte grajduri, ca să nu ziceți că acestea sînt numai pentru paradă“. Cercetăm bidoanele ce par a fi destinate unei farmacii. Numărul bidoanelor corespunde cu numărul omului. Știm astfel la orice oră cine a predat și cum a predat laptele. Gunoii nu se mai ridică manual. A dispărut furca. Defecțiile dispar printr-un grătar imens, pe care stau permanent vitele, și sînt transportate ca în grășămînt prin mijloacele hidraulice ale fermei. „Grajdul cu 360 bucăți de tineret bovin este deservit doar de doi oameni — îngrijitorul și căruțașul — spre deosebire de 20 de oameni care trebuiau înainte. Noi ne asigurăm materialul biologic numai cu ferma noastră. Vacile aici nasc, aici produc. Riscul de a le aduce din alte părți este mare. Inchipuiți-vă că niște vaci la Vatra Dornei erau obișnuite doar cu apa minerală. Ce te faci? Am văzut apoi și idealul de vacă — metisul Holstein — cea neagră, cu pată albă pe git. Durata de exploa-

tare între 6 și 7 ani. Singurul dezavantaj — nu sînt mari. Dar ce carne, ce lapte! Sîntem înduioșiți că vitele mai sînt scoase încă la pășunat, și nu așa cum am auzit că s-ar fi întimplat — vita intrată în grajd, nici să nu vadă lumina soarelui. Mîncînd, dă lapte, mîncînd, dă lapte. „Cum să nu le scoatem? Începînd de la 20 mai ele merg în tabăra de vară pînă ce frigul le mină înapoi. Am lăsat odată la grajd 54 de vișele. Altele 206 le-am dus în tabără. Experiența a fost extraordinară! Soarele, aerul, lumina, mișcarea, culoarea au un rol hotărîtor în procesul biologic. Le desconsideri, n-ai lapte! Am urmărit ca zilnic să le asigurăm prin mîncare 11,20 unități nutritive. De la 1 decembrie și pînă acum am consumat 17 mii kilograme de calciu! Oamenii sînt cointeresăți și muncesc. Se ajunge astfel la retribuția medie pe an de 1 800 lei. În perioadele de vîrf Barbălată Ioan a ridicat 3 000 de lei pe lună, din mai pînă în august. Dar haideti să vă arăt și maternitatea“. Privim trei născuți, dintre care doi gemeni, în chiar acea dimineață. Ridicați pe picioarele firave, fragezi, licioși, se învață cu lumea. Facem parte dintre primele imagini ale vieții lor. „Știți că pentru un litru de lapte, prin ugerul unei vaci trec 400 de l de sînge? Vaca este o uzină vie. Eu sînt medic veterinar și moașă. Mă cheamă și în noaptea de revelion“. Lucruri de acestea îmi spune medicul și președintele C.A.P. Bucecea, Mihai Lăcustă. El care a lucrat 14 ani în învățămînt, ca profesor de biologie, și care a luat apoi totul de la capăt studiînd medicina, gospodar al gospodăriei tuturor.

Teodora și Mihai Mirvald sînt îngrijitorii mulgători de vreo 15 ani aici. Pentru depășirea planului la producția de lapte au luat un premiu de 10 000 de lei. „Noi ne îngrijim de animale ca de niște adevărați lucrători. Lucrăm de la 5 la 10,30, apoi rămîne un singur om de serviciu, apoi de la orele 15 la 18,30. Față de zootehnia veche, cînd lucram cîte 10—12 ore, e ceva! Soția obține de trei ani locul înțil în mișcarea 4000“. Dacă vrea bărbatul s-o întrecă, o întrece, dar fiindcă e femeie o lasă înainte cu cîteva kilograme. Fac cursuri de specializare în fiecare săptămînă — marțea

și vinerea. La un concurs la București au luat locul al șaptelea pe țară.

Aflînd că vrem să plecăm și spre alte ferme, medicul veterinar Mihai Lăcustă își exprimă dorința de a veni cu noi. Vrea să arunce o privire și în ograda vecinului, să mai afle cite ceva nou pentru gospodăria lor din Bucecea. Și pornim.

Virful Cîmpului — Străbătînd o mare de glod intrăm în sediul C.A.P.-ului unde ne întîmpină președintele Ion Moroșanu. Un perete de diplome care te duc cu gîndul la performanțele vreunui club sportiv. În centru strălucește Diploma de Erou al Muncii Socialiste acordată Cooperativei agricole de producție pentru contribuția deosebită adusă la îndeplinirea politicii partidului de dezvoltare a agriculturii socialiste. În cadrul acestei ferme model lucrează peste 100 de oameni. „La nivelul cerințelor noastre, spune președintele, și unitatea trebuie să se ridice din punct de vedere economic. Trebuie găsite ramurile cele mai productive care aduc veniturile cele mai mari. Am considerat astfel că zootehnia este una din ramurile de bază — creșterea vacilor cu lapte și a tineretului de prăsilă. Facem ameliorări ale rasei bălțate românești cu metișii Holstein. Sînt animale bune, puțin pretențioase și productive. Dăm și altor unități“. Cum se realizează cointeresarea? „În raport de producția pe cap de vacă furajată“. Ce trebuie să mai facă un mulgător? „Să asigure procentul de natalitate, să urmărească monta artificială, ce mai! Să fie un bun psiholog. Hariga Gh. Dumitru este un experimentat însămișător. El deține un registru de observație în care notează tratamentul și toate celelalte“. Bunele relații dintre oameni asigură un șeptel ridicat? „Avem oameni constituiți pe grupe care au în grijă 16—18 vaci. Învățămîntul agrozootehnic, ședințele de producție, întrecerile între grajduri (cu o comisie formată din cite un reprezentant pe fiecare grajd și care stabilește un punctaj), toate acestea asigură o înaltă productivitate a muncii.

Intrăm prin grajduri. La grajdul nr. 6 aflăm că vișelelor vor trece mai devreme la pășunat. Maternitatea este însă mai improvizată ca la C.A.P. Bucecea. Vizitînd grajdul nr. 5 observăm că la grajdul nr. 6 sînt mai buni gospodări. De ce? „Depinde de oameni. Poate că și noi ar trebui să impunem alte metode“. Și totuși aveți aici mulți frunțași. Stăm de vorbă cu îngrijitorul Huțu Toader de la juninci. El a obținut cea mai mare greutate la cîntăririi“. Totul este să respecti programul lor de mîncare, de somn. De pildă nu trebuie să le rupi apa. Dacă miine le dau trei găleți, ce folos am?

Își strică echilibrul. Eu respect animalul și prin aceasta munca“.

Încercăm chiar o emoție apropiindu-ne de ferma de elită Șendriceni din cadrul I.A.S. Dorohoi. Președintele fermei, tehnicianul Gheorghe Tărnăuceanu, este în domeniul său o autoritate. „Am adus aici juninci gestante din Olanda, în '73. Obiectivul nostru principal este obținerea rasei pure Holstein și difuzarea ei. Anul acesta am livrat 12 taurăși. Lucrăm cu material biologic congelat, un tezaur ce se păstrează în severe condiții termice ani de zile. Am reușit acum să primim din Olanda material biologic testat după ascendență. În condițiile noilor tehnologii am reușit să obținem în 1977, pînă la 6 205 l pe cap de vacă furajată — cea mai mare producție din istoria României. Aceasta se datorează în primul rînd rasei, asigurării condițiilor de cazare și furajare, elementului Om. Ținem la permanentizarea muncitorului la locul de producție. Anul trecut, oamenii au cîștigat în medie între 2 800 și 3 500 de lei. Pentru obținerea unor rezultate remarcabile am desfășurat o acțiune de prevenire în masă a sterilității aplicînd tratamente cu antibiotice, creîndu-le animalelor condiții de mișcare. Am instaurat o disciplină ca într-o unitate militară. Furajarea și odihna, adică respectarea programului de grajd este strictă. De la orele 12 la 15,30, cit se odihnesc vacile, nu intră nimeni în grajd. Stă un planton la ușă“. Care ar mai fi una din cheile succesului acestei ferme? „Furajarea din stoc. Adică furajele pe care le oferim iarna să continue și vara. N-am lucrat în pierdere în nici un an. Se muncește cu tragere de inimă. Noi lucrăm cu mulți frunțași în realizarea producției de lapte: Eugen Tomniuc, cîi 6 600 l producție de lapte, G. Postucă Vasile, cu 6 500 l, C. Lingurar cu 6 300 l, apoi Aurel Buliga, Dumitru Constantin, C. Ostafie, Dumitru Crețu, oameni și oameni. Pentru cei care sînt din alte localități li s-au asigurat locuința la bloc și masa la cantină“.

Vizităm grajdurile. Vișei pînă la 15 zile instalați în niște mici țarcuri dau imaginea îngrijirii unor copii. La ferma Șendriceni mulgerea este mecanizată. Admi-răm chiar în timpul mulsului o „vedetă“ a rasei Holstein — vaca Tătara care a dat anul trecut 10 000 l de lapte. Medicul Mihai Lăcustă și Gheorghe Tărnăuceanu se cufundă într-o discuție de specialitate. S-a lăsat de mult întinericul dar calea laptelui de aici, de pe pămînt, luminează statornic un singur drum — acela al muncii, al dăruirii de sine.

ADI CUSIN ■

Cu luciditate responsabilă pentru calitatea actului medical

● Doi medici răspund la întrebări care interesează aproape 300 000 de oameni; răspund dar și invită la dialog

— Ați primit reclamații din partea pacienților?
— Multe în anii trecuți, mult mai puține de-o bucată bună de vreme.
— Aveau oamenii dreptate?
— Aveau, însă bineînțeles nu toți.
— Din pricina nemulțumirilor oamenilor-pacienți, au fost sancționați oamenii-sanitari?
— Au fost. Probabil, ați venit cu o asemenea plângere, să discutăm la obiect, concret!

Așa a început convorbirea mea la Policlinica din Drumul Taberei. Și ar fi putut continua așa, dacă — prin publicarea acestei discuții — am fi dorit să rezolvăm un caz, sau să dăm satisfacție la nivelul, omeneste de înțeles, al supărării și ofensei unor oameni suferinzi care n-au fost primiți cum trebuie acolo. Numai că există o realitate, tot concretă, care ne obligă conștiințele la analize mai profunde, la dezbateri cu o responsabilitate pe măsură: Policlinica din Drumul Taberei deservește o populație de circa 250 000 de locuitori adulți, la care trebuie adăugați încă 25 000 de oameni asistați la locul de muncă, deci este o policlinică al cărei colectiv face față cerințelor unei populații mai numeroase decât aceea a orașului Cluj-Napoca să zicem. Pe de altă parte, și în această — să-l spunem — mare întreprindere de sănătate există comuniști, există profesioniști de conștiință care conduc și poartă o complexă bătaie pentru îmbunătățirea calității actului medical. Incit convorbirea a continuat la nivelul esențialului de interes colectiv. Interlocutori: doctorii Claudiu Tănăsescu și Ioan Alexandru Boanchiș, primul fiind secretar al organizației de partid, iar al doilea fiind medicul șef al policlinicii.

Răspunsurile doctorului

Claudiu Tănăsescu

— Spun unii că promptitudinea actului medical e cam suferindă.
— Chiar acum îi aplicăm un tratament radical și-o vom pune bine pe picioare.
— Adică!
— Ia ființă serviciul de asistență de urgență la domiciliu al sectorului 7. Ani de-a rândul ne-am tot zbatut să înlocuim sisteme de organizare învechite — care oboseau, ba chiar epuizau corpul medical, dezorganizau programele de muncă ale circumscripțiilor, risipeau energia electrică și carburanții, uzau mașinile și încărcau liniile telefonice și care, până la urmă, nu asigurau nici calitatea și nici măcar cantitatea actului medical — și iată, acum, în martie '78, am obținut descentralizarea stațiilor de salvare și introducerea sistemului acordării asistenței prin substații teritoriale. Chiar acum cînd vorbim (n.r. — deci vinerea trecută) a început să fie montată o stație de radio

emisie-recepție și vom fi dotați cu mașini cu radio. Comunicarea va fi imediată; dispecceratul îl vom face de aici, deci va fi mai rațional și mai prompt.

— Aici, în Drumul Taberei, cine va răspunde de acest serviciu?

— Medicul coordonator voi fi chiar eu.

— Și? Ce speranțe investiți? Ca să știm ce speranțe să investim.

— Am fost unul dintre acei care au crezut și au pledat pentru această descentralizare. Dintre acei care s-au bătut cu ineria și conservatorismul altora. Sperăm ca actul medical să aibă, de-acum încolo, și calitatea și promptitudinea dorită și necesară. Știm că începem încă un drum, încă o muncă. Sau, mai exact, o etapă spre o nouă calitate a muncii noastre.

— Dincolo de organizări și de condiții materiale, calitatea actului medical depinde și de relația, directă și concretă, dintre doi oameni: medicul și pacientul. În Drumul Taberei și Militari ce se face pentru însăși calitatea acestei relații?

— Muncă de educație. La început, m-ați întrebat dacă în policlinică au fost sancționate cadre medicale tocmai pentru atitudine lipsită de calitate în această relație. Au fost. Dar, mai important, cred, este că ne preocupăm de educarea lor. E-o cale mai subtilă. O educație potrivit profesiei pe care și-au ales-o, adică nu una obișnuită. O profesie care trebuie să fie și profesie de credință! Iar cadrele sanitare sînt tot oameni: adică, ori tineri în meserie, care se lovesc de un prag de adaptabilitate; ori, de toate vîrstele, care mai au necazuri, greutăți personale și trebuie să-i asculte și să-i înțeleagă. Unele discuții cu oameni chemați în fața biroului organizației de bază s-au dovedit mai eficiente decît sancțiunile administrative. Învățămîntul de partid, la noi în policlinică, are o tematică orientată în direcția calității asistenței medicale.

— Și cu celălalt partener al relației — cu pacientul — ce faceți?

— Înțelegere, educație și exigență.

— Pornind de la calitatea actului medical, am vorbit despre foarte multe dar n-am pus punctul pe i: de fapt, la Policlinica din Drumul Taberei, care-i calitatea actului medical în sine?

— Noi, cei din colectivul policlinicii, sufocați de mulțimea de pacienți, am avut perioade în care am slăbit frînele actului profilactic. Am fost reclamați — însă! — dacă au fost reclamații, dar n-au fost foarte multe reclamații, asta se datorește pregătirii profesionale de calitate a oamenilor de aici; vechimii în meserie și stabilității în acest loc de muncă al oamenilor de aici; abnegației oamenilor de aici! Spitalul teritorial Colțea e venerabil, dar și vechi și supraaglomerat. Atît populația cit și corpul medical din Drumul Taberei și Militari așteaptă construirea aici, în Drumul Taberei, a spitalului cel nou. Ne străduim ca actul profilactic să treacă, în întregime, pe adevăratul loc al importanței sale, chiar înainte de apariția spitalului.

Răspunsurile doctorului

Ioan Alexandru Boanchiș

— Prin '76, într-o anchetă apărută tot în Flacăra — anchetă pe-o temă vecină: morală profesională concretă — ați spus,

orintre altele, exact așa: „În această policlinică, indicele de aglomerare este — față de normele Ministerului Sănătății — aproape dublu. Deontologic privește lucrurile, colectivul policlinicii nu poate face față acestui volum de muncă decît prin abnegație. N-avem ortoped, endocrinolog, neurolog; oamenii fac radiografii la noi și se duc cu ele, încă ude, să le interpreteze specialiști aflați prin alte colțuri ale Bucureștiului“. Între timp s-au mai schimbat lucrurile?

— S-au schimbat. Am găsit înțelegere la Direcția sanitară. Am primit o parte din medicii de care populația avea nevoie. Avem neurolog și endocrinolog. Încă n-avem ortoped și așteptăm. S-a întărit bine și primul eșalon: acela al medicilor de circă. Pe de altă parte și populația a crescut. Oricum, sintem departe de situația din '76.

— Cît privește timpul de anticameră?

— Incomparabil mai mic. Și ne străduim să fie și mai redus. De vreo lună și ceva experimentăm un sistem pe care l-am propus medicilor noștri: la unele cabinete, dintr-acelea cu solicitări foarte mari — acela de neurologie, ori acela de ginecologie — s-a introdus adresabilitatea fără bon: rămîind, însă, la latitudinea medicilor specialiști să facă dinșii programări pentru bolnavii care au început un tratament. Într-un cuvînt, problemele se rezolvă la nivelul cabinetului. E un sistem mai direct, mai mobil și, deocamdată, pare și eficient. Dacă, în timp, se va dovedi bun îl vom extinde și la celelalte cabinete. Pe de altă parte, și oamenii s-au mai schimbat: au început să cunoască și să înțeleagă cum funcționează policlinica lor; și, dacă au bon pentru ora 12 nu mai vin de la 7, să mărească aglomerația.

— Populația crește și policlinica are spațiul pe care l-a avut la un bun început. Înseamnă că — inevitabil — aglomerația va crește?

— Nu, va descrește! De un timp, găsim o înțelegere deosebită și la Comitetul de partid al sectorului.

— Concret?

— Ni se vor da două spații de la două blocuri din apropiere și vom muta acolo fizioterapia și o parte din laboratorul de analize. În acest fel vom reuși să scădem aglomerația — la unele ore, sufocantă — din policlinică. Și, implicit, vom ajunge la finalitatea aceea esențială...

— Calitatea optimă a actului medical.

— Dificultăți vor mai fi pînă la construirea spitalului planificat, de 700 de paturi din Drumul Taberei. Pînă atunci, noi, muncitorii sanitari de aici, din policlinică, ne-am luat angajamentul să facem față tuturor solicitărilor.

★
Știu că am fost abrupt și incomod. Prezum știu că, la întrebări — să le spunem c-o formulă intruciva desuetă — bărbătești, mi s-a răspuns bărbătește. Adevărul e că sînt reconfortante — chiar pentru părți — discuțiile fără ocolisuri. Sînt salutare, așa ca un tratament bun, ca un act medical de calitate.

I. NICOLAE

De la gară la hotel.

La care anume?

Am călătorit o noapte întreagă, în același compartiment de tren cu un anume cetățean, un inginer în vîrstă. Prin natura serviciului său, de peste zece ani este trimis aproape lunar la București. La despărțire, pe peronul Gării de Nord, avea să-mi spună: „Din această clipă, incelepe maratonul. Dintr-un hotel într-altul, de la un recepționar la altul, în căutarea unui pat într-o cameră de hotel. Așa li se întâmplă multor sosiți în interes de serviciu ca și celor veniți în interes personal. Există înainte vreme chiar aici, pe peron, un dispeccerat de cazare. Venea omul, se prezenta, se legitima, se inscria pe o listă și, după ora 14, afla unde anume a fost repartizat. Între timp, liniștit, rezolva problemele pentru care fusese trimis sau pentru care venise la București. Acum, sarcinile de serviciu sînt aminate pînă a doua zi, deoarece, pe primul plan, a trecut chestiunea cazării. Nu știu de ce s-a desființat dispecceratul acela“.

În linii mari, ca să zicem așa, cam aceasta ar fi întrebarea.

După un scurt dialog cu recepționarul Emil Apostolescu de la hotelul „Negoiul“, care a afirmat că dispecceratul din gară nu era bun deoarece se crea aglomerație mare pe peron, iar situația locurilor libere nu era una și aceeași cu cea reală deoarece locurile se ocupau fără a se anunța dispecceratul (?). ne-am deplasat la sediul I.T.H.R., abordînd-o pe dispeccera Veronica Mercurian, altfel zis vocea care în această seară de luni, 27 martie, răspundea la telefonul cu numărul 14 66 60, telefon pe care l-am putut zări afișat la vedere în holul hotelului „Negoiul“. „Lucrăm în trei ture la acest telefon, ne declara Veronica Mercurian, dar, după părerea mea, dispecceratul din gară își avea rostul său. Prea sîntem obligate de împrejurări obiective să le răspundem oamenilor că nu-i putem servi. Cîte aud urechile noastre la acest telefon, nu vă mai spun. De ce nu sună în această seară telefonul cu pricina? Pentru că la cîteva hoteluri sînt locuri libere, iar recepționerii îi îndrumă probabil pe oameni direct la hoteluri, nu-i mai îndeamnă să ne telefoneze“.

Într-adevăr, la hotelul „Muntenia“, recepționarul Surcel Gheorghe ne declară că are cîteva locuri libere la camere cu trei și respectiv patru paturi, pentru două seri la rînd, eventual chiar și pentru a treia seară. „Dacă nu avem locuri, eu mă înformez din timp și le dau solicitanților toate informațiile de rigoare. Dacă nu sînt locuri la cele cîteva hoteluri pe care le cunosc, îi îndemnăm să dea telefon la dispeccerat. Iată, aici, la vedere, pe un afiș mare, se află numărul telefonului de la dispeccerat“.

La hotelul „Cișmigiu“, un cetățean, Constantin Hodoroagă, din Sălătruc-Argeș, după ce-a fost la Union, Ambasador și Majestic, fără să reușească să primească o cameră, ne mărturisește că nici nu știa că ar exista undeva un telefon cu numărul 14 66 60 prin care să ia legătura cu dispecceratul. Nici un recepționar nu mi-a spus că pot apela la serviciile dispecceratului, ne declară dînsul. Recepționarul Traian Moșanu, de la „Central“, consideră că n-ar avea nici un rost să existe un dispeccerat, deoarece recepționarul s-ar transforma, afirmă el, într-un simplu portar. Îl întreb dacă are cunoștința cumva, în mare, despre situația locurilor libere la celelalte hoteluri, iar răspunsul primit este un fel de habar n-am exprimat prin ridicarea umerilor, ceea ce înfirmă total părerea sa.

De aceeași părere este, se pare, și tovarășul Mircea Niculescu, șeful serviciului prestații hoteliere și culinare din cadrul I.T.H.R.-ului, pe care l-am abordat a doua zi de dimineață. „De nouă ani, ne-a declarat dînsul, lucrez în I.T.H.R.. Eu nu am apucat dispecceratul de la gară. A fost desființat, după părerea mea, din cauză că era inoperant față de cererea foarte mare“.

Curioasă optică. Adică dacă e cerere mare de ce să venim în ajutorul omului, să-l scutim de drumuri inutile?!

Totuși, s-ar putea reînființa dispecceratul? „Într-un viitor cît mai apropiat, ni se răspunde. Pînă atunci, ca să ne descurcăm, totuși, ne străduim să-i convințem pe oamenii noștri, recepționerii, să fie mai plini de solicitudine“. În acest sens mai avem multe de făcut“.

Iată-ne deci la capătul unui scurt sondaj care, în cea mai mare parte, demonstrează că dispecceratul hotelier nu numai că are drept de existență, dar el trebuie reorganizat în așa fel încît să corespundă numărului tot mai mare de oameni care sosesc în București cu diverse treburi, în interes personal sau în interes de serviciu.

GEORGE ARION

VICTOR NIȚA

Și la „autoservice“ lucrurile pot merge ca pe roate!

În urmă cu aproape un an, despre unitatea nr. 4 Dacia Service din București de pe Șoseaua Pantelimon nr. 450 nu auzeam lucruri prea bune. Motiv pentru care atunci a fost numit ca șef al filialei inginerul Gh. Mărculescu. Bineînțeles că venirea sa nu a provocat miracole, nu a rezolvat peste noapte problemele cu care se confruntau cei din Șoseaua Pantelimon 450. Dar treptat-treptat în activitatea unității s-au constatat schimbări. În primul rînd s-au rezolvat cele 21 de reclamații pe care le primise filiala din partea unor posesori de autoturisme, nemulțumiți în mod justificat de calitatea lucrărilor prestate aici. S-a trecut apoi la instaurarea unei discipline severe. A fost uneri nevoie și de sancțiuni drastice dar cu timpul s-a observat o ameliorare și în această privință. Nici azi inginerul Mărculescu nu e pe deplin satisfăcut, dorind să vadă ziua în care această disciplină e o consecință firească a conștiinței și nu a unor măsuri administrative. S-a trecut apoi la o planificare riguroasă a lucrărilor astfel încît acestea să nu se mai facă pe ochi și pe sprincene sau pe bani dați pe sub mîna, ci potrivit numerelor de ordine. S-a sistat cu desăvîrșire practica următoare: clientul deschidea o notă de comandă, pentru o sumă oarecare, dar făcea reparații mult mai multe, înțelegîndu-se cu vreau maistru sau șef de echipă căruia îi dădea bani. Ca urmare unitatea ieșea în pierdere. Prin anularea acestei practici au crescut și beneficiile oamenilor muncii de la această filială.

În momentul de față filiala e împărțită pe secții — mecanică, tinichigerie, vopsitorie, reparații capitale și diagnoză. Pentru lucrările executate se acordă o garanție de 30 de zile. Este de semnalat un fapt deosebit de pozitiv: la Dacia Service din Șoseaua Pantelimon 450 nu se mai așteaptă ca altădată, ci se poate deschide notă de comandă chiar în ziua în care te

prezinti. Lucrările ușoare se execută cam în două ore, cele medii în 8—10 zile iar cele grele în maximum 40—45 de zile. O preocupare susținută este în direcția modernizării unității care nu mai corespunde actualelor cerințe. S-a adus multă aparatură de ținută tehnică: aparate pentru testări electronice, pentru verificarea ansamblului motor, rampă pentru direcție — înainte operațiunea de reglare a direcției nu se executa aici — bacuri pentru testarea amortizoarelor, rampe elevatoare etc., ceea ce scuteste din timp și totodată asigură o mai înaltă precizie lucrărilor. Secțiile, magazia și recepția sînt legate între ele prin interfon. S-a instalat și o stație de radioficare. S-au făcut și lucruri mai mărunte, dar care contribuie la crearea unei ambianțe civilizate, ca de pildă vopsirea unității sau compartimentarea sectoarelor de lucru. De o mare importanță pentru accelerarea ritmului muncii o constituie introducerea celui de-al doilea schimb, care a diminuat înghesuiala de dimineață. Ca urmare a tuturor acestor măsuri și a altora pe care nu le-am mai amintit, nu numai că nu mai sînt reclamații, dar unitatea a luat anul trecut locul II pe țară în întrecerea socialistă, primul loc fiind ocupat de Cluj-Napoca. Dar planurile celor de la Dacia Service din Șoseaua Pantelimon sînt de anvergură. Ei vor deschide nu peste multă vreme două puncte pe care le vor patrona, unul pe bulevardul Preciziei și altul pe Barbu Văcărescu. Însăși secția din Șoseaua Pantelimon va fi extinsă. În primul rînd se vor crea mai multe căi de acces. Drumul prin unitate va căpăta o logică, atelierele fiind grupate potrivit fluxului de lucru. O parte din curte se va acoperi și se va face o mare secție de tinichigerie. Personalul va fi îmbrăcat în uniforme, poate cîte un gen de uniformă pentru fiecare atelier. Construirea unei noi clădiri va fi un prilej de reorganizare a întregii unități. Se va

rezolva și o mai veche doleanță a clienților, care doresc — în mod justificat — să vadă cum se lucrează la autoturismul lor. Noua hală care se va construi va fi astfel amenajată încît posesorii de autoturisme vor putea să privească, întocmai ca la teatru dintr-o lojă, modul în care li se repară mașinile. Se va elimina totodată și neîncrederea clientului care bănuiește că i se iau piese și i se înlocuiesc, lucru dealtfel cu precedente, nesemnificate din ferice în ultima vreme în această unitate, și totodată nici specialiștii nu sînt deranjați de foiala a tot soiul de oameni, fiecare dînd sfaturi, erijîndu-se în ațoateștiutori. Dealtfel, în nici o unitate nu se procedează decît așa: clientul predă cheile și vine să ia mașina gata reparată în ziua în care i se spune. Se economisește timp și totul capătă un aspect civilizată. Se prevede de asemenea organizarea unor cursuri cu conducătorii auto, pentru a li se explica modul în care se pot remedia anumite defecțiuni mai ușoare atunci cînd rămîn în pană. Tot într-un viitor nu prea îndepărtat — toate aceste lucruri se speră că vor fi realizate pînă la jumătatea anului 1979, cînd aici vor fi 300 de locuri de muncă — se prevede și crearea unui dispeccerat cu ajutorul căruia să se știe în orice moment stadiul de reparație al fiecărei mașini aflate în unitate. De asemenea, vor continua preocupările privind mai buna aprovizionare cu piese de schimb, o problemă care azi nu le mai dă bătaie de cap ca altădată. În general, o vizită la această unitate te convinge că s-au luat măsuri ample — în ciuda unor neajunsuri care mai persistă — pentru ca în lunile următoare grijă față de cetățeanul care apelează la serviciile filialei să corespundă așteptărilor. Ni se promet multe lucruri. Noi le așteptăm cu încredere și promitem că vom reveni.

Anchetă socială

Abuzul se-nfruptă din jumătăți de măsură

Acum câteva luni, colectivul de cadre didactice de la Liceul industrial numărul 7 din Timișoara s-a întrunit într-o dezbateri care a ținut opt ore. Au ținut să ia cuvântul aproape 20 de tovarăși. Unul dintre ei, profesorul de matematică Traian Mada, a vorbit, spre exemplu, 70 de minute pe ceas, argumentându-și cuvântul pe nu mai puțin de 20 de puncte, după care a recunoscut că n-a reușit totuși să sublinieze decît... esențialul. În fapt, ceea ce se discuta era activitatea directorului Nechita Pantelimon, om de 51 de ani, de 18 ani în funcție, timp în care a reușit să pună practic pe picioare Grupul școlar de construcții, apoi Liceul nr. 7, avînd același profil. Contribuția dînsului a fost se pare esențială la crearea bazei materiale, la respectarea programelor de învățămînt și la alte lucruri similare, care i-au adus mai mereu cuvinte bune și aprecieri din partea organelor locale — dar nu despre aceste lucruri era vorba în ședința respectivă, deși ele nu se pot șterge nici astăzi cu buretele. Discuțiile, cum spuneam, au fost deosebit de aprinse, jumătate dintre vorbitori acuzînd fără menajamente, în vreme ce cealaltă jumătate s-a constituit într-un adevărat colegiu de bară, cu avocați-apărători la fel de inverșunați. O profesoară avînd deocamdată statutul de suplintoare, Ortesia Mănescu pe nume, a susținut chiar că tovarășul director este, după părerea sa, „perfectiunea intruchipată a conducătorului de școală”, adică un lucru după care nu se mai pot adăuga prea multe... Dar, dincolo de toate tonurile de vorbe rostite într-o ședință de 8 ore, ceea ce rămîne și ceea ce este de fapt important sînt faptele. Ele, iată, sînt acum de netăgăduit.

Nechita Pantelimon a făcut multe lucruri bune, dar a avut și cîteva reclamații, mai cu seamă în timpul din urmă, atunci cînd oamenii au început să-l acuze că a început să confunde liceul cu curtea casei părintești, cu proprietatea sa personală. Este adevărat că o parte dintre anchete s-au oprit încă din faza incipientă — dar nu același lucru s-a petrecut cu ancheta e-

fectuată de o brigadă a comitetului municipal de partid, care a evidențiat numeroase lipsuri greu de contestat, stabilind cu exactitate faptele și scoțînd cu alte cuvinte adevărul la iveală. Între altele, directorul Nechita Pantelimon se face vinovat de intervenții privind admiterea unor elevi în liceu, ca și pentru promovarea altora, slabi la învățătură, în anii superiori; de reținerea regulată a unor sume de bani (50—100 lei) de la elevi, în scopul organizării unor serbări cu tombolă; de „imprumutul” altor sume de la gestionara bufetului comitetului de părinți, pe bază de chitanță, imprumuturi pe care nu le mai returna însă niciodată; de a-și fi asigurat servicii personale de la niște cetățeni care mîncău gratis la cantina internatului; de a fi confecționat prin munca elevilor și cu banii școlii o stație de emisie-recepție (directorul este unul dintre cei mai cunoscuți radioamatori din Timișoara!), care mai apoi a fost transportată la domiciliul său. În sfîrșit, bufetul comitetului de părinți n-a avut niciodată o evidență prea clară. De fapt, el era condus de director, nu de părinții elevilor, iar acesta a avut curajul de a lua sume de 500 pînă la 1000 de lei de la gestionară, lăsîndu-i în loc bonuri de mînă. Bonuri care, să nu-ți vină să crezi, tot directorul le cerea înapoi și le rupea, motivînd că banii s-ar fi folosit la achiziționarea unor obiecte necesare școlii. Organele controlului financiar intern au efectuat chiar o cercetare în acest sens, dar, după ce au descoperit culpa, și-au declinat, surprinzător, competența — declarînd că ordinea trebuie stabilită tot de comitetul de părinți! Să aibă oare acest lucru vreă legătură cu faptul că unul din membrii numiți comisii C.F.I. era ruda unui elev al liceului, pe nume Ipășoiu? Ca un amănunt, pînă și coniac s-a cumpărat din banii comitetului. Părinții însă cunoșteau aceste lucruri?! Și așa mai departe... La ședința pomenită, pus față în față și cu alte asemenea fapte, Nechita Pantelimon a suferit o ciudată amnezie; el n-a izbutit pur și simplu să-și amintească dacă a plătit sau nu vreodată

diferitele alimente (carne, dar și vin!) care i se aduceau acasă, dacă plătea mîncarea la cantină și ceea ce mîncă la bufet, ca și rufele spălate în spălătoria internatului... Multe dintre aceste abateri și abuzuri erau știute și de alte cadre, care n-au considerat necesar însă să intervină în vreun fel, pentru a li se pune capăt. Ținînd seama de toate aceste evidente, inclusiv de aportul personal la construirea, înzestrarea și organizarea procesului instructiv-educativ al liceului, organele municipale au hotărît sancționarea lui Nechita Pantelimon, ca și recomandarea de a fi schimbat din funcție.

Trecînd cîteva luni de la ultimele evenimente relatate, iată că ne pomenim cu o scrisoare semnată de cîteva profesori și oameni ai muncii din liceu, inclusiv de prof. Tatiana Bonea, actuala secretară a biroului organizației de partid. Ce se petrecuse, de fapt? În esență, răspunsul este simplu și el cuprinde afirmația „directorul n-a știut, și nici n-a vrut, să primească sancțiunea cum se cuvine”, adică să-și recunoască greșelile, să-și dea seama că totuși funcția de director este o funcție eligibilă temporară, nu viageră! Practic, Nechita Pantelimon a trecut în scurt timp de la primirea sancțiunilor la... contraofensivă. Pusese încă din timpul anchetei vreo doi „oameni de încredere” să păzească strada care duce la sediul comitetului municipal, pentru a fi informat care sînt persoanele chemate să dea informații. În scurtă vreme a reușit să împartă aproape întreg colectivul școlii în două tabere: cei suspecți de a fi dat declarații împotriva lui, deci adversarii, și cei care îi rămăseseră credincioși, deci prietenii. Pentru primii, adică pentru „adversarii”, viața în liceu a început să devină deloc ușoară, amenințînd de fapt să se transforme într-un calvar. La următoarea ședință însă, directorul și-a luat măsuri speciale pentru a preîntîmpina criticile colectivului (pe care nu le-a acceptat niciodată, negînd cu obstinație pînă și dovezile, acuzații întemeiate pe probe!), el hotărînd cu de la sine pu-

tere, și cu o oarecare năstrușnicie, să instaleze un magnetofon în sala de ședință! Banda se învîrtea, iar oamenii parcă nu-și puteau lua ochii de la ea... Procedul, contrar desigur spiritului democratic al ședințelor unui colectiv, fusese pînă în aplicare de director fără o prealabilă incuviințare a colectivului, astfel încît n-a mai fost de mirare că mare parte dintre participanți s-au abținut să ia cuvîntul. La cîteva zile a urmat și o inspecție, efectuată de o brigadă de control a Inspectoratului școlar județean, care de fapt s-a transformat într-o contraanchetă, cu întrebări tăioase puse părții „adverse” și cu încercarea de a minimaliza greșelile tovarășului director, deci, practic, reabilitarea lui, în pofida concluziilor clare și a măsurilor stabilite de organele competente ale municipiului. O anumită explicație se poate obține dacă observăm că profesorul de istorie Stelian Radu, transferat de curînd de la școala din comuna Giroc la liceul condus de Nechita Pantelimon, este chiar fiul lui Petru Radu, inspector șef al Inspectoratului școlar județean. Și asta în condițiile în care, după lege, intrarea cadrelor didactice în școlile și liceele aparținînd de municipiu se face numai prin concurs!

Ajungînd aici, nu ne rămîne decît să ne exprimăm stupeora în fața lipsei de convingere, a pasivității cu care acționează Inspectoratul școlar — deși există o hotărîre a organelor de partid în acest sens, deși există o anchetă efectuată temeinic, iar culpa directorului Nechita Pantelimon este indiscutabilă. Și cum asemenea fricțiuni între profesori și conducerea Liceului de construcții din Timișoara nu pot duce la nimic bun, este desigur cazul să se pună punct acestei situații. În interesul, mai cu seamă, al procesului de învățămînt propriu-zis, al celor mai bine de o mie de elevi ai unității școlare timișorene. Este și motivul pentru care am așternut aceste rînduri.

DUMITRU GRAUR

Cînd dragostea părintească este ținută sub cheie

A fost găsit pe malul Jiului de către niște muncitori care lucrau la construcția turnului de apă. Era tare abătut și poate foarte aproape de gîndul de a scăpa de acel mod de viață chiar cu prețul vieții. Dar i-a întîlnit pe acei oameni de inimă, care l-au privit uimiți și revoltăți, ajutîndu-l să se elibereze de condiția josită în care era ținut. A fost o eliberare mai mult fizică, pentru că în sufletul lui de copil, ajuns abia la vîrsta de 13 ani, nu se putea socoti vindecat și nici scăpat de gîndul sinistru care-l despărțise poate pentru totdeauna de propriul său părinte. Nu s-a mai întors acasă — știa ce-l așteaptă: bătaia cu centura lată, curățenia la grajd și la cocină, foamea. A hoinărit prin oraș pînă seara tîrziu, cînd un tînar l-a luat să doarmă cu el la cîminul de nefamiliști al Combinatului de industrializare a lemnului. Băieții îl hrăneau, el le făcea în schimb mici servicii: aranja paturile, le cumpăra de mîncare de la chioșcul din apropiere. Numai un lucru nu putea face: să cumpere băutura. Era întotdeauna corect, le aducea ultimul rest de bani. Poate ar mai fi rămas aici dacă nu-l găseau colegii lui, obligîndu-l să revină la școală și poate în sinul aceleiași familii înfricoșate de cruzimea metodelor educative aplicate de tatăl său. Ceilalți trei frați suportau totul cu sufletul la gură. Ei erau „educați” astfel încît să nu scoată o vorbă. Chiar tatăl povestește satisfăcut: „Cînd mă vîd și strig la ei, așa stau, numai lacrimile le curg șiroaie. El nu mă ascultă și fuge. D-aia l-am legat”.

În casa lui Victor Morjan nimeni n-are voie să sufle. Copiii sînt supuși unui strict program de muncă și învățătură. Fiecare știe cu exactitate ziua cînd i-a venit rîndul să aprindă focurile, să facă paturile, să curețe la vacă sau la porc etc. Nimic rău în asta, veți spune, și astfel gîndim și noi, o educație temeinică impune o disciplină riguroasă, chiar și severitate. Numai că există în toate o măsură. Numai că în casa lui Victor severitatea înseamnă bătaia la singe și înfometare. „Dintre cei patru copii — povestește profesoara Lubia Bădescu, de la Școala generală nr. 7, Tg. Jiu — Marian Morjan avea mai multă personalitate. De fapt, el este, spre deosebire de fra-

ții lui, toți elevii noștri, mult mai isteți. Știe să iasă din impas. Chiar și după o mai mare absență de la lecții poate să dea răspunsuri bune. Prinde din zbor. Are o situație școlară satisfăcătoare. E liniștit, nu ne-a pus probleme deosebite. Este ușor influențabil, dar după un timp analizează și judecă bine. Dacă vorbești omenește cu el, înțelege. Tatăl său l-a pedepsit aspru, a luat măsuri drastice împotriva lui. Asta l-a îndepărtat și mai mult și l-a determinat să fugă de acasă și să lipsească de la școală. Stătea prin cimitir, hoinărea pe străzi, a plecat la niște ciobani din Stănești, apoi la cîminul de nefamiliști al C.I.L.-ului în care l-au găzduit oameni în toată firea, care l-au încurajat să fumeze”.

Ce se întîmpla după fiecare asemenea fugă?

Iată ce declară tatăl.
— L-am bătut, l-am ținut de cîteva ori în baie, iar de două ori l-am pus în lanț, cu lacăt la picior, pentru a nu mai putea fugi.

— Cum, adică, „pus în lanț”?
— Lanțul era prins la gleznă cu un lacăt care să-l deranjeze la mers, era trecut pe sub pantaloni ca să nu se observe și prins de curea.

— Cît timp l-ați ținut astfel?
— De cîteva ori.
— Tot așa l-ați trimis și la școală, nu v-ați gîndit că este umilitor pentru el?

— N-a fost decît o săptămînă prin octombrie și cîteva zile prin februarie...
— Cînd a venit acasă, adus de tovarășa dirigintă — relatează mama, muncitoare la întreprinderea de sticlărie menaj Tg. Jiu — nu i-am dat să mînce și soțul meu l-a legat cu lanț și cu lacăt la picior și l-a spus că va dormi în baie. Cînd fugea de la școală sau de acasă îl băteam și eu și ta-su.

— Care este motivul de fugă de la școală sau de acasă?
— Nu știu care e cauza.

Bunica băiatului, singura ființă care-l înțelege și care, în urma intervenției de moment a organelor de procuratură, îl are în îngrijire, mărturisește că tatăl le aplică copiilor săi un regim foarte sever, neomenesc, în sensul că singura acțiune de care se bucură este cureaua.

La întoarcerea copilului acasă, înain-

te de ultima fugă, l-a legat și l-a închis în baie, fără să-i dea nimic de mîncare („O fi mîncat pe unde a fost...”). Nu era prima oară cînd se proceda astfel. Țiut pe cimentul gol și rece, copilul s-a îmbolnăvit, căpătînd reumatism la inimă. Avem motiv să credem că asemenea „regim educativ” cazon se aplica de mai multă vreme, deoarece copilul, în vară, a fost trimis la tratament balnear cu acest diagnostic.

— Nu credeți că metodele inumane, „educative” pe care le folosiți sînt aspre, chiar abuzive? I-am întrebare pe nesăbuitul abuzive.

— Cine nu știe de rușine, știe de frică. Unii mi-au spus să fiu blind, alții să-l bat cu funia udă, alții că trebuie să-i leg ambele picioare. Și-apoi n-a rămas infirm...
Lăsînd la o parte asemenea mod de

a gîndi și a proceda, acest exces de corecție, cît se poate de dăunător, ca și opinii de felul celor de mai sus (exprimate, culmea, chiar de către unii educatori), ni se dezvăluie infirmitatea morală a unor oameni incapabili să înțeleagă menirea lor, obligațiile cetățenești față de copiii lor și ai altora, răspunderea majoră în fața societății. A face educație înseamnă a fi înainte de toate uman. Credem, sperăm, sîntem convinși, că înțelegerea și sprijinul unor oameni, precum profesorul diriginte, organele de justiție, comisia de ocrotire a minorului etc., vor ști să aducă pe calea cea bună atît pe copilul derutat prea devreme de sensul relațiilor familiale, cît și pe părinții care urmînd un scop laudabil apelează la mijloace dăunătoare.

VASILE RĂVESCU

● Clasa a 3-a a Școlii generale nr. 9 din Craiova a vizitat la 28 martie Capitala. În fața Combinatului poligrafic „Casa Scintei” — a scurtă pauză pînă la sosirea mașinii care îi va duce acasă și jocul s-a încins.

Text și foto VASILE MINECAN

Obștea își apără dascălul

Totul a început cu o scrisoare și o telegramă prin care „Redacția revistei Flacăra, secția Anchetă cetățenești”, era solicitată să cerceteze și să scrie despre abuzurile săvârșite împotriva bătrânului învățător pensionar Constantin Rădulescu din Comișani, Dimbovița. Se afirma că Vasile Răuță, proprietarul casei, amenință să-l zvirlă în stradă pe învățător, stabilit în comună din 1918 (nu este nici o greșală de tipar: 60 de ani încheiați!), dascăl a vreo 35 sau 40 de generații de comineni. Se afirma, de asemenea, că Vasile Răuță — care locuiește la Tirgoviște și timp de două sau trei decenii nu a emis nici o pretenție în fața satului asupra casei în care, după moartea părinților săi, se mutaseră învățătorul și soția acestuia, sora lui Vasile — ar fi devenit proprietar pe baza unui destul de misterios act de moștenire, la capătul unor lungi și complicate manevre juridice.

Așadar, întreaga afacere părea să graviteze în jurul validității acestui titlu de proprietate. Problema cu atât mai complicată cu cât cei 50 de ani din jurul casei, cu care Constantin Rădulescu intrase în cooperativa agricolă de producție în 1962, îi fuseseră dați ulterior în folosință personală de cooperativă, iar aceasta refuză noului pretendent, Răuță, care nu fusese nici o zi membru cooperativ, dreptul de a prelua un lot devenit proprietate socialistă.

Îte încurcate, vrafuri de acte, procese întinse pe mai mulți ani între Vasile Răuță și unii din frații săi care contestau actul de moștenire și care i-au dus pe aceștia până pe treptele Tribunalului Suprem. În aceste condiții, cum ar spera reporterul ca în două zile să desclecească fire rămase încurcate atât amar de ani? Oricum, scrisoarea și telegrama adresate revistei ne obligau, conform îndatoririlor presei comuniste, să ne formăm o părere, să o dăm publicității, străduindu-ne pe această cale să contribuim, pe măsura puterilor noastre, la restabilirea adevărului. Nu pretindem că am fi izbutit pe deplin, dar cel puțin am încercat. Vom relata faptele mai amănunțit pentru că, pentru noi, lucrurile au luat turnuri neașteptate, cu răsturnări de situații care implicau, dincolo de orice considerente juridice, tulburătoare aspecte pur umane. Nu va fi deci vorba aici de istoria unui proces, ci de istoria unui om și a relațiilor obștii față de el.

● Totul este cum nu se poate mai simplu și cum nu se poate mai complicat

Vom relata mai întâi, pe scurt, vizita pe care am făcut-o lui Vasile Răuță, în Bulevardul Castanilor, pentru a ne conforma străvechii dicton „*Audiatur et altera pars*”, aflat la înseși temelii justiției. Așadar, „am ascultat și cealaltă parte”.

— Totul este cum nu se poate mai simplu — explică interlocutorul nostru. În 1943 părinții mei mi-au vândut casa din Comișani, iar eu mi-am luat angajamentul de a mă îngriji de ei până la moarte și de a-i îngropa cum se cuvine, ceea ce am și făcut. Actul de vânzare este perfect legal. La moartea părinților, prin 1950, am acceptat ca în casă să se mute sora mea, Teodora Rădulescu, și soțul ei, învățătorul. Ne-am înțeles verbal ca să rămână în casă până ies eu la pensie și, în schimb,

să plătească toate impozitele. Acesta este motivul pentru care în actele privind dările către comună și alte impozite apar numele lor și nu al meu. Prin 1970, pentru construirea vilei din Tirgoviște unde locuiesc acum cu familia fiicei mele, inginer petrolișt, și cu fiul meu, medic ginecolog, am avut nevoie de chereștea. De aceea m-am dus să stric o magazie din curtea casei din Comișani, proprietatea mea, și de atunci a pornit războiul.

— În scrisoarea primită la redacția Constantin Rădulescu se întreabă de ce din 1950 până în 1970 ați păstrat deplină tăcere asupra acestei proprietăți. Mai afirmă că „atât timp cât copilul cumnatului meu Vasile Răuță erau elevi și studenți, el scotea adevărul de la Sfatul popular că nu are avere, pentru ca ei să poată beneficia de burse.” Nouă, la consiliul din Comișani, ni s-a spus că nu mai există arhive de atunci — ele se distrug după cinci ani — dar că foști primari mai bătrâni și-ar putea aduce aminte de acest fapt.

— Pură calomnie! Niciodată nu am solicitat astfel de adevăruri, care nu ar fi avut, de altfel, nici o legătură cu bursa. Se cerea doar adevărul de retribuție. Și, oricum, copiii mei ar fi obținut burse, fiindcă învățau excepțional. Fiul este doctor în științe medicale. Acum vreau să mă mut în casa mea, sint proprietarul, am tot dreptul.

— Și cumnatul? Rămas singur după moartea soției, să-și caute alt acoperiș la 84 de ani?

— Treaba lui! Are băiat la Pitești, cu casă și pensie mare, de vreo patru mii de lei, are și alte rude, să se ducă la ele! Sau să se îngrijească oamenii mișoiși din sat ori să-i dea consiliul locuință. Eu am ieșit de mai mult timp la pensie și vreau să mă retrag la țară ca să cultiv cei 50 de ani din jurul casei. Și apoi, de ce bătrînul nu a fost gospodar și nu și-a făcut casă când era tânăr? A fost un lenes, un visător!

(Ascultându-l, ne gindeam însă la vorbele lui Gheorghe Gh. Badea din Comișani: „De cînd mă știu il în minte pe Constantin Rădulescu cu lopata, cu sapa sau cu grebla în mînă. Cînd nu era în clasă, lucra. Nu s-a preocupat cu nimic, cum poate făceau alți învățători pe vremea aceea. Iarna, venea în zori cu jarul de acasă și făcea focul în clasele înghețate. A sădit în noi dragostea de muncă.” „De cînd îl cunoașteți, tovarășe Badea?” „Nu de mult. Doar din 1925, cînd eram în clasă a treia primară și el era dascălul. Apoi am devenit și eu învățător, alături de el, în aceeași școală. Peste cîteva luni ies la pensie. O viață de om.” Dar să continuăm discuția din Bulevardul Castanilor).

— Tovarășe Răuță, frații dv. au contestat moștenirea, în ultimii ani.

— Da, au fost mai multe procese. În instanță am declarat: „I-am iubit, îi iubesc și-i voi iubi pe frații mei chiar dacă ei dau cu pietre în mine!” „Dacă-i așa, rupe actul de vânzare!” — a spus unul. „De ce? — am întrebat. Doar nu l-am obținut prin șantaj!” Și pînă la urmă am câștigat.

În adevăr, citim o sentință, apoi o decizie civilă definitivă, apoi o altă sentință și o altă decizie civilă definitivă, prin această din urmă tribunalul admînd „acțiunea în evacuare introdusă de reclamantul Răuță Vasile împotriva pîrîților Rădulescu Constantin și Rădulescu Teodora”.

Actele sînt clare: casa, conform legii — presupunînd că nu s-ar introduce recurs

extraordinar — aparține lui Vasile Răuță. Părea că nu ne mai rămîne altceva de făcut decît să luăm acceleratul de 17,17 spre București.

Desigur, dănuiau unele puncte obscure: estomparea tovarășului Răuță ca proprietar în anii 1950—1970, apoi energia înzecită, ca pentru a răscumpăra o prea lungă pasivitate, pentru intrarea în stăpînire (în paranteză fie zis, procesele au costat pe frați mai mult decît valora casa însăși); nu apărea clară nici situația terenului inconjurător: aparține sau nu cooperativei agricole de producție? În fine, rămînea regretul pentru bătrînețea sumbră a învățătorului din Comișani.

Pentru o și mai deplină edificare am scotocit util să cerem relații și tovarășului Vasile Firășoiu, secretarul comitetului de partid al schelei Tirgoviște, de unde a ieșit la pensie Vasile Răuță:

— A lucrat 45 de ani în calitate de contabil. Un om perfect corect, un exemplu de funcționar conștiincios.

Așadar, acceleratul! Și totuși, nu. Am mers la Comișani.

● Autobiografie

Casa care a ajuns de două ori în discuția „Supremului” nu mai era decît o jalnică dărăpănătură. Opera distructivă lentă a anilor, a ploilor și vînturilor a fost desăvîrșită brusc de cutremurul de anul trecut. O aripă prăbușită, moloz peste tot, pereți subreziți, plafond gata să cadă. Tristețea stranie a cîndva impunătoare locuințe din centrul comunei și parcă nescăia taine de familie îngropate în zidurile coșcovite evocau faimosul roman al lui Nathaniel Hawthorne „Casa cu șapte frontoane”. Numai că aci nu era vorba de personaje literare, ci de ființe vii, contemporanii noștri: învățătorul firav și fiica sa de 50 de ani, boală incurabilă de nervi, ferecată în lumea ei interioară. Bruma de mobilier și uneltele gospodărești rămase după moartea soției învățătorului, toate zăceau învalmășite în camera cea mare, grotesc denumită „Sala de dans”. E drept, foștii elevi ai învățătorului, ei înșiși aflați în pragul pensionării, împreună cu profesorii de la școală și copiii curățată, de bine de rău, încăperile, urcă porumbul în pod, aduc lemnele din curte, dar...

— ...Ce mai e și dînsul pe lumea asta? — se întreba Ion Lămbescu, tînăr învățător din Comișani. Aici nu e vorba atît de o problemă Răuță, cît de o problemă Rădulescu, de fapt a întregii comune. Și față de acest fiu al comunei, care de 60 de ani trăiește printre noi, mă întreb dacă pînă acum nu am fost părinti corigenți.

— Și moșul ce spune?

— E năucit de tot. Colac peste pupăză, Răuță a venit deunăzi cu un tractor și a intrat în pămîntul din jurul casei.

Pînă una alta, Constantin Rădulescu și-a scris... autobiografia, 13 file pe o hîrtie boțită. După ce descrie participarea sa ca ostaș în primul război mondial, Constantin Rădulescu povestește despre venirea sa la Comișani, la 1 septembrie 1918. „Am găsit școala fără geamuri, împrejmuire, mobilier suficient, căci în timpul invaziei servise drept grajd calilor armatei invadatoare, iar în timpul ocupației drept dispensar pentru bolnavii de tifos exantematic. Prin colectă de la locuitorii am pus geamurile, am dezinfecat și am făcut curățenie, astfel ca la 15 septembrie să ne putem începe activitatea... Cînd am poposit aci aveam îngrustate în inimă cuvintele directorului școlii mele — Școala normală a Societății pentru învățătura poporului român din București. La despărțire, Petre Girboviceanu ne-a grăit: «Plecați de la noi în lumea satelor de unde v-am ales și v-am cules și ai

cărora fii suflați sînteti. Lozinca pe care v-o dăm este: *Lumină ați primit, lumină să dați!*...» Deși tînăr mi-am dat seama că nu pot rămîne închis ca într-o carapace între zidurile și în curtea școlii, ci va trebui să activez și să contribuie cu tot ce pot la ridicarea obștii.”

Și autobiografia curge molcom mai departe, un fel de cronică vie a satului și a învățătorului său, care, în ciuda păcatelor pe care le va fi avut și desi nu a ridicat de pe băncile școlii nici un academician și nu a lăsat în urmă nici o faptă nepieritoare, a muncit o viață întreagă, cum a putut, cum l-a dus mîntea, pentru a purta lumină într-un colt de țară. Iar acum...

L-am întrebat pe fiul învățătorului, din Pitești, dacă nu l-ar putea lua la el.

— Exclus. Sîntem trei persoane în două camere. Dar are o soră la Cobia, satul lui natal.

— Acolo s-ar putea?

— Am aranjat.

— Ce? — am întrebat plin de speranțe.

— Să-l îngroape cînd îi va veni vremea.

Dar să trăiască la Cobia, se pare că nici acolo „nu-s condiții”.

Mă interesez de sora bătrînului, pensionară, proprietara unei case mărișoare la Lazuri, la o aruncătură de băț de Comișani.

— Dînsa, săraca, are nepoți, obligații... Deci nici acolo nu e chip.

— Dar casa în care, de bine de rău, locuiește acum, ce se va alege din ea?

— Să vă arăt! — ne invită secretarul consiliului comunal, Ion Poeciă. Iașă schița de sistematizare. Casa se află peste drum de primărie și se prevede ca să se construiască acolo un complex comercial. Se poate oare comună ca a noastră fără complex?

Abia atunci am înțeles pe deplin cît de absurdă se va dovedi, pînă la urmă, îndrîjita luptă a fraților pentru moștenire, pentru casă, pentru pămînt.

— Și bătrînul?

— Spun unii — murmură Ion Lămbescu, învățătorul — că dacă o echipă de fotbal și-ar fi pasat balonul cu tot atîta stăruință cu cît ne-am pasat noi sarcina de constiință de a îngriji de ultimele zile ale bătrînului nostru învățător, echipa ar fi devenit de mult campionă.

Consiliul insistă pe lingă Răuță să nu fie hapsin și să-l mai îngăduie pe învățător cît va mai avea de trăit; Răuță replica: „Am acte, e casa mea!”; fiul din Pitești nu posedă decît două camere, sora bătrînă din Lazuri posedă nepoți și obligații, ca și toți ceilalți, de altfel, pe care nu l-am mai numit și care si ei, nu este așa?, au dreptate în felul lor. Totuși simți că pe undeva ceva nu e în regulă.

— Ar fi o cale — răspunde Ion Poeciă la întrebarea: dacă rudele apropiate nu vor sau nu pot să aibă grijă de el, de ce să nu-l ridice obștea casă? — La urma urmei, Constantin Rădulescu a venit de flăcău aci, ne-a ajutat pe noi toți, ne-a îndrumat primii pași. Nu ar fi mare lucru ca să punem cu toții mînă de la mînă, să creăm un comitet de inițiativă și să-l construim o casuță.

Sîntem increzători că, dacă va fi necesar, se vor găsi și alte soluții, pe linie obștească. Organele județene studiază, din nou, unele aspecte legale ale tranzacțiilor privind faimoasa casă și terenul aferent. Se pare că și U.J.C.A.P. va introduce acțiune. Dar nu de implicațiile strict juridice, ne-am ocupat, ci de necesitatea ca obștea — atît în sensul strîmt, cît și în sensul larg — să asigure un amurg liniștit bătrînului dascăl care lumină a primit, lumină a dat.

LIONEL NIȘESCU

Păgubașul nu reclamă nimic!

„...Nu mai lucrăm de cîteva săptămîni. Terminasem banii... Într-o seară mi-am venit ideea cu restaurantele... N-am crezut că o să fiu prins așa de repede...”

Urmează un oftat adînc. O pauză prelungită. Privirile fixate undeva, într-un punct imaginar. Apoi: „Dacă nu plecăm de la I.C.M.G. nu ajungem în situația aceasta. Acolo cîștigăm bine. Aveam un șef de echipă foarte de treabă. Am locuit la dînsul multă vreme. Nici nu mi-a luat chirie. Și avea multă încredere în mine. Nu cred că știa că eu fusesem la un centru de reeducare. Sau poate n-a vrut să mă întrebe niciodată. Dar avea încredere. Mă lăsa singur în casă. Nu ascundea nimic. Dar nici pe mine nu m-a tentat ceva. Eram fericit că are încredere, deși nu eram rude...”

Dacă nu se întîmpla povestea cu fata aceea, cu care am vrut să mă căsătoresc... Au început să mă tachineze... Cînd mi-am dat seama că aveau dreptate, mi-a fost rușine și am plecat de pe șantier... Nea Victor a trimis după mine dar nu m-am întors...”

După o asemenea mărturisire, aproape neverosimil de sinceră, cine și-ar putea imagina că tînărul în cauză — Ionel Burlacu, de 23 ani, din comuna Movila Miresii, județul Brăila — este totuși inițiatorul și coautorul mai mul-

tor spargerii comise pe timp de noapte la cîteva restaurante din Capitală, toate într-un interval de numai o lună și ceva? Cum a fost posibil ca un tînăr care, chiar dacă a greșit la vîrsta de 17 ani, ajungînd la un centru de reeducare, dar n-a mai săvîrșit de atunci și pînă în luna decembrie 1977 nici o faptă penală, care vorbește cu atît regret despre perioada cînd își cîștiga existența în mod cinstit și se bucura de încrederea celor din jur să ajungă, atît de repede, autor a 6 spargerii?

Și mai ciudat pare însă faptul că el a reușit să atragă în această activitate periculoasă și pe un alt tînăr — Tudor Traian Colancea, 20 ani — pe care îl cunoscu cu numai o lună și ceva înainte și care, acum, în ceasul al 13-lea, cum se spune, cînd se află reținuți pentru cercetări, este atît de uimit și tulburat de situația în care se găsește încît, uneori, nici nu-i vine să creadă că trăiește cu adevărat aceste clipe cutremurătoare.

„...Nu pot, credeți-mă, nu pot să înțeleg cum și de ce am făcut-o!, izbucnește el adesea, cînd se află în fața ofițerului Gheorghe Cojocaru din Circumscripția 5 miliție, care cercetează cazul. Eu nici măcar nu duceam lipsă de bani. Am lucrat în permanentă. Cîștigam bine. N-am nici viciul băuturii... Atît doar

că mă las foarte ușor influențat, deși îmi dau seama ce este bine și ce este rău. Nu am avut însă atîta voință să mă opun, să-l opresc și pe el, să găsesc o altă soluție... De pildă, să fi insistat să lucrez din nou... Da, așa trebuia să fac, să-l atrag eu pe el la lucru, nu el pe mine la furt...”

Dacă în locul unor aprecieri malițioase, unele răutăcioase chiar, referitoare la intențiile lui de a se căsători cu o fată care nu se bucura de o faimă bună pe șantier, s-ar fi găsit cineva să se apropie de tînărul respectiv, să-l înțeleagă și să-i dea sfaturile potrivite pentru acele momente, nu am putea crede că lucrurile ar fi evoluat altfel? Ca să nu mai vorbim de efectul pozitiv pe care l-ar fi avut o intervenție promptă, hotărîtoare pentru determinarea lui I.B. să se încadreze într-o activitate utilă, mai ales că avea o calificare — învățase la centrul de reeducare meseria de tîmplar și îi plăcea să lucreze.

Că cei în cauză regretă într-adevăr, sincer, faptele comise, pentru care își vor primi pedeapsa meritată, că sînt totuși recuperabili, că pot fi reeducați și reintegrați într-o activitate utilă, demnă, o dovedesc și declarațiile corecte, surprinzătoare chiar, date în timpul cercetărilor.

Spre exemplu, cu ocazia constatării spargerii la restaurantul „Odobești” de pe Calea Moșilor, responsabilul Dumitru Dumitrescu a reclamat că s-a furat

suma de 1500 lei. Autorii faptei au susținut însă că ei au furat... 3500 lei.

Abia tîrziu, responsabilul și-a „adus aminte” că parcă ar fi primit de la cineva (?) un avans pentru o viitoare închiriere a localului, dar nu știa precis de la cine, pentru că nu avea nici o formă legală întocmită cu privire la... avansul primit.

De asemenea, cei doi infractori au recunoscut că în vestiarele ospătarilor de la restaurantele „Odobești”, „Tirnașe”, „Ciocirlița” din Piața Muncii și altele au găsit și și-au însușit între 100 și 1000 lei, dar pentru sumele respective, nici la intervenția mîntei, „păgubașii” n-au depus reclamații.

Curios, nu? Să lași sute de lei în buzunarele hainelor de serviciu și să nu-ți pese că au fost furați, încît nici după recunoașterile autorilor să nu te consideri păgubaș, pare foarte ciudat...

Atitudinea tinerilor în cauză trebuie luată în considerare atunci cînd le analizăm faptele și mai ales în procesul reeducării și reintegrării lor în muncă. Acordînd tot sprijinul celor care mai au goluri în educația civică, acționînd prompt, cu perseverență și tact, cu combativitate, în ultimă instanță, pentru a-i opri de la fapte nesăbuite, trebuie să manifestăm însă maximum de exigență față de cei care sîdează înțelegerea și sprijinul colectivității.

MIHAI GROZAVU

De la deșeurile textile, la materialele trainice de construcții, pe traseele laboratoarelor de cercetare ieșene

O nouă tendință a vieții moderne, printre cele atât de multe și surprinzătoare din ultimii ani, este și aceea a valorificării mai raționale a unor materii (pentru a ne limita la un singur termen) pe care, cine știe de cite generații, ne obișnuisem a le ignora, dispensându-ne de ele ca de orice lucru nefolositor. Desigur, a acuza doar ignoranța, ar fi prea puțin, dar și foarte mult, totodată, iar paradoxul, aparent, al afirmației noastre este elucidat de necesitatea, tot mai stringentă pe plan mondial, de folosire intensivă a tuturor resurselor, dar nu numai a celor naturale, arhicunoscute, ci și a celor ce pot fi puse în evidență după consumarea lor, considerată, până acum, totală dar în realitate numai parțială așa cum a dovedit cercetarea științifică prin rezolvări, adeseori, miraculoase. Bineînțeles, cercetătorii noștri s-au înscris, în ultimii ani, în acest front al reciclării unor materii incomplet epuizate, din punct de vedere economic, iar cei care se miră de faptul că gazul metan devine... îmbrăcăminte vor fi și mai surprinși să afle că dejecțiile animale produc biogaz, care arde la fel ca gazul natural pe care-l poate înlocui uneori cu succes sau că resturile galinaceelor, cu un procent important de proteine, reintră, evident după prelucrări savante și sanitare, în componența hranei altor animale, dând rezultate mai mult decât încurajatoare. Sprijiniți pe aceste câteva considerente generale, m-am îndreptat spre laboratoarele din incinta facultății ieșene de tehnologie și chimia textililor, fiind informat că cercetătorii de acolo sînt preocupați de găsirea unor cifre mai variate și utile întrebunțării a deșeurilor provenind din industria de profil.

— Ce se poate face din resturi de cirpe?, l-am întrebat, oarecum jenat pentru frustetea termenilor folosiți, dar nu mai puțin curios, pe Constantin Preda, șef de lucrări la Facultatea de tehnologie și chimia textililor din Iași, suportînd zămbetul său mascat dar reținîndu-i, în același timp, cu satisfacție, scipirea ochilor vioi, care anunța un răspuns interesant.

— Întrebarea dumneavoastră reprezintă, de fapt, foarte pe scurt spus, însăși tema preocupărilor noastre, care nu datează de azi, de ieri și care nu ne aparține în exclusivitate, deoarece nu numai noi, dar și tovarășii de la Institutul de cercetări textile din București și cei de la Institutul de chimie macromoleculară „Petre Poni” din Iași, de exemplu, le-au inclus în planurile lor. Un prim și franc răspuns ar fi acesta: lucruri foarte solide, atât în ceea ce privește consistența lor cât și temeiurile științifice. Ne aflăm în plin domeniu al cercetării interdisciplinare care, în cazul nostru, îmbrățișează chimia, textilele și... construcțiile.

— Mărturisesc că pauza dumneavoastră, înainte de a pronunța „construcțiile” m-a derutat. O cirpă, sau, mă rog, un material textil, pentru a fi mai aproape de locul unde ne aflăm, rămîne, pînă la urmă, ceva ușor, dacă nu chiar efemer, ceva supus distrugerii, dispariției, ceva cu o durată de existență foarte limitată.

— Este un punct de vedere tradițional, recunosc, dar aspru dezmințit de cercetarea științifică modernă. Vă voi demon-

stra. Strămătăm locul discuției din birou în laborator, trecînd printr-o sală de curs, puțin obișnuită pentru studenții de altădată, foarte familiară celor de azi, în care, în locul băncilor, cîteva mașini industriale, intrucitva asemănătoare unor aflate în halele industriei textile (studentele „descompuneau”, pe caiete, organele acestor unelte mecanice, pînă la detaliu).

Ce am văzut în laboratorul tovarășului Constantin Preda? Plăci, de diferite dimensiuni, semănînd cu cele de faianță sau gresie, texturi din fibre elastice folosite pentru corsete, genunchiere și glesnere, cu un colorit atrăgător, adeseori sugerînd marmura sau vitraliul, sau albul imaculat al bumbacului, toate realizate din deșeurile textile cu fir clasic (bumbac), modern (fibre sintetice sau cauciuc), în grosimi felurite, cu rezistențe sau elasticități surprinzătoare și despre care aveam să aflăm multe noutăți.

— Vedeți această placă de peste un centimetru grosime, pe care n-o puteți îndoi oricîtă forță ați depune? La sursă, ea a reprezentat resturile unor boruri de... pălării. Acum s-au transformat într-un material cărui i se pot da multiple întrebunțări în construcții fiind un izolat termic și fonic. Cit despre cele colorate, care v-au plăcut atît de mult, ei bine, ele pot fi ideale înlocuitoare pentru faianța cu care se plachează, în mod tradițional, pereții sau podeaua băilor, bucătăriilor, holurilor și așa mai departe.

— Etapele intermediare atingerii acestor faze sînt desigur mai importante decît simpla uimire a unui neșpecialist...

— Am să încerc să mă limitez la cîteva realizări prioritare în acest sens pentru cercetătorii ieșeni, recomandîndu-vă să treceți și pe la institutul din București, pentru completarea unei imagini realizate doar parțial, în orașul nostru. Ca să putem demara, a fost necesar să rezolvăm probleme de destrămare și defibrare a deșeurilor textile, pe care le primim și care arată ca acestea din baltotul tocmai sosit de la Timișoara. (Ni se arată bucățele de cirpe de toate culorile, de foarte mici dimensiuni, resturi din care nici nu se poate bănui că se pot face materiale de construcții). Pe lângă ele ne-am preocupat și de deșeurile nefilabile (elastomeri sau tricouri cu conținut de cauciuc) ale căror probleme sînt cu totul altele. Deșeurile, care reprezintă, la nivelul actual al industriei noastre textile, cantități foarte mari, de ordinul zecilor de mii de tone, se ardeau pînă de curînd și se mai ard încă. A doua problemă studiată a fost defibrarea în mediu uscat a unor deșuri în condițiile creșterii randamentului de defibrare a instalațiilor care valorificau doar în proporție de 50 la sută materia primă recuperată. Tot astfel, defibrarea deșeurilor celulozice recuperate de la populație presupunea alte studii și soluții și așa mai departe, în funcție de natura materialelor. Am separat, în mod judicios, credem noi, prelucrările după criteriul destinației pe care doream să le-o dăm, ținînd seama că unele dintre ele pot reîntra în procesul industrial clasic. Ne-au ghidat sarcinile trasate de Conferința Națională a P.C.R., care indicau

ca 30—40 la sută din necesarul de materii prime să se obțină din cele secundare sau din deșuri. Iată o altă „metamorfază” (și mi se arată o placă de 25 cm pe 25 cm, al cărei aspect îndeamnă la aprecieri estetice — n.n.) a unor resturi de halate, cearsafuri și fețe de pernă provenite de la spitale, internate și unități militare. Sub raport științific o a treia preocupare a fost aceea a găsirii unor tehnologii neconvenționale, din care să nu facă parte filarea, țeserea ori tricotarea. În acest domeniu am colaborat cu Institutul de cercetări textile din București, a cărei filială sîntem, pentru a obține produse de izolare fonică și termică destinate industriei de construcții. Împreună cu colegii din București și cu cei de la Institutul „P. Poni” din Iași, am pus la punct și o tehnologie de tratare ignifugantă a textilelor folosite în construcții. Precizez că ignifuganții s-au realizat la Institutul „P. Poni”, nefiind necesar importul lor.

— Contaminat de cele văzute ca și de entuziasmul dumneavoastră nu îndrăznesc totuși să avansez nici o presupunere legată de perspectiva acestor cercetări prin care efemerul devine peren...

— Noi îndrăznim, sprijiniți pe știință și pe confirmarea căutărilor noastre de pînă acum. Astfel am preconizat aplicarea, pe diverse materiale, a tapetelor lavabile, ceea ce aduce un spor estetic și unul utilitar, iar mai recent, în ultimul an, urmărind obținerea de plăci termopresate în amestec cu rășini termoadezive, în ideea înlocuirii lemnului atît de scump în construcții la confecționarea placajului, parchetului, a lambriurilor și, eventual, a cofrajelor pentru betoane și, mai tîrziu, dacă totul va merge bine și vom ghîdi și acțiunea corect și inspirată, intenționăm să propunem asemenea materiale chiar în industria mobiliei. Rășinile termoadezive, pe care industria românească le produce, deșhid largi perspective cercetărilor noastre. Iată o altă placă, cu variantele ei (remarcăm nu numai gama coloristică deosebit de atrăgătoare dar și luciul, ca de faianță, al mostrelor — n.n.) obținută din deșuri textile în amestec cu cele de ambalaje uzate din material plastic. Dacă nu ar exista diferența sensibilă de greutate ar putea fi luată drept o placă ceramică. Pe lângă alte avantaje, economice în primul rînd, socotim că va însemna folosirea lor în obținerea unor construcții mult mai ușoare, în ansamblu, facilitarea montajului și așa mai departe.

— Să luăm, pentru comparație, lemnul. Vă rog să raportați avantajele noilor produse față de acest material tradițional.

— Voi considera o cantitate arbitrară, de 15 000 tone de deșuri textile, deși, pe ansamblul industriei noastre, cantitățile sînt cu mult mai mari, pe an. La un metru patrat de plăci presate consumăm 5 kg de deșuri, deci la 15 000 tone se obțin 3 milioane de mp de înlocuitor al lemnului. Un metru patrat de placă obținut din deșuri costă în jur de 1 leu! Vă dați seama că ne situăm mult sub prețurile P.F.L.-ului ca și al altor produse fibro-lemnoase. INCERC București testează, în prezent, noile materiale despre care am vorbit prin probe de rezistență la îngheț, dezgheț, lumină,

foc, proprietăți acustice etc. Gama variantelor ce se pot realiza este foarte mare. Noi am ajuns la 20! Așa că, referindu-mă la un viitor nu prea îndepărtat, văd posibilă întrebunțarea unor materiale din deșuri textile chiar ca șapă pentru construcții, ca inserții pentru ornarea maselor plastice, mochete cu strat amortizor, diverse materiale filtrante, pentru terasamentele căilor ferate, drumuri și așa mai departe.

— Aceste cercetări s-au efectuat pe instalații noi, după cum credeți, specifice.

— În faza de laborator, cercetările s-au făcut pe utilaje existente în țară și pe unele aparate construite, de noi. În faza de uzină, la întreprinderile de mase plastice și la institutul de cercetări al industriei ușoare, deci fără investiții, dacă asta ați vrut să aflați. Foarte multe întreprinderi, înțelegînd importanța căutărilor noastre, ne-au sprijinit. Amintesc, într-o ordine nepreferențială, întreprinderea de țesături de mătase „Victoria”, din Iași, întreprinderea de mase plastice „Moldova”, tot din localitate, întreprinderea de postav Buhuși, Combinatul de fibre sintetice de la noi. Sprijinul a fost multiplu și se cere menționat, la loc aparte, cel al Comitetului județean de partid Iași, din inițiativa căruia s-a organizat, anul trecut, aici, un colocviu național, pentru valorificarea deșeurilor din piele și textile. Vom fi prezenți, în luna aprilie, la expoziția pe țară organizată în cadrul Festivalului național „Cîntarea României” cu cîteva dintre cele mai semnificative reușite ale cercetărilor noastre în acest domeniu.

MANOLE CĂRȚAN ■

„Paznicul automat” al cîmpurilor a primit premiul Academiei. Și de

Răsfoind presa de acum 15 ani, mai exact de la începutul anului 1963 („Magazinul”, „Agricultura socialistă”, „Steagul Roșu”) am întîlnit cîteva materiale privind invenția cercetătorului Constantin Rafailă, denumită „Mildiograf”. Fără o altă documentare, am pornit în căutarea autorului și l-am găsit într-un laborator al Institutului de cercetări pentru protecția plantelor, instalat pe o stradă vecină Aeroportului Băneasa. Omul nu mai semăna cu pozele sale de acum 15 ani, dar aparatul, pe care-l văzusem reproduș în presă, era același și se afla pe una din bibliotecile arhipline, care îmbracă pereții locului său de studiu. Trec peste surpriza doctorului docent Constantin Rafailă, la aflarea intențiilor care mă purtasera în biroul său, pentru că propria mea surpriză avea să fie cu mult mai mare: „Mildiograful” a rămas în stadiul de ipoteză, în care se afla și cu ani în urmă. O ipoteză de un anume soi, la care voi mai face referință, pentru că istoria acestei invenții o merită și o justifică din plin. La început am vrut să-l cunosc pe inventator și am ascultat povestirea unei vieți ca atîtea altele, fiind vorba despre un om ridicat, cel dintîi dintr-o familie de țărani moldoveni, pe treptele învățării și ale cărții și care, de-abia la 25 de ani, se înscria într-o 5-a de liceu, pentru a recupera o forțată rămînere în urmă și a sfîrși Facultatea de agronomie din Timișoara. În 1951, cu diplomă de merit, iar doctoratul, 9 ani mai tîrziu. Succesiunea anilor a fost însoțită de cea a funcțiilor, de ur-

cusuri și coborîșuri, niciodată vidați de munca din laborator, de cercetare, chiar dacă Constantin Rafailă purta în buzunar legitimația de director general sau numai pe aceea de lucrător al unei unități agricole, din comuna Vidra de Ilfov...

De ce a fost necesar acest ocol pentru a ajunge la „Mildiograf”? Pentru că doar așa mi-am putut da seama de tenacitatea acestui om, de capacitatea lui de a nu a ameți la „urcări” și de a nu se desmena după „căderi”, echilibrîndu-se în spațiul laboratorului, în universul cercetării, căreia i-a fost permanent credincios și care la rîndul ei, l-a ajutat mereu să se reculeagă. „Fiind sărac, mi-a spus tovarășul Constantin Rafailă, a trebuit să învăț să mă ajut singur, să-mi croiesc o anume personalitate. M-am născut în 1921 și am prins vremuri grele pînă am putut accede la învățătură, după Eliberare și nu fără dificultățile unei epoci de adînci frîmțări... Dacă sînt orgolios? În măsura în care sentimentul propriii valori, al lucrului temeinic știut, poate însemna orgoliu... Mai curînd, atent permanent să nu pierd capacitatea auto-evaluării, situație în care, într-adevăr, m-aș putea suspecta de orgoliu”.

— Ce este „Mildiograful”, tovarășe Rafailă?

— Un paznic... inteligent și fidel. Al cui?, mă veți întreba. Al sănătății plantelor. Se știe că anumite maladii apar în condiții stabile, cu precizie. Factorii care le determină sînt: temperatura, umiditatea aerului și prezența picăturii de apă pe

fructe (ploaie, rouă). Se mai cunoaște și faptul că bolile nu se produc decît în prezența obligatorie a tuturor acestor factori favorizanți. În lipsa unuia dintre ei, boala nu apare. „Mildiograful” măsoară tocmai acești factori și, grație unor circuite electrice, el își interzice funcționarea în momentul în care „constată” existența lor. Vom lua un exemplu foarte simplu. De pildă, ciuperca denumită rapăn, caracteristică mărului, are nevoie de o temperatură de 6 grade Celsius, de prezența picăturii timp de circa 12 ore și de o umiditate relativă, de 80 la sută. Aparatul are patru „brațe sensibile”, trei pentru factorii numiți și unul care „scrie” pe banda de hirtie, rulat pe un cilindru, rezultatele. Cînd temperatura, umiditatea și prezența picăturii ating parametrii fixați în prealabil pe aparat, se produce un scurtcircuit și se dă alarma. Aceasta poate fi sonoră, vizuală și așa mai departe. Noi am ales varianta diagramei. La fiecare 24 de ore, aceasta este verificată și, dacă se constată apariția pericolului, se procedează la aplicarea tratamentelor specifice. Consider că valoarea acestui „paznic automat” rezidă tocmai în posibilitatea pe care o oferă de a se recurge la tratamentul exact în momentul critic. Nici înainte, nici după. De aici cîteva avantaje printre care cel economic nu este cel mai de pe urmă, deoarece s-a calculat la 400 lei costul necesitat de un tratament, per hectar, or, dacă am raporta aceasta la cele circa 300 000 ha de viță-de-vie din țară, se obțin cheltuieli foarte mari. Precizez: nu-

mai pentru o stropire. Prin urmare, doar economisindu-se o stropire înoportună, economiile realizate sînt foarte importante. Dacă însă, din lipsa avertismentului, nu s-ar face deloc sau după perioada optimă (reunirea celor trei factori determinanți) pagubele ar fi de proporții catastrofale. În 1930, din cauza manei, pe o suprafață de 239 825 ha de viță-de-vie, s-au pierdut 8 385 374 hl de vin; în 1940, paguba, pe o suprafață mai mică, a fost de 2 700 000 hl vin. În medie, pe an, din cauza bolilor plantelor, se produc pierderi de 22 la sută la cartofi, de 15 la sută la legume, de 20 la sută la pomi și de 25 la sută la viță-de-vie. În total, prin dăunătorii și maladiile se înregistrează anual pierderi cifrate la miliarde de lei. Legat de oportunitatea tratamentelor chimice ale plantelor se cere amintită prevenirea poluării. Avantajele folosirii „Mildiografului” depășesc, prin urmare, sfera pur agricolă. Am realizat aparatul cu tehnicienii mecanici N. Moldoveanu, azi pensionar, și cu Nelu Niteșcu.

— În afara dumneavoastră, cine mai recomandă „Mildiograful”?

— Dacă Certificatul de inventator nu pare suficient, dacă brevetarea lui în țări ca Franța, Italia, Austria nu este nici ea corespunzătoare, atunci voi apela la distincția care, de fapt, imi este cea mai dragă: Premiul „T. Săvulescu” al Academiei Republicii Socialiste România pe anul 1965.

Și Constantin Rafailă scoate din bibliotecă un vraf de dosare cu referate românești și străine, scrisori de comandă, de peste hotare, corespondență de tot felul...

„Cunoaște-te pe tine însuși... la nivel molecular”

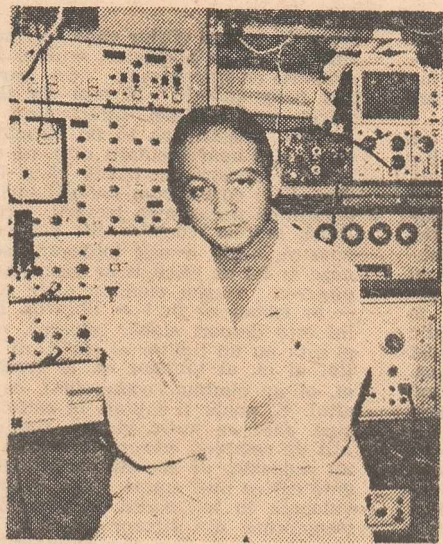
Horia Radu, doctor în științele medicale, s-a născut în anul 1936 la Ocna Sibiului. A absolvit Facultatea de medicină la Timișoara. Din anul 1962 lucrează la Spitalul de patologie neuromusculară din Vilcele, unde în prezent ocupă funcția de director. Este membru al Comitetului internațional de boli musculare al Federației mondiale de neurologie, membru fondator al Societății internaționale de electromiografie, al Societății europene de investigații clinice și al Societății internaționale de patologie subcelulară.

— Spitalul din Vilcele, unitate de interes național găzduită de județul Covasna, desi izolat de marile centre urbane cu tradiție în ce privește medicina, este, după cite știm, un loc propice cercetării științifice pe care o promovați laolaltă cu cadrele medicale ale unității. Care sint, după părerea dumneavoastră, în momentul de față, orientările majore ale cercetării în medicină?

— După opinia mea, în fața medicinei actuale se află trei mari probleme pe care nu le voi numi în ordinea importanței lor: ateroscleroza, creșterea tumorală și bolile cu determinism genetic. Acestea nu exclud și existența altor domenii care reclamă o cercetare asiduă. Eforturile au fost și sint dirijate într-un mod oarecum disproporționat. Pentru că și în domeniul cercetării medicale există mode... Inițial, cancerul părea inamicul public numărul unu. Ulterior, centrul de greutate s-a deplasat spre ateroscleroză.

— Cum se face cercetarea medicală la spitalul din Vilcele?

— Spitalul a împlinit în toamna trecută 15 ani de existență. În această perioadă, dificultățile cele mai mari le-au ridicat nu misterele patologiei moleculare, ci o anumită optică conservatoare și convențională, inspirată din ignorarea profundă a realității. Pentru unii este definitorie noțiunea cunoscută sub termenul generic de conflict între generații. Nu este vorba afit de un conflict de ordin euristic, ci de unul conceptual. Consider, în acest context, că există o anumită inerție și preuziozitate în desfășurarea cercetării științifice medicale. În primul rind este foarte greu de realizat pentru unii că cercetarea medicală nu este legată de topografia locului în care se desfășoară; mulți nu pot înțelege că ea, cercetarea medicală, poate avea loc, în anumite condiții și în anumite domenii, într-un oraș de provincie la fel de bine ca și în Capitală sau alte mari centre. Lucrul acesta mă nedumirește cu atit mai mult cu cit există suficiente exemplificări ale acestui concept, în alte domenii ale cercetării științifice. În al doilea rind, problemele abordate nu sint aici totdeauna cele de un real interes, impuse de necesități, de practică. În fine, nu arareori selecția lucrărilor publicate este cam de complezantă și implică nivelul revistelor de specialitate a ajuns preocupant. Calitatea de cercetător, cred eu, nu o conferă nici titlul, nici încadrarea într-un institut numit de cercetare, ci exclusiv rezultatele științifice obținute. Iar de la cercetător la descoperitor este un alt pas uriaș. Cercetătorii interesați de o anumită temă ar trebui să se poată deplasa, pentru a-și dezvolta programele, în laboratoarele care le oferă condițiile tehnologice și chiar aparatura ar trebui să fie temporar transferabilă, evitându-se astfel disiparea energiei și tehnologiei, adică descoperirea sa primeze asupra schemei și gestiunii; pentru că există persoane care își apără poziția stăpînind

exclusiv un aparat sau o carte. Gestiunea nu este nici monopol, nici proprietate personală. Ar trebui editat anual indexul posibilităților tehnologice și informaționale disponibile în fiecare domeniu de cercetare. În ce ne privește, abordînd domeniul bolilor ereditare în care principiile medicinii profilactice rîmîn, deocamdată, singurele raționale, am elaborat o serie de metode care ne permit să calculăm cu suficientă exactitate riscul de apariție al unei boli genetice într-o anumită familie. Dincolo de importanța științifică a acestor realizări, pragmatic vorbind, trebuie să fie clar pentru toată lumea că mulți dintre noi sint purtătorii unei afecțiuni genetice ignorate, iar mutațiile „plutesc în aer”. În acest context mi se pare cel puțin demodată opinia că bolile genetice nu reprezintă o problemă de medicină socială, din cauza așa-zisei lor rarități. Raritatea este însă o falsă impresie statistică, acolo unde de fapt nici nu există statistici, sau unde sint substituite de false oracole. Am pus la punct una dintre cele mai bune metode de depistare a distrofiei musculare progresive legată de cromozomul X, care reprezintă cea mai frecventă boală genetică a copilului. Deși nu este plăcut să descoperi noi maladii, am descris o nouă afecțiune musculară, miopatia cu acumularea de glicozaminosilicani. În ce privește autodotarea, pentru prima oară în țară s-a imaginat și s-a pus la punct un analizor electronic automatizat de bipotențiale.

— În acest an, la Editura medicală, urmează să vă apară o monografie privind patologia unității motorii. Cum ați conceput-o și cum considerați că trebuie realizat un tratat de neurologie modernă, în virtutea tradiției școlii românești de neurologie?

— Monografia pe care am redactat-o este, sub raport conceptual, probabil unică, deoarece oferă informații de ultimă oră asupra tuturor aspectelor legate de funcționalitatea normală și patologică a unității motorii. Nu este o lucrare „scrișă” cu foarfece și lipici, ci una izvorită din experiența de 15 ani de activitate permanentă și nu conjuncturală în acest domeniu; am detestat întotdeauna diletantismul. La această monografie colaborează și o serie de colegi italieni de la Universitatea din Padova, ca o dovadă că

interesul sincer anulează distanțele, între Padova și Vilcele existînd relații adesea mai strînse decit între Vilcele și centre urbane mult mai apropiate. Și acest lucru, nu din vina noastră. În ce privește tratatul, nu știu dacă sint cel mai autorizat să răspund la această întrebare, dar încerc s-o fac în virtutea faptului că un asemenea tratat de neurologie este în curs de redactare sub redacția prof. C. Arseni, eu fiind unul din coautori. Rostul unui tratat este de a informa nu atit despre ipoteze, cit despre certitudini. Tratatul va fi, sper, o suită de micromonografii concepute de experții cei mai autorizați în domeniul respectiv. Gheorghe Marinescu, ctitorul școlii românești de neurologie, n-a avut posibilitatea să editeze un asemenea tratat, deși a colaboretat la tratate străine. Astăzi, la 40 de ani de la moartea sa, acest lucru a devenit posibil.

— Probabil că întîmpinați și unele greutăți...

— Destule, și ceea ce-i mai rău, unele afectează în mod direct buna desfășurare a cercetării medicale pe care ne-o propunem. Astfel, încă n-am intrat în posesia unor aparate planificate cu 7—8 ani în urmă. Cit privește procurarea unor lucrări, acest lucru este lăsat adesea pe seama relațiilor personale, pe seama aranjamentelor noastre. Și, nu vî vine să credeți, avem laboratoare de facto, dar care nu ființază și pe hirtie. Spre exemplu, laboratorul de anatomie patologică și histochimie, care are una din cele mai mari colecții din lume, deși funcționează de peste 10 ani, „trăiește” încă în ilegalitate. Nu ni se pare cel mai potrivit modul în care se realizează specializarea medicilor, respectiv pregătirea neurologică a specialiștilor. Am propus Ministerului Sănătății ca acest curs de specializare pentru neuropsihiatrie infantilă să se desfășoare în două etape, adică jumătate din timp, pentru psihiatrie, la București, iar cealaltă jumătate de timp, pentru neurologie, aici, la Vilcele. Replica întîrzie însă. De aceea, după opinia mea, acđ „neuro” din termenul neuropsihiatrie are doar valoare de prefix. În aceeași ordine de idei, consider că, dacă o radiografie este interpretată de un radiolog, este la fel de firesc ca și o electroencefalogramă sau o electromiogramă să fie interpretate de specialiști, de persoane care au obținut un certificat de calificare, eventual o specialitate secundară în acest domeniu. În altă ordine de idei, cred că ar trebui reconsiderate normativile care stabilesc duratele de folosire a aparatului de cercetare și diagnostic, durate cuprinse între 12 și 18 ani. În raport cu revoluția tehnico-științifică mondială, există marele risc ca într-o asemenea perioadă de timp tehnologia să devină demodată.

— Ce realizați la spitalul din Vilcele?

— Într-un fel facem știința de anticipație, adică pregătim sănătatea genetică a generațiilor viitoare. Marea majoritate dintre noi vehiculează o țară genetică, mai mult sau mai puțin gravă. Dacă am lucrat bine, sau nu, asta rezultă într-adevăr din judecata posterității... și în nici un caz din numărul lucrărilor publicate; acest număr, sincer vorbind, îl ignor nu pentru că ar fi mare, ci pentru că n-am făcut niciodată bilanțuri. Ceea ce mi se pare mai important este că au fost cerute de mii de oameni angajați în aceeași orgolioasă antrepriză, că sint citate în majoritatea tratatelor de specialitate și că actualitatea lor se păstrează chiar la zece ani după apariție.

RADU SELEJAN ■

Agregometrul sau drumul scurt și fericit al unei invenții

Drumul spre glorie... poate fi presărat cu roze. El poate fi, în anumite condiții, drept și scurt, unind ideea de realizarea ei practică fără tradiționala luptă împotriva rutinei, inerției, fără ocolșuri și decepții dramatice. De fapt această abatere de la o cunoscută sentință paremiologică poate fi apreciată drept o nouă regulă, instituită prin forța și atribuțiile colaborării, prin fertila conlucrare între toți cei chemați să sprijine cu promptitudine nașterea și materializarea unei idei sau inițiative valoroase. O dovedește cu prisosință, între altele, realizarea agregometrului, aparat de concepție românească, datorat medicului Maria Lorena Scrobhaci și destinat unor subtile explorări funcționale.

Ideea s-a născut îndată după sosirea autoarei de la Paris unde, în calitate de bursieră O.M.S., și-a dat concursul la elucidarea unor probleme privind agregarea plachetară (coagularea sîngelui). Este locul să amintim aici că trombozele provocate prin agregare plachetară constituie în prezent unele dintre cele mai frecvente manifestări ale patologiei cardiace, fiind implicate în mecanismul patogenic al unor boli extrem de răspîndite în condițiile civilizației moderne: ateroscleroza cu numeroasele ei localizări (infarct miocardic, accident vascular cerebral, arteriopatii periferice), tromboemboliile, valvulopatiile reumatismale cu complicațiile lor. În toate aceste afecțiuni se impune astăzi un riguros control prealabil în cadrul căruia agregarea plachetară (verificarea prin analize de laborator a eventualelor predispoziții de coagulare a sîngelui) reprezintă o probă indispensabilă.

Aparatul conceput de Maria Lorena Scrobhaci a atras de îndată atenția specialiștilor care i-au remarcat în mod deosebit originalitatea și posibilitățile complexe de urmărire dinamică a procesului agregării, fapt de o importanță capitală într-un fenomen aflat în permanentă variație.

Construcția aparatului — ține să precizeze interlocutoarea noastră — s-a desfășurat fără greutăți, într-un timp record, grație ajutorului primit din partea unor numeroși colaboratori sufletiști. Printre prietenii agregometrului se numără Institutul de fizică atomică (iar de aici în mod special tehnicianul Gheorghe Stelian), Ministerul Sănătății, Întreprinderea de tehnică medicală și Întreprinderea optică română. La spitalul Fundeni construcția și experimentarea aparatului s-a bucurat de concursul și ajutorul generos al directorului dr. Liviu Creangă.

Verificarea în timp a aparatului a făcut dovada eficienței și robusteții sale. De curînd invenția a fost brevetată, timpul consumat pentru experimentare (doi ani) demonstrînd următoarele calități: aparatul îndeplinește întru totul cerințele unui agregometru efectuînd încălzirea emulsiei de plăcuțe sanguine la 37 grade C, agitarea și înregistrarea grafică continuă a variațiilor densității optice, calitatea înregistrărilor este optimă, curbele de agregare și dezagregare avînd o amplitudine mare care permite studiarea detaliilor procesului și facilitează aprecieri asupra modificărilor morfologice ale plăcuțelor. Aparatul s-a dovedit, de asemenea, capabil de a stabili diagnoze extrem de dificile. Este vorba de diatezele hemoragice, trombostenia Glanzmann și alte trombopatii congenitale.

Sîntem informați, de asemenea, că, după terminarea unui studiu prospectiv, se va trece la fabricarea în serie a agregometrului.

LIVIU TIMBUS ■

13 ani așteaptă să fie pus la lucru!

— Greutățile? Care au fost greutățile?

— Nu cele de cercetare. Celelalte. Cele care privesc atitudinea unor oameni. Niște oameni care nu puteau sau nu voiau probabil să accepte prea rapidă mea trecere de la opincă la doctorat. Au fost unii care m-au acuzat de plagiat științific, din Franța. Asta pînă cînd chiar Franța a brevetat invenția... furată, adică „Mildiograful” românesc!

— Cine ar trebui, după părerea dumneavoastră, să accelereze, dacă după 15 ani mai poate fi numită „accelerare”, trecerea în producție a aparatului?

— Direcția de resort din ministerul nostru, care este și titulara de brevet. Nu a făcut-o pînă acum. Sint informat chiar că protecția de care se bucură o invenție față de posibili concurenți străini, prin plata unei taxe, a fost ridicată, suma respectivă nemai fiind achitată. S-ar putea să cumpărăm „Mildiograful” cu valută. Cine știe...

— Și un om ca dumneata stă cu minile în sîn?

— Nu stă, dar nici nu poate singur să rezolve totul. Ceva, ceva am mai făcut. Adică, vîzînd că pentru industrie producția a 1 000 de aparate este neîntrecsantă, în mod obiectiv, am tratat cu o cooperativă, din Arad, și mi-am realizat prototipurile. Două. Prima serie de 50 n-a mai fost de calitate. Cooperativa a preferat să facă potcoave și rame de ochelari. Mai rentabil. Unul din prototipuri lucra în prezent, în Suedia. Celălalt este în laborator. Nemulțumit de partea mecanică, pentru că imi dădea variații în in-

registrare, am conceput, cu ing. Liviu Macoveanu, și realizat cu doi tehnicieni de aici, un „Radiomildiograf” care apelează la electronica și care este net superior variantei prime.

Mergem în atelierul unde lucrează un tînăr pasionat, Paulian Nicoră, laborant și student totodată, autorul circuitelor, și în alt atelier unde tehnicianul Marius Ligda realizează desenele tehnice și părțile metalice ale diverselor aparate imaginare la acest laborator și fac cunostință cu „Radiomildiograful”. Este o cutiuță din material plastic, cam de 15—20 cm pe 7 cm. Atit! În interior piese minuscule, tipice electronicii. Desi mult mai mic și mai... firav, noul aparat are incercite avantaje, pentru că poate supraveghea „n” locuri diferite, transmițînd prin unde radio informațiile necesare la o stație centrală, de mărimea unei cutii de bomboane de ciocolată „București”. Mi se arată grafice realizate cu acest aparat, la podgoria Cotești, în exact 10 puncte diferite de pe o suprafață de o mic de hectare, grafic după care s-a decis intervenția cu tratamente, repartizarea forței de muncă, consumul de substanțe. Mai mult decit edificator.

— Vă întreb: nu credeți totuși că ați făcut prea puțin pentru a vă impune rodul cercetărilor?

— Vă înșelați. Le-am impus atenției tuturor și poate că tocmai asta a deranjat. Nu s-au aplicat încă. Asta este cu totul altceva. Cînd Organizația europeană de protecție a plantelor m-a invitat să în o

prelegere, cînd am beneficiat de o bursă F.A.O., cînd am fost trimis la unele congrese, cînd Academia R.S.R. mi-a acordat un premiu, cînd sint coautorul unicului tratat de fitopatologie agricolă (în 4 volume) și cînd sint consultat ori de cite ori se ivește o problemă critică în materie de plante, cînd dețin două certificate de inventator, ultimul din 1969, eu zic că am impus produsul muncii mele. Poate, zic, am sîrînit și invidii și, împotriva acestui dăunător al relațiilor normale, fie că e vorba de cercetare sau de alt domeniu, „mildiograful” este neputincios.

— Ce perspective întrevedeți acestui aparat?

— În cazul că ignorarea lui nu va deveni... perspectivă, imi este foarte clar că, pe principiul lui, se pot realiza aparate similare pentru stabilirea necesarului de umiditate în terenurile cu culturi mari, deci la irigarea lor rațională, științifică, în culturile de cartofi, ceapă și alte legume. Mai spor ca, după apariția în „Flacăra” — dacă se va întimpla aceasta — să vină cineva de la ministerul nostru să mă întreb de una, de alta și poate și de „Mildiograf”, pentru că criticile mele, din sedințe, nu au avut, pînă acum, ecou. Și mai sper să nu ne-o ia altii înainte, aplicînd o idee născută în România, așa cum știm că se mai întimpla, în alte vremuri. Dar cel mai mult și mai mult sper ca podgoriile noastre să beneficieze de această idee care ar putea face ca vinul să fie bogat și bun.

EMANUEL VALERIU ■

CÎNTAREA

Muzica pe scenele Capitalei

Etapa de masă a celei de-a II-a ediții a Festivalului național „Cîntarea României” oferă, de pe acum, imaginea unei efervescente creație, pe scenele căminelelor culturale, ale caselor de cultură urcînd nenumărate formații artistice, tineri interpreți din întreprinderi, din instituții, participanți ai unor noi sau mai vechi concursuri menite a le pune în valoare talentul, voința de a-si reprezenta cu cinste locul și tovarășii de muncă.

Ne aflăm la Centrul de îndrumare a creației populare și a mișcării artistice de masă a municipiului București. Împreună cu tovarășul director Alexandru Ianculescu și metodistul Gheorghe Bălan, facem un periplu în domeniul ultimei prezente muzicale în actuala etapă a festivalului.

„Dacă în ediția I s-a manifestat o insuficiență preocupare în ceea ce privește potențialul artistic, referindu-ne la înființarea de coruri muncitorești în special, ne informează tovarășul Alexandru Ianculescu, dacă înainte aveam 16 coruri mixte, acum vor urca pe scena festivalului 36 de coruri, cele mai multe înființate în uzine și fabrici. Dacă în domeniul muzicii vocale și instrumentale, repertoriul era încă nesatisfăcător, nici astăzi nu putem spune că în repertoriul formațiilor de cameră ponderea creației românești ar fi crescut. Nu același fenomen se întâmplă însă în muzica usoară. Trebuie să vedem însă la calitatea textelor ce intră în repertoriu, cu atât mai mult cu cât în acest domeniu, toată lumea pare a se pricepe. În muzica populară juriile, alcătuite din specialiști, vor pune un mare accent pe transmiterea în cîntec a unui autentic filon popular, eliminînd cu hotărîre producțiile hibride, neavenite, cerîndu-si libera trecere prin etalarea unui costum național. Apoi carentele în asigurarea activității concertistice au dus la dispariția unor formații care n-au reușit să ajungă pînă în etapele superioare ale primei ediții a festivalului. Noi am pus problema unei mai eficiente popularizări a tuturor formațiilor în etapa de masă pentru ca toți participanții, în afară de sentimentul competiției, să aibă conștiința și bucuria exprimării de sine”.

— Tovarășe Gh. Bălan, ce manifestări mai importante au avut sau vor avea loc în domeniul muzicii în actuala etapă a festivalului?

— La începutul lunii martie a avut loc, sub egida Comitetului de cultură și educație socialistă al municipiului București, concursul de interpretare „București-73” deschis solistilor, formațiilor și grupurilor vocal-instrumentale de muzică usoară din întreprinderi, instituții, asezămînte culturale, unități de învățămînt și militare. Au participat peste 250 de tineri interpreți din care, pînă la finele acestui tradițional concurs au rămas 19 solisti ce vor fi programați în cadrul stagiunii permanente pe Capitală. S-a putut remarca un evantai foarte larg al repertoriului dar și nivelul ridicat al interpretării. Am fost sprijiniți în acțiunile noastre de către Uniunea compozitorilor, de către Teatrul muzical „Constantin Tănase”, ca un model de colaborare între formațiile profesionale și mișcarea artistică de amatori. S-au oferit premii binemeritate studenței Mariana Ritz (premiul Uniunii compozi-

torilor), laborantei Elena Tudor (premiul U.T.C.), electronistului Gh. Marian (premiul Consiliului sindicatelor), elevei Natalia Guberna (premiul II și premiul revistei „Săptămîna”) și altor concurenți.

„O surpriză și un act de dreptate, ne relatează tovarășul director Alexandru Ianculescu, s-a făcut incluzînd în concurs solistii și grupurile de muzică folk care nu și-au găsit locul în ediția I a Festivalului național „Cîntarea României”. De unde, la început, acest gen de muzică stîrnea neîncredere printre specialiști, acum, iată, el a cucerit aprecierile juriului. Participanții au dovedit o deosebită grijă față de aspectul tematic al pieselor, simț artistic și profesionalitate în interpretare. N-a fost vorba acolo de o simplă linie melodică, băieții au lucrat contrapunctic, uimind juriul. O puternică impresie a produs-o grupul de muzică folk de la Ateneul Tineretului (premiul I).

Multe grupuri și solisti folk s-au bucurat de premii. Credem că oamenii de specialitate vor sprijini mai atent acest gen de muzică atît de iubit de tineri, deci viabilă și de viitor”. Pentru diversificarea și intensificarea vieții muzicale, în cadrul stagiunilor permanente acțiunea „Cîntarea Omului” vine să intensifice activitatea formațiilor corale, de cameră, vocale și instrumentale. În actuala etapă a festivalului ele se vor prezenta cu un repertoriu înnoit, dorînd să se impună în contextul vieții artistice bucureștene. Cu cele mai bune formații de gen organizăm concerte la Sala mică a Palatului, la Ateneu, la Rapsodia Română ca și pe scenele de pe platforme industriale. Legătura strînsă între artiștii amatori și Uniunea compozitorilor s-a materializat în cîteva compozitii scrise pentru formațiile de amatori, inspirate chiar din viața colectivelor unde muncesc. Astfel s-a născut „Imnul Întreprinderii 23 August”, „Cîntecul Întreprinderii Autobuzul”, „Cîntecul Întreprinderii de confecții și tricotate”.

Încheiem acest periplu în domeniul muzicii în etapa de masă a festivalului în municipiul București cu aprecieri pentru mențiunea expresă pe care am văzut-o difuzată la toate casele de cultură, în toate întreprinderile ca toate formațiile și cercurile artistice, precum și interpretii individuali să participe la acțiunile prevăzute în Calendarul mișcării artistice de masă cu repertoriu nou față de prima ediție a Festivalului național „Cîntarea României”. Cu un suflu proaspăt, cu o înțelegere mai adîncă a rosturilor acestei largi și prestigioase manifestări.

ANDREI COSTRIȘ

Arta librarului, sau cît se citește la Rîmnicu Vilcea

S-a scris deseori despre persoana librarului, ca factor de primă însemnătate în procesul de împrăștiere a cărții. S-a vorbit mult despre el, despre oamenii de lingă rafturile cu cărți, accidente feroce nu lipsesc, acei ce sînt buni — și sînt destui — nu pot însă modifica tabloul unor carente încă nevindecate. Încă

nu prea vedem cititor care, intrînd într-o librărie, să se adreseze omului în halat albastru cu întrebarea: „Ce carte bună îmi recomandați?” Și mai rar îl vedem pe el, pe acest om, intervenînd nerugăat asupra noastră, ca să ne atragă atenția că, uite, a apărut cutare titlu, pe care biblioteca noastră ar trebui să și-l revindică. Este curios cum factorii sociali care determină necesitatea lecturii, care determină marea consum de carte din țara noastră, n-au reușit totdeauna să acționeze la fel de eficient în formarea și impunerea acestui element activ care este — ar trebui să fie! — librarul. Prezența lui este deseori slabă, stearsă, cîteodată el este nu un iubitor al cărții, nu un inițiat al ei, al tainelor ei, al frumuseților ei, ci un simplu comerciant, ca oricare altul. El poate fi mutat, în astfel de cazuri, fără ca acest gingaș, pretențios și atît de complex comerț să sufere, într-un alt magazin, de un alt profil. Iar atunci cînd cartea nu-i spune nimic altceva decît valoarea în lei, scrisă pe copertă, el se transformă, din difuzor de carte, în paznic de rafturi. Și-a făcut (și zice el) cel puțin trei sferturi din datorie: apără banul statului.

Întăz însă că se poate și altfel. Fiîndcă vorbim de comerț, vom porni de la niște cifre, de la niște dovezi statistice, extrase dintr-un registru comercial.

Centrul de librării și difuzare a cărții din Rîmnicu Vilcea (în a cărui rază de activitate intră orașul-reședință de județ și stațiunile Govora, Olănești, Oțelești, Mari și Călimănești) deține, aflăm, la ora de față, locul I pe țară la un indicator dintre cele mai expresive: desfacerea de carte pe cap de locuitor. În 1975, desfacerea de carte pe cap de locuitor a fost, aici, de 54 de lei. (Valoarea totală a desfacerii: 3 870 000). În 1977, desfacerea de carte pe cap de locuitor a fost, în raza aceluiași centru, de 67 de lei. (Valoarea totală a desfacerii cărții: 7 500 000 lei). Deci la Rm. Vilcea, oraș de talie mijlocie (66 000 de locuitori), nici centru universitar, nici sediu de instituții culturale-artistice profesionale, cu un public intelectual avizat și larg, se desfac, pe cap de locuitor, mai multe cărți decît la București, la Iași, la Cluj-Napoca sau la Timișoara.

S-a schimbat oare, în răstimpul 1975—1977, publicul cititor al Vilcei? S-a schimbat, desigur, în măsura în care s-a schimbat și se schimbă în orice localitate a țării masa de cititori — aflată și aici, ca oriunde, în plină și accelerată evoluție socio-profesională, deci culturală — modificîndu-si an de an și compoziția, și pretențiile. Acest adevăr însă este valabil, cum spuneam, pentru orice loc. În rest, la Rm. Vilcea nu s-a schimbat nimic.

Au apărut, e drept, prin grija forurilor locale, noi librării (patru la număr), frumoase, spațioase, moderne. Au apărut, cu acest prilej, și noi librari. Cine sînt ei, atît cei noi, cît și cei vechi? Ce-au făcut ei, ca să-si apropie titlul de primii desfăcători de carte din România?

Mai înții, cine sînt ei. Sînt, ne spune directorul Centrului, prof. Costea Marinou, oameni, în genere, tineri, recrutați după normele în vigoare, după prevederile legii (obligativitatea studiilor medii), dar și după norme nescrise în lege, însă firești (bazați de lecturi, capacitate de a interpreta lectura, de a o face sensibilă celor din jur), și încadrați, ca librari, doar temporar, pentru o perioadă de practică în care li se verifică însușirile. O dată acceptați, adică încadrați definitiv, ei sînt integrați, pentru ridicarea calificării, în cursuri săptămînale de pregătire profesională (două la număr), în învățămîntul politic (adekvat problemelor, preocupărilor profesiei), săptămînal mai existînd și „ziua informării”, adică o zi cînd ei toți, din toate librăriile Centrului, participă la o discuție, dirijată de cadre cu specializare înaltă, și librari, dar și cînturari, în care le sînt prezentate, pe larg, noutățile proaspăt intrate în depozitele de carte și cele care urmează să intre în viitorul apropiat.

Acum, ce fac ei, librarii. În primul rînd, Centrul a sporit valoarea comenzii de carte (de la 4 milioane lei în 1975 la 10 milioane în 1977), astfel încît, la ora actuală, absolut orice carte, din orice domeniu, tipărită în România, ajunge și-n Vilcea, și nu oricînd, ci cu concomitența editării, comenzile fiind urmărite strîns, nelăsînd loc tergiversărilor. Fapt necesar, dat fiind că și aici, ca pretutindeni, diferențierile pe vîrstă, profesii, gusturi sînt rapide, indicînd tot mai accentuat, o dată cu tendința spre „cartea bună”, tendința universului cultural bogat, complex, astfel încît, alături de cititori de poezie modernă sau de cititori de tratate și de lucrări speciale, găsești, uneori în persoana unuia și aceluiași, iubitori de romane clasice sau de romane de aventuri, relevîndu-se astfel spectrul larg în care se cuprinde această dialectică a lecturii. Cantitatea însă nu exclude calitatea, adică accentul pe o latură sau alta, pe o lectură sau alta. Comenzile atestă, în perioada de care ne ocupăm, o pondere în continuă creștere a literaturii social-politice (cu o valoare, în 1977, de 1 053 270 lei, în-

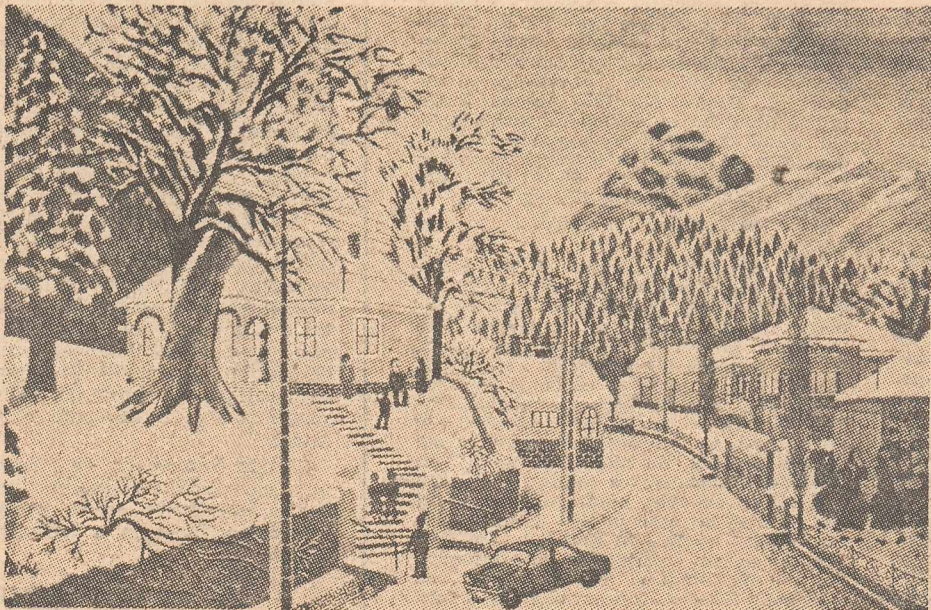
ALEXANDRU BĂLAN

tr-un tiraj de 142 106 exemplare) și a literaturii beletristice românești, în special a celei contemporane.

Practic, ce se întreprinde totuși pentru apropierea cititorului de carte? Se întreprind o seamă de acțiuni, vizînd, deopotrivă, atragerea cititorului (întîlniri cu scriitorii, foarte multe, lansări ale cărților lor la Rm. Vilcea, la fel de multe, expoziții de cărți, „Zilele cărții social-politice”, „Zile ale editurilor”, cu permanența participării editurilor Eminescu, Ion Creangă, Scrisul românesc etc.) și, în revers, cunoașterea cititorului, a preferințelor lui, prin metode care, fără să-si coasociază sociologul, psihologul sau statisticianul, cum ar fi normal, dar cum e încă greu, iau totuși de la fiecare cîte ceva. Sondajele în public, prin formulare judicioase întocmite, avînd toate datele unor riguroase anchete sociologice, au dirijat, ni se spune, nu o dată comenziile, în special în ce privește cartea tehnicoștiințifică, solicitată tot mai mult într-un oraș aflat în plină expansiune industrială. Aceste formulare sînt minuite de toți librarii, nu numai în marile librării, ci și în micile unități sau standuri diseminate pe raza Centrului. Amintim, la acest punct, o altă măsură ce si-a vădit eficacitatea, și anume crearea, în cadrul unei librării specializate, a unei așa-numite „Unități C.L.M.” („Cartea la locul de muncă”), ce patronază, pe lingă standuri deschise ad-hoc, cu prilejul unor manifestări cultural-politice sau artistice la care ia parte un public larg, nu mai puțin de 30 de standuri cu regim permanent, deci 30 de microlibrării, din tot aitea întreprinderi și instituții. Aceste standuri, anul trecut, au desfăcut cărți în valoare de aproape 800 000 de lei.

Acestea sînt, foarte pe scurt, principalele căi, metode, modalități, ce, inaugurate nu de mult timp, sub generosul generic al Festivalului național „Cîntarea României” — propulsator de noi și fructuoase căutări pe toate planurile culturale, deci și pe cel al difuzării cărții, act de cultură a cărui însemnătate nu mai trebuie relevată — și-au demonstrat, la Rm. Vilcea, eficacitatea. Un prim elogiu, e de părere directorul Centrului, trebuie adus, dacă e de adus vreun elogiu, noului spirit ce, sub genericul festivalului, a dus la declansarea energiilor culturale pe toate fronturile, cîntînd niste inertii, stimînd niste îndrăzneții, ajutînd factorii locali — politici și culturali — să-si exercite mai plener odată cu îndrumarea și sprijinul, propensiunea spre nou, prin adoptarea unor măsuri care să facă tot mai eficientă dăruirea celor implicați în actul culturii. Un alt elogiu, adăugăm, ar trebui adus lor, librarilor, acestor neobosiți, acestor plini de inițiativă slujitori ai cărții. Directorul Centrului, prof. Costea Marinou, el însuși un om de carte, un erudit folclorist, autor al unor pretuite studii, venit în fruntea librarilor Vilcei la sfîrșitul lui 1975, ne-a oferit o întreagă listă, cuprinzînd cîteva zeci de nume de librari fruntași. Spațiul nu ne îngăduie să le transcriem. Le cerem celor în cauză scuze, cu convingerea, nutrită din inșiși faptele lor, că eforturile pe care le-au făcut n-au pornit din dorința cucerii unor elogii, ci din acea pură și nobile pasiune ce, în profesia sau arta lor, înseamnă totul. Am vrea să transcriem, în schimb, niste sugestii ale lor, pe care ni le-a expus directorul Centrului.

Librarul, înaintea autorului sau a criticului, este cel care ia, „pe viu”, pulsul cărții, temperatura ei, gradul ei de iradiere, este cel ce-i măsoară destinul, succesul sau insuccesul, audiența la public (pentru care, de fapt, a fost scrisă!), este deci cel ce știe, despre carte, niste lucruri deloc negliabile. Cum i se fructifică această știință? Niciun. Anual, juriu de scriitori și critici premiază cărți,

ION MICLE: Iarnă

ROMÂNIEI

Inca cimpului

a fi invitat și el, librarul, omul ce-a at respectiv cele cărți, să spună ce are us despre ele, despre cariera lor că, criteriu, desigur, care nu poate fi utizat, dar care, crede interlocutorul u, e totuși apt de a oferi niste su- . Lucru valabil, după opinia prof. noiu, și în cazul consfătuirilor ce iau zbatere mari probleme ale culturii ne (cum a fost, în anul trecut, cea icrată dramaturgiei), consfătuiri în a fel, librarul ar putea veni cu niste i, cu niste aprecieri, nu atât ale lui, e publicului.

heiem aceste scurte însemnări de- arta librarului — localizată la Rm. a, orașul unde se desface, pe cap de tor, cele mai multe cărți — citind tatele unui cititor, spuse într-o con- nire a librarilor vilcei cu publicul : o marele Festival național „Cintarea năniei”, glasul cărții — instrument tuit de cultură, de educație — tre- să se audă mereu. Cit mai distinct, it mai înalt.

ILIE PURCARU ■

Tradiția, temeiul inovației în arta plastică a amatorilor

mul din juriile pentru creație popu- respingea, în etapa finală a primei ii a Festivalului național „Cintarea năniei”, un frumos covor gălățean, cu desen foarte original obiectându-i toc- originalitatea, faptul că, desi în toate ințele interesant, vădind lucrul unu de harnic talent, desenul nu trimetea it pe alocuri la tradițiile zonei etno- icoe. Să ne amintim că, tot atunci, la eteie vecină, premiul I pe tară la cos- e populare a fost dat... cooperatiei e sugărești din județul Argeș pentru e care nu făceau altceva decât să re- lucă fidel exponatul din muzeul crea- populare. Dealtfel, pentru o seamă de i privind atât selecția cit și conținea oziției finale de la sala de marmură a ei Scinteii aceasta a fost criticată tuns de sever. Apreciind înalta valoare nor costume populare din expoziție, le cu o vechime respectabilă, tovarășul olae Ceaușescu făcea observația că tivalul național „Cintarea României” uie să promoveze acele opere în care pectul pentru marea tradiție a artei nănesti să rămână temeiul afirmării unei sensibilități, a sensibilității omului de

ecent, cu prilejul unor consfătuiri pe i — la Pitești, Suceava și Baia Mare metodistii, instructorii, activiștii cultu- și creatorii populari din toate județele formulat — analizând felul în care se făsoară ediția a II-a a „Cintării năniei” — sugestii și critici demne de interesul. Discuțiile de aici au avut o iă comună și anume relația tradiție- valie, așa cum a fost ea tratată în eta- e primei ediții de către îndrumătorii, organizatorii manifestărilor artistice, artiștii populari înșiși, precum și con- uțiile pozitive marcate pînă acum, în nifestările etapei de masă ale festiva- ii, în aprecierea lucrărilor cu adevărat oase, în care creația — elementul i și interesant — stă în primul plan.

Ilarion Curecheanu (Suceava) s-a referit, cum e și firesc, la domeniul în care ju- detul său își arată cel mai limpede talen- tele, în creația costumelor populare. La prima ediție, Suceava a trimis patruzeci de costume autentice, lucrate, adică, la tară, de către oamenii muncii din me- diul rural, nu în atelierelor UCECOM- urilor, dar în selecția finală n-au intrat din acestea decît patru. Urmărind reali- zarea unui panofamic etnografic, organi- zatorii, neluind în seamă participarea reală în festival a județelor, au „corec- tat” cu serii de piese autentice, cu ve- chime în muzee unele secțiuni, astfel că județe care au arătat pe toată durata etapei I un interes mai degrabă modest pentru creația de costum (Prahova, Satu Mare, Olt, Neamț) au ajuns în final să pară a se măsura la fapte cu județe efec- tiv interesate să stimuleze pe creatorul de costum popular, cu o rodnică activi- tate în această direcție. O eroare a fost, de asemenea prezentarea producției co- operativei meșteșugărești — care se știe, reia modele tipice și le multiplică spre vinzare în magazin — împreună cu lucrul unor meșteri de la sate, femei îndeosebi, păstrători de tradiție, dar avind destul talent ca să inoveze și să aducă mărtu- ria vitalității unei arte străvechi. Stelian Ogrezeanu (Vilcea), referindu-se la olari și olărit, a criticat faptul că o multime de oameni, cu talent comercial dar cu slabe înzestrări artistice, primesc autorizații să fabrice și să desfacă în toată țara ceram- ică, în general de prost gust, de serie mare, în marginea celor frumoase și tra- ditionale. Opinia lui — la care subscriem — e că toate aceste autorizații — în pu- țerea cărora lucrează, de obicei cu mare folos bănesc, familii întregi, cu tot tipu- cul unei cooperative particulare — trebuie eliberate nu de niste persoane, ci de co- misiile de specialiști, care să aleagă bine arta de kitsch. S-au văzut chiar și unele în selecții județene, cum olărie de-o fac- tură cu totul rea a trecut, datorită orien- țării greșite a metodistilor, înaintea crea- ției de calitate. Dealtfel, discutindu-se ac- tivitatea instructorilor și metodistilor — în arte plastice, în creația populară — s-a observat că în centre pentru în- drumarea creației populare și a mișcă- rii artistice de masă (la Brăila, de exem- plu, în Neamț, în Mehedinți și în alte locuri) sint angajați oameni fără pregătire de specialitate. Aici artiștii amatori re- clamă... amatorismul îndrumării. O pro- blema de interes public a adus în discu- ție Andras Seres (Covasna). Analizind calitatea artei amatorilor (pictură, gra- fică, sculptură) Andras Seres critică, pe bună dreptate, metoda unor conducători ai cercurilor de arte plastice, care, în loc să încrepe a cultiva predispozițiile arti- stice naturale și a le îndrepta spre expre- sie și adevăr personal, îi învață pe plasti- cienii amatori o seamă de rețete ori îi grăbesc să ajungă la unele tipare ale imaginii frecvente în creația artiștilor profesioniști. Că în destule județe îndru- marea a fost calificată și corect orientată o arată expozițiile — și bogate, și la vreme — din județele Iasi, Maramures, Argeș, Timis, Arad, Cluj, Hunedoara, Ba- cău, Constanța, Caraș Severin, Sibiu, Dimbovița, Satu Mare, au arătat-o și lu- crările artiștilor plastici amatori selec- țate în etapa finală a primei ediții a „Cintării României”. E momentul să notăm aici cuvîntul lui Marin Constantin (Tir- goviste) privind pasiunea pe care unii artiști profesioniști o manifestă în toate întîlnirile lor cu creația amatoare. Fiind vorba de lucrul de frumos al unor oameni ai muncii este evident că semnul hotărî- tor al activităților lor la casele de cul- tură, la școlile populare de artă, la ceru- rile artistice din întreprinderi e numai pasiunea. O îndrumare foarte calificată, dar rece, e tot atât de puțin folositoare mișcării artei amatoare cit strădania unor metodisti incompetenți. Munca unui pic- tor, cum este Ilie Boca, la Bacău, a adus creația artiștilor naivi de aici în con- știința întregii țări. De asemenea, dacă pictori populari precum Ghita Mitrăchița, Policarp Vacarciuc, Ion Măric, Vasile Vi- col, Onisim Babici, Gheorghe Collet, Ion Păuna și alții ca ei, fie naivi, fie în felul mai cuprinzător al artei numite cu un cu- vînt amatoare, sint pretuți și popularizați pe măsura valorii lucrului ce-l fac, asta se datorește, fără doar și poate, și arti- știlor profesioniști care, cu răbdare, cu in- telepciune pedagogică și, îndeosebi, cu mare pasiune și-au dat din timpul și ta- lentul lor sprijinirii fenomenului amator. O problemă care trebuie considerată cu toată seriozitatea de către comitetele ju- detene ale culturii și educației socialiste este aceea pusă în discuție de Vasile Vicol, pictor amator din Iasi și laureat cu premiul I la „Cintarea României” în ex- poziția finală. Lucrarea lui — o pînză de dimensiuni monumentale — l-a angajat prin tematica sa istorică într-o muncă de durată și cu aleasă participare sufle- tească. În același timp, compoziția aceasta, care a făcut o impresie atât de bună, fiind mult popularizată pentru virtuțile ei emo- ționale și nu în ultimul rînd pentru cele plastice, l-a obligat pe artist la un apre- ciabil efort material. Cum ideea ca marea lucrare istorică a lui Vasile Vicol să fie achizițională de un cămin cultural

nu s-a realizat, apare cu anume îndrep- țătire o alta și anume ca artiștii popu- larii, al căror lucru susținut reclamă unele eforturi materiale ce nu pot fi susținute de cercurile de care apartin, să fie incu- rajati prin premii în etapele superioare ale festivalului. Există întreprinderi și case de cultură care ar putea fi interesate să ofere unele premii, pe lângă diplomele de merituoasă participare. Sigur, nu cre- dem că e nevoie ca lucrările artiștilor amatori să intre în magazinele fondului plastic ori în felurile magazine de artă și artizanat ; nu slujește nimănui să trans- formăm un act de cultură într-o treabă comercială de rînd. Îndrăznelile mari însă trebuie ajutate să rămînă mai departe mari știindu-se că sculptura cere un ma- terial adesea costisitor și pictura, în unele cazuri, la fel. O ultimă problemă, tot dintre cele materiale, avind deopotrivă implicații valorice : creatorii de costume populare — și nu numai ei — se vād uneori în situația de a utiliza țesături sin- tetiche ori semisintetice în absența de pe- piată a celor tradiționale, de in și ci- nepă. Dacă metodistii specializați în țesă- turi și costume pun multă rîvnă în con- servarea elementului decorativ național de valoare, ardoarea lor merită a fi egal îndreptată spre activarea producătorilor de țesături tradiționale. Chestiunile de amă- nunt sau care par de amănunt pot dauna uneori lucrului întreg.

Firește, analiza etapei a cuprins toate direcțiile mișcării artelor plastice și a cel- or populare, lauda celor frumoase și de urmat însoțindu-se, cu spirit critic, în cercetarea lipsurilor trecute și prezente. Nu putem, în citeva rînduri abia, să pu- nem în discuție toate cele zise în recenta întîlnire a metodistilor și creatorilor acestor domenii. Există, în țară, peste 1300 de cercuri de artă plastică și tin de ele peste 17000 de membri. În prima ediție a „Cintării României”, în toate etapele ei, au fost deschise peste 3200 expoziții cu pictură, sculptură, grafică, țesături, cos- tume, ceramică și alte felurite bunuri arti- stice. Fiecare cerc are problemele lui, fiecare expoziție cere muncă și dăruire. În rîndurile de mai sus n-am vrut decît să consemnăm ideile care cercetate cum se cuvine trebuie să fie cuprinse în cri- teriile de desfășurare a ediției a II-a.

TUDOR OCTAVIAN ■

Calitatea în cultură

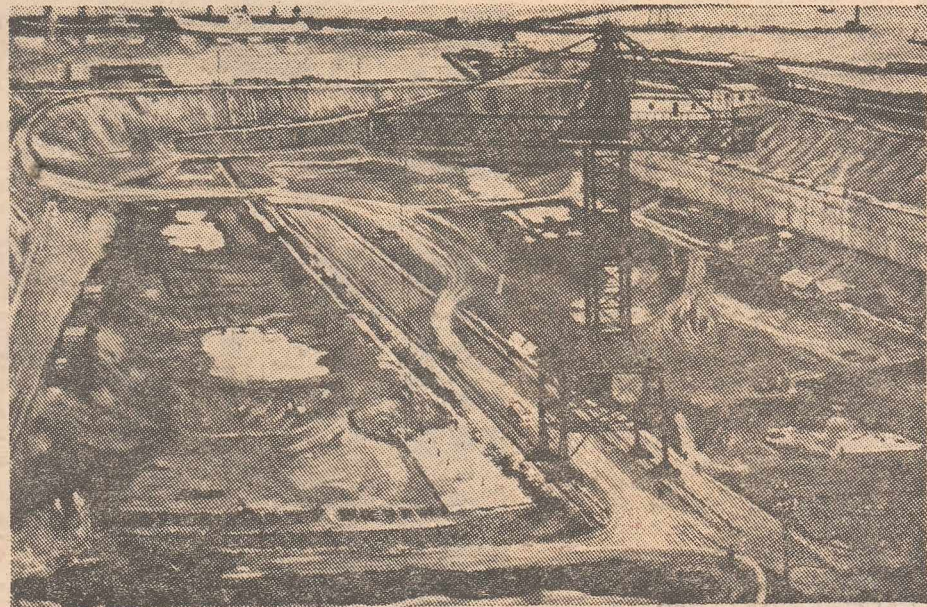
Două culegeri de lucrări literare, **Inte- meiere de dor, România** și **Toată bucuria gliciei**, destinate formațiilor artistice de amatori atrag atenția atât asupra impli- niriilor cit și asupra carentelor unor ast- fel de volume, editate special pentru a veni în sprijinul manifestărilor din cadrul Festivalului național „Cintarea Româ- niei”. **Toată bucuria gliciei**, editată sub egida Comitetului pentru cultură și edu- cație socialistă al județului Caraș Seve- rin de Centrul de îndrumare a creației populare și a mișcării artistice de masă cuprinde „poeme și montaje literare”. Dar selecția dovedeste un gust nesigur și creează sentimentul unei improvizații lipsite de har. E greu de crezut că texte ce acelea cuprinse în **Toată bucuria gliciei** pot fi interpretate cu o reală dăruire și

că pot fi receptate de public într-o stare de emoție artistică. Pentru că ele sint ilustrativiste, declarative, emfatiche, fără vibrație autentică, fără a oferi o ima- gine complexă asupra vieții, care nu este numai bucurie, ci și alean, nu numai ina- întare lină, ci și înclăstare dramatică. Realitatea pare falsificată, chiar și mo- mentele de tensiune, cite există, sint rezolvate pueril. O astfel de artă n-are pu- tere de convingere, nu poate educa deoa- rece e rece, nu emozionează. Iată de pildă montajul literar-muzical **Flăcări nestinse** de George Suru, fără nici o idee călăuzi- toare, o insirare de strofe care poate că vor să constituie laolaltă o laudă adusă Reșiței, dar care sint total lipsite de har și nu au nici pe departe valoarea muncii depuse de harnicii otelari din oras. Mon- tajul — care cuprinde versuri de un haz involuntar — include și un cîntec coral, pe versuri de Mihail Cosma : „Sună pio- nieri din goarnă / Lingă vastul combinat, / Știm otelul cum se toarnă / Școala dragă ne-a-nvățat”. Fără comentarii.

De un optimism contrafăcut, **Toată bucuria gliciei** constituie o nereusită și atrage atenția asupra formalismului cu care își privesc munca unii activiști cul- turali. Unii dintre ei își inchipue că tex- tele destinate amatorilor pot să arate ori- cum, că raportarea unor acțiuni, indife- rent cum au fost ele, înseamnă implicit și o reală contribuție la opera de educare a oamenilor, la satisfacerea dorinței lor de artă.

Din fericire, nu toate aceste volume se prezintă în situația celui pe care l-am comentat mai sus. **Intemeiere de dor, România**, este un exemplu de abordare serioasă, responsabilă, a muncii culturale a bătației pentru calitate. Editată sub egida Comitetului județean de cultură și educație socialistă Bacău de Centrul ju- dețean de îndrumare a creației populare și a mișcării artistice de masă Bacău, culegerea conține lucrări selectionate din creația cercurilor literare din județ. De- sigur, nici în acest caz nu toate textele sint scilpitoare. Dar o atență selecție — care putea fi și mai severă — a retinut o seamă de lucrări capabile să intereseze nu numai pentru moment. Pentru că una din menirile Festivalului național „Cin- tarea României” este și aceea de a căuta valoarea și de a o promova, astfel încît ea să nu se piardă nestiută de nimeni ci să dănuie și prin ea să dănuim și noi, ca o emblemă a noastră, a celor de azi, ca o mărturie a timpului nostru. **Intemeiere de dor, România**, în care sint prezenți poeți consacrați ca Ovidiu Ge- naru, Sergiu Adam, Horia Gane dar și alții, despre care marea public n-a au- zit, are o mare diversitate de stiluri, de modalități de expresie, în consens cu ne- cesitatea unei varietăți stilistice în cadrul creației artistice. Poemele cuprinse în vo- lum sint o expresie a iubirii de tară, a valorilor dintotdeauna ale poporului nos- tru, ale cuceririlor revolutionare de azi și dovedesc prin calitatea lor că activita- tea cenaclurilor din județul Bacău se desfășoară într-o zodie fericită. Ideile ge- neroase capătă o transfigurare artistică. Cităm spre exemplificare frumosul poem patriotic **Tara**, semnat de Sergiu Adam și inclus în această culegere : „Muntii aproa- pe de stele / Luna-n izvoare cîntînd / Ta- rina-noastră cu plugul / Lanul sub soa- rele blind // Geamul la care visezi / Cînd siruri cocorii se-ntore / Firul de cîntec ce-n seară / Tainic apele-l torc // Drumul ce duce pre casă / Dorul ce-l pui în cu- vînt / Masa la care te-asezi / Ploaia ce trece-n pămînt // Roua ce-si lasă pe flori / Lină spre ziuă povara / Pruncul în somn surizînd / Toate acestea sint tara. // Tara e tarm de poveste, / Tara e ram înflorit, / Tara e fără pereche, / Tara e fără sfîrsit.”

A. GEORGE ■

PETRE NEAGU : Șantier

Sticle goale, cumpăr !

La Pitești, I. C. V. A. nu bate la ușă,
dar stă sub fereastră

● Recuperarea ambalajelor, de orice natură ar fi ele, devine astăzi, prin diversitatea și volumul lor, o activitate economică de mare importanță. Nu numai pentru că, prin recuperare, se degajează și salubrități însemnate spații de producție, comerciale, de locuit chiar, ci mai ales pentru că ele, ambalajele, reintră în mare parte în circuitul economic, rezultând de aici importante economii de materii și materiale, de forță de muncă, economii bănești.

Am urmărit în câteva unități specializate, din Capitală și din țară, felul în care sunt recuperate de la cetățeni ambalajele din sticlă. Publicăm mai jos constatările redactorilor noștri.

București: Întreprinderea nu-și realizează planul, iar achizitorii ei se joacă de-a programul

La Centrul de achiziționare a sticlelor și borcanelor, de pe lângă Complexul comercial nr. 10, Berceni Sud 1, cetățenii urcă șapte trepte improvizate din lăzi de lemn, trec printr-o spărtură făcută în zid (ține loc de poartă) și ajung în cele din urmă la nea Moraru, gestionarul centrului, care este sau nu este aici. Dacă este, dacă se întâmplă să aibă bani, spațiu liber de depozitare, e posibil să scape de fără-boantele pline; dacă nu, urci din nou cu sticlele la etajul unu, cinci sau zece.

— Treabă care se întâmplă destul de des, ne mărturisesc o parte dintre cetățenii care așteaptă acum, printre care și Radu Amărăzeanu, din strada Nișei nr. 2; nu știm ce se întâmplă, dar la acest centru, ca de altfel la multe altele, vii ru sacosele pline, de la depărtare, și cind ajungi în sfârșit aici, te întâmpină o hirtie de felul ăsta: „Nu mai avem bani“. Mai toți gestionarii se pling că I.C.V.A. București nu le ridică sticlele, că depozitele, vedem și noi, gem de ambalaje neridicate; că nu au navete reparate, cite și mai cite. Așa o fi, dar părerea mea este că nu sînt nici gospodari.

Trebuie să mărturisim că oamenii au dreptate, că din 4 centre vizitate de noi, în cartierul Berceni, într-o zi, doar unul singur prelua sticlele și borcanele de la cetățeni, celelalte trei fiind închise, gestionarii lipseau de la locul de muncă, permițându-ne să „achiziționăm“ de pe ușile lor tot atâtea hirtiuțe cu „Nu mai avem bani“.

— De ce gestionarul de la centrul dv. nu are bani? o întrebăm pe Alexandrina Ștefănescu, șefa unității nr. 10, Berceni Sud 1.

— Avem bani, dar am scris că „nu mai avem bani“, pentru că în realitate nu mai avem unde depozita sticlele. Gestionarul a primit astăzi 5 000 lei și a lucrat pînă la ora 16.

Sîntem de acord cu șefa de unitate, în bună parte, numai că gestionarul nu a lucrat pînă la ora 16, cum ne asigură dînsa, ci a plecat, după cum ne mărturisise a doua zi nea Moraru, după ora 14, să vadă meciul la televizor.

La Centrul I.C.V.A. nr. 872, din Berceni Sud 2, singurul loc unde se puteau preda sticle, în ziua și la orele raidului nostru, ne întîlnim cu una din echipele de control al oamenilor muncii de la Institutul de cercetări și proiectări pentru echipamente termoelectrice, condusă de Alexandru Stoinescu. Ceea ce constată echipa de control constatăm și noi: „ambalaje din sticlă neridicate, navete depreciate“ și „din aceste cauze, ne declară șeful centrului, Nicolae Georgescu, nu ne-am realizat planul în luna februarie cu 125 000 lei. Conform graficului, ar trebui să ne vină trei mașini pe zi și nouă nu ne vine decît una, iar alteori nici una“.

De la Centrul de colectare a ambalajelor nr. 879, strada Covasna, de unde mai „achiziționăm“ o hirtie cu „Nu mai avem bani“, ne ureăm în mașina 23-B-1935, singura care sosește aici în trei zile, declară Ion Dumitru, șeful gestionarei care deocamdată lipsește, și vrem să ne convințim „pe viu“ de felul în care autocomioanele circulă pe traseu. Așadar, iată-ne instalați lângă șoferul Dumitru Culea și delegata Ioana Staicu. În circa trei sferturi de oră mașina se încarcă, apoi șoferul nu merge direct la beneficiar, ci trece mai întîi pe la gara „Transcom“ din Popești-Leordeni. Pînă alimentează mașina cu benzină mai trec vreo trei sferturi de oră, apoi ne îndreptăm către fabrica de otet a întreprinderii de produse alimentare a cooperativei de consum, din sectorul 3. În fața noastră așteaptă la rînd patru mașini. Șoferul Nicolae Panteliescu, de pe autocamionul cu nr. 22-B-3128, ne declară că așteaptă de două ore. „Și asta nu e nimic, zice el; ieri, la Fabrica de țuică, de pe strada Petru Rares, am așteptat să mi se recepționeze marfa de la orele 12 la 18, adică șase ore. Chiar și cu transportul ăsta, am fost mai întîi la Fabrica de țuică, acolo nu mai m-au primit, pentru că erau 11 mașini la rînd: uitați-vă, scrie pe foaie. De aceea am venit aici.“ Astfel de declarații ne-au făcut mulți șoferi. Delegata cu care am venit noi și-a anunțat sosirea, dar se întoarce și-mi spune că a fost refuzată: „„Miine“, mi-a zis șeful depozitului E țirziu și nu mai insist.“ Este ora 14, n-am ce face și intervin și eu ca sticlele să fie primite, Florian Cotrău, șeful depozitului, mă ia drept delegat de la I.C.V.A., îmi repetă aceleași cuvinte, eu îl rog încă o

dată și el mă pune chiar la punct: „nu-nțelegi, dom'le, că nu vreau să-mi obosesc oamenii?“ Ba îl înțeleg, dar îmi dau seama că pînă la sfîrșitul programului mai este o oră și jumătate și dacă și-ar mobiliza oamenii, dacă și-ar organiza mai bine activitatea de preluare a ambalajelor și dacă ar mai invita cîteva dintre funcționarele tinere, din biroul dînsului, care acum privesc în gol, pe fereastră, sau fredonează o melodie frumoasă, ascultată la tranzistorul de pe birou, dacă ar face toate astea, zic, recepția unei mașini n-ar mai dura 2 sau 3 sau 6 ore, ci numai trei sferturi de oră. Ne-a demonstrat asta, cînd am coborît în curte, împreună cu tovarășul Constantin Chivoschi, directorul fabricii, și cu tovarășul Al. Pivănescu, șef serviciu. Altfel, rămîne de neînțeles faptul că, la etaj, directorul fabricii ne mărturisese că din necesarul de 4 milioane de sticle are asigurate cu contracte, cu I.C.V.A., doar 400 000 și că „ne crapă buza după sticle“, iar la parter, șeful depozitului, Florian Cotrău, trimite mașinile încercate cu sticle înapoi, să dea roată Bucureștiului.

Reținem deci că activitatea de preluare și recepționare a sticlelor, la întreprinderile beneficiare, ca de altfel și la centrele de achiziții, poate fi încă mult îmbunătățită, printr-o organizare mai bună a activității, printr-o gospodărire mai bună a mijloacelor de transport și a forței de muncă de către întreprinderea pentru colectarea și valorificarea ambalajelor București. Spunem aceasta, pentru a nu se trage concluzia că unitatea de valorificare a ambalajelor din Capitală este absolută de modul defectuos în care se colectează și se valorifică ambalajele din sticlă și din lemn, la ora actuală. Ba, dimpotrivă, conducerea întreprinderii, consiliul oamenilor muncii de aici trebuie să dovedească, credem, că schimbarea radicală a acestor stări de lucruri stă în puterea de organizare a colectivului, în forța de mobilizare a oamenilor, în reducerea fluctuației forței de muncă, dar mai ales în întărirea disciplinei. Într-un raid întreprins prin cîteva depozite din zona Popești-Leordeni, am putut constata mai multe lipsuri, dar nici una nu se impune cu atîtă urgență ca întărirea disciplinei. Sînt de ascemenea șoferi care vin cu întîrire la program și se retrag mai devreme de pe traseu. Sînt încă șefi de centre de colectare care nu primesc sticle și borcane de la cetățeni, pe motiv că „nu avem bani“, dar în schimb primesc mii de sticle de la diverși particulari, de la chivute, de la care au asigurat, după cum ne mărturisise tovarășul Robert Gherghelag, directorul unității din București, un câștig ilicit substanțial. Exemple am putea da multe, dar lipsa spațiului ne împiedică să o facem. Sperăm că întregul colectiv de aici, să-și găsească forța în interiorul său și împreună cu conducerea întreprinderii beneficiare să găsească metode de conlucrare mai bune, pentru a schimba radical, în bine, felul în care se duce în prezent această activitate.

N. GRIGORE ■

La Pitești, binecunoscuta întreprindere I.C.V.A., cea datătoare de dureri de cap, după cum se vorbește despre ea pe alte meleaguri, ori la genunchi, la umeri, la coaste și la încheieturile miinilor obligate să ducă de colo-colo sacosele pline de sticle goale, este fără îndoială ceea ce trebuie să fie, adică o întreprindere economică, din ramura serviciilor, cu bune rezultate de plan, cu relații cordiale, ca să zicem așa, cu publicul. De altfel, spre satisfacția piteștenilor, după cum ne spunea Ion Bădescu, directorul general al Direcției comerciale județene, I.C.V.A. are în unitățile comerciale un prieten de nădejde, un ajutor de pret, care preia — dacă așezăm cifrele pe masă — cam jumătate din sarcina de colectare a ambalajelor pe care o are întreprinderea specializată. „Toate magazinele alimentare din Pitești, adăuga directorul Ion Bădescu, primesc și cumpără sticle și borcane goale“. „Ați spus toate?“ „Chiar toate. Sînt 49 de astfel de unități. Și, fără excepție, ele funcționează în două schimburi, de la ora 6 dimineața pînă la 21“. Gestionarii — care prin alte părți strîmbă din nas, bombănind că ei sînt puși să vîndă nu să cumpere — au devenit interesați în achiziționarea acestei „mărți“. Ei primesc „stimulente“, în ziua cînd încasează retribuția spunîndu-li-se clar — cifra fiind trecută separat pe statul de plată — cîți bani primesc de pe urma muncii de achiziții. Din punctul de vedere al cetățeanului sistemul acesta îndătinat de vreo cinci ani la Pitești este de bună seamă folositor, fiindcă tot omul, de fapt, dacă aduce cîteva sticle goale n-o face pentru a stringe bani și-a-i pune la ciorap ci pentru a cumpăra ceva. În felul acesta vinzările magazinului cresc iar clienții sînt mulțumiți că nu trebuie să facă mai întîi un drum la I.C.V.A., să vîndă, și să facă apoi alt drum la alimentară pentru a-și cumpăra. Apoi, din punctul de vedere al rentabilității economice, procedul de asemenea trebuie să ne apară binevenit, el fiind o importantă sursă de economii la cheltuielile de transport, de exemplu. La centrele I.C.V.A., se știe, o mașină merge încărcată cu lăzi goale pentru a se întoarce cu lăzi pline de sticle goale. La magazine, în navetele în care vin sticlele pline, pleacă sticlele goale. Se economisește un transport. Insumate, transporturile acestea înseamnă un flux de benzină... În sfîrșit, iată și un aspect mai puțin bănuț: la un moment dat se creează un circuit închis, în cadrul orașului, între anumite mărfuri și ambalajele lor. Mai limpede vorbind, și fiind un exemplu, Piteștiul rulează de la un timp încoace cam același număr de borcane de iaurt, faptul fiind o performanță, în felul lui, și nefiind posibil bineînțeles dacă între întreprinderea producătoare, I.C.I.L. Pitești — mulțumită că nu trebuie să-și improspăteze mereu stocul —, cei răspunzători de achiziționarea ambalajelor și cumpărătorii care și-au creat deprinderea de a aduce borcane „la schimb“ n-ar fi o deplină colaborare. Radu Constantin, responsabilul magazinului alimentar Fortuna 2, ne spunea: „Circuitul acesta cuprinde și alte întreprinderi din Pitești. Fabrica de bere, de exemplu. Mașina vine cu sticle pline și se întoarce cu navete încărcate cu sticle goale. Noi credem că e simplu, practic, foarte rentabil procedul acesta. Iar oamenii sînt și ei mulțumiți. Vin, să zicem, cu sticle goale în valoare de 15 lei. Casiera le dă un bon pe care scrie suma aceasta. Apoi, clientul, care pînă atunci a vîndut, dă o raită prin magazin să vadă ce-și poate cumpăra. Să zicem că el cumpără de 20 lei. Prezintă bonul, mai dă diferența de cinci lei și se duce la treburile lui. Dacă se întâmplă să cumpere mai

ieftin decît a vîndut, i se restituie diferența de bani. Cred că e bine așa pentru toată lumea. Inclusiv pentru gestionarii noștri, care pentru munca lor de achiziții iau și aproape trei sute lei lunar“.

Lucrînd în felul acesta, unitățile apartinătoare de Direcția comercială a județului reușesc să stringă anual cam 20—22 de milioane de sticle și borcane. Nu mult mai puțin decît întreprinderea specializată, I.C.V.A., care achiziționează, cam 26—27 milioane de bucăți anual, prin cele 19 centre ale sale din care numai 7 funcționează în două schimburi, tot de la orele 6 la 21, după cum ne încredința directorul Ion Belghiru și după cum ne-am încredințat noi înșine, drept fiind să spunem totuși că programul se respectă uneori mai abtîrit decît ceea ce trebuie făcut — și nu se face — în timpul orelor de program. De pildă, la centrul nr. 1 din cartierul Craiovei, responsabilă Ioana Sima se afla la post, avea bani să cumpere sticle goale de la întreg cartierul și chiar cumpărase pe rupe, fiindcă într-un colț al încăperii crescuse impunător și în neorînduială un ditamai mormanul de borcane. Ceea ce părea o neglijență a responsabilului centrului s-a dovedit însă o lipsă de preocupare și interes a celor de la depozitul Mărăcineni, care nu aduseseră mașini să preia marfa, nici lăzi în care borcanele să fie așezate, deși cei dispuși să vîndă se perindau încontinuu pe la ușa centrului, printre ei fiind și unii veniți tocmai de prin cartierul Războieni. Bejan Popa, laborant la Combinatul petrochimic: „Avem și noi, în Războieni, un centru. Respectă programul, ține deschis adică, dar tovarășa de acolo stă. A puș un afiș că nu are bani și tricotază. Ca să vă convințim, puteți merge chiar acum acolo“. Ceea ce am și făcut, bineînțeles, împreună cu cel care ne sesizase și cu Valeriu Joița, șef de birou comercial la I.C.V.A. Achizițoare — parcă ne vine mai greu să zicem „responsabilă“ — Ioana Mașală. Bani să mai cumpere, zice, într-adevăr nu mai are, deși zărîndu-l pe „superiorul“ său, tovarășul Joița, a încercat, copilărește, să facă dispărută fițuica („Nu avem bani“) ce urma să-i asigure liniștea în după-amiaza aceea. De la ora 16, cînd am ajuns la acest centru, pînă la ora de închidere, 21, Ioana Mașală urma așadar să stea degeaba, țînd deschis chioscul dar neputînd cumpăra nimic. Adăugăm la acestea o lipsă de curățenie statornică, după cum ne-am dat seama, în cel puțin cîteva săptămîni de neglijență și lenie, și o dezordine în neorînduială — un papuc vechi după ușa, cit pe-acum să se fărîmiteze de vechi și scorojit ce-i, cirpe murdare la tot pasul, lăzi puse strîmb și alandala — în cît curățenia trebuie începută, s-ar zice, cu înșasi „șefa“ centrului, nemăifiind vreme a aștepta minuni de pe urma unei sedințe cu achizitorii — aflam că tocmai cu o zi înainte fusese una — în care să se spună acestora că trebuie să aibă bani, să se poarte frumos cu oamenii și să dea unităților I.C.V.A. un aspect cit mai îngrijit. Vizitînd cîteva centre I.C.V.A. am observat că, într-adevăr, condițiile de mai sus se respectă, și ne întemeiam această afirmație — pentru ca ea să fie valabilă nu numai pentru ziua cînd am trecut noi prin Pitești — deopotrivă pe lipsa sesizărilor și reclamațiilor precum și pe opinia unor clienți permanenți, statornici, de ani de zile, ai acestor centre. De bună seamă, cu asemenea achizitori — nu cu cei de felul Ioanei Mașală — reușește I.C.V.A. să stringă anual, cum spuneam, aproape 27 milioane de sticle și borcane, care alături de cele vreo 20—22 milioane cit mai string și alimentarele alcătuiesc un procent de recuperare destul de bun — după cum poate calcula oricine — din cele 50 milioane sticle și borcane care intră anual pe piața Piteștiului.

— Evident, ne spunea economistul Valeriu Joița, o parte se sparg, o parte se aruncă. Dar pentru ca procentul de recuperare să fie cit mai ridicat, noi folosim de o bucată de vreme încoace centrele volante, venînd astfel mai ales în întîmpinarea dorinței cetățeanului de a nu se deplasa prea mult cu sticlele și borcanele acestea care nu-s chiar ușoare și nici de a-și rezerva un timp special pentru aceasta. Duminică, de pe la 8 dimineața pînă pe la 12, mai cu seamă în cartierele noi, printre blocuri, deschidem asemenea centre. Cu cîteva zile mai înainte punem anunțuri la magazinele din zona respectivă că duminică vom fi în cutare loc. Cine nu e mulțumit să-și debaraseze cămăra și să vîndă ambalajele chiar la scara blocului? N-am ajuns să avem atîția oameni — și nici nu cred că e cazul să avem — încît să batem la fiecare ușă, dar stăm, ca să zic așa, sub fereastră !

DUMITRU ELIADE ■

În ziua de 8 martie a.c. în timp ce mă aflam la serviciu ațit eu cit și sotul, iar copiii la școală, teava de evacuare a apei reziduale de la bucătăriile de pe palierul unde locuiesc s-a defectat între bucătăria mea și cea de la parter, astfel că toată această apă reziduală de la bucătăriile de deasupra mea nu a mai avut altă ieșire decât prin chiuveta bucătăriei mele și de aici prin casă, scurgându-se în apartamentul de jos, unde nici aici gospodina nu se afla la domiciliu. Vecinele mele văzând ce se întâmplă, au reușit să intre în bucătărie, inițial crezând că au lăsat copiii robinetul deschis. Nu sint prieteni cu nici una dintre aceste vecine, de trei ani de cind locuim împreună nu ne-am dat decât „bună ziua”, conform normelor civilizate de conviețuire, totuși ele nu au preocupat nici un efort ca, încă în lipsa mea, să scoată covoarele afară, să le spele, să spele parchetul din camere, mozaicul din hol, bucătărie, scări etc. Nu au ținut cont că erau soții de directori, ingineri, geștlor — geșt care m-a mișcat până în adincul sufletului — a fost cel al unor simple femei gospodine, geșt de omenie, marcind felul în care înțeleg să conviețuiească în societatea noastră niște oameni civilizați, chiar și nefiind rude sau prieteni. Se numesc Maria Nagodă, Elena Aioanei, Maria Luigă, Elena Manea, Emilia Panait. Aș dori ca prin intermediul revistei FLACĂRA să le mulțumesc acestor oameni minunați, aducând totodată mulțumiri și tovarășului vicepreședinte al blocului, Dumitru Aioanei care alături de cele de mai sus a participat la salvarea bunurilor mele și la înlăturarea pericolului de deteriorare a locuinței. (Stefania Manea, Aleea Niculițel nr. 4, bloc E. 5, sc. I, ap. 7, sector 5, București)

La librăria din stațiunea Buzias, județul Timiș, nu apar nici 5% din titlurile de cărți ce se editează la noi în țară. Librăria se aprovizionează prin sistemul cooperatiei și nu prin comerțul de stat. Aprovizionarea cu cărți se face întâmplător, după cum circulă sau nu vreo mașină spre Timișoara. Uneori trece o lună fără să apară nimic. „Noutățile” ce se pun în vânzare sint de obicei apărute cu luni în urmă. Ar trebui ca organele în drept să ia măsurile ce se cuvin pentru ca și această librărie să funcționeze pe criterii menite să îndeplinească integral misiunea de răspundere a culturii, cu atât mai mult cu cât este vorba de o cunoscută stațiune unde vin vizitatori și turiști de pretutindeni. (Eugen Stan, Buzias)

Mulțumesc pentru ajutorul ce mi s-a dat prin publicarea cazului copilului meu care a avut parte de o soartă atât de crudă. Îmi luasem nădejdea că va mai fi prins și judecat cel care s-a făcut vinovat de moartea lui Dănuț. Imediat ce a apărut scrisoarea în revista dumneavoastră, vinovatul a fost arestat și acum așteaptă să dea socoteală în fața legilor pentru moartea unui nevinovat tânăr de 19 ani, lumina sufletului meu. Aștept cu nerăbdare judecarea și pedepsirea acestui individ al cărui profil moral l-ati arătat în articol. (Paraschiva Lazăr, București)

Din partea I.T.B.:
Urmare articolului „Ciinele polițist și chilipirgul... „ghinionist”, apărut în FLACĂRA nr. 9/1978, conducerea I.T.B.-E.T.C.Tx. luind la cunoștință fapta săvârșită de Gheorghe Deaconu, conducător auto taximetru, a hotărât de a fi preluat acest caz în colectivul de oameni ai muncii de la autobaza Ramuri Tei, unde sus-numitul își desfășoară activitatea. În ziua de 9 martie a.c. a avut loc adunarea oamenilor muncii din autobaza Ramuri Tei care a judecat aspru fapta săvârșită de conducătorul auto Deaconu Gheorghe, hotărînd în unanimitate sancționarea pe linie administrativă și avertizat că la prima abatere va fi scos din sectorul de taximetre. Conducerea autobazei Ramuri Tei a primit indicația din partea conducerei I.T.B.-E.T.C.Tx. de a urmări îndeaproape activitatea și modul de comportare ale conducătorului auto Deaconu Gheorghe.”

Mă numesc Gheorghe Petric, din comuna Crucisor, județul Satu Mare. Comuna noastră este la limita județului Satu Mare, la o distanță de 35 kilometri și foarte mulți locuitori și elevi de liceu fac naveta în acest municipiu cu autobuze I.T.A. Necazul nostru e acela că sintem la chermul șoferilor, autobuzul nu circulă, de pildă, duminică —

asta n-ar fi prea grav pentru cei care fac naveta — dar nu circulă nici luni, uneori nici în anumite zile din cursul săptămînii, astfel că fiecare ajunge cum poate la serviciu sau la școală. Prin comună mai trece un autobuz care are cap de linie localitatea Poiana, acesta însă transportă oameni din 6 sate și e atât de plin încît la noi în comună nici măcar nu mai oprește.

Din partea Consiliului popular al sectorului 8:
„Referitor la scrisoarea adresată revistei de Asociația locatarilor din Bd. 1 Mai nr. 339, bloc 15, sectorul 8, prin care se sesizează faptul că de mai mult timp nu funcționează liftul de la adresa de mai sus, vă comunicăm: din verificările efectuate s-a constatat că cele sesizate se confirmă, drept pentru care s-a luat legătura cu Întreprinderea „Ascensorul”, care s-a angajat să remedieze defectiunea respectivă.”

În revista FLACĂRA din 16 martie a.c. a apărut un articol intitulat „Spărgătorii de vagoane”. Acest articol a umplut de minie și amărăciune cred eu nu numai pe muncitorii ceferiști din stația Teiuș, dar și pe marea majoritate a lucrătorilor din căile ferate de pe cuprinsul țării. Fapta celor cinci impiegați de mișcare și a unui șef de stație este oribilă. Se știe că munca unui impieगत de mișcare este o muncă de mare răspundere, că pentru a exercita această funcție trebuie să intru-nești calități speciale și să dai dovadă de mare răspundere față de tot ceea ce te se încredințează, primiri, expediții, trieri, manevrări etc., în condiții de siguranță și regim de circulație fără accidente de muncă. Pînă și se încredințează funcția de șef de stație trebuie să dai o serie de examene serioase, să treci prin mai multe stagii, să urmezi o școală de înaltă calificare etc. Or, tocmai acești oameni joșnici, care au obținut un astfel de post, dedîndu-se la fapte murdare precum cele relatate în articol, murdăresc și pătează prestigiul și demnitatea celor mulți și cinștii. La regionala de căi ferate Cluj sint mulți șefi de stație, oameni exemplari, care muncesc zi de zi pentru realizarea planului de transport și indicatorul de calitate și care sint profund indignați de faptele sefului de stație și ale lucrătorilor IDM de pe regionala Timișoara. Am citit articolul respectiv celor trei ture, la intrarea în serviciu, și am văzut pe chipurile oamenilor mișnirea și rușinea pentru fapta celor din stațiile Zam, Mintia etc., pe care nu îi putem numi feroviar, și care numai prin înșelăciune s-au strecurat în rîndurile celor mulți și harnici. Fapta lor este incalificabilă! (Gheorghe Rusu, șeful stației C.F.R. Teiuș)

În cartierul Gheorghieni din Cluj-Napoca există un lac, denumit „al bivoliilor”, amenajat pentru pescarii amatori locali. Datorită iernii aspre lacul a înghețat. Gospodarii care au în grijă acest lac de apă, prea puțin responsabili, nu s-au gândit că peștii au nevoie de aer, că trebuie făcute găuri în gheață. Din această gravă lipsă de interes mii de pești au murit, fiind zărîți cu burta în sus exemplare de 4-5 kilograme. De ce? Te doare sufletul cînd vezi atîta neglijență, cu atît mai mult cu cît în documentele de partid se specifică necesitatea ca fiecare lac de apă să fie amenajat pentru a produce peste. Este o neglijență care, credem, ar trebui pedepsită exemplar. (George Florea, Cluj-Napoca).

Mă numesc Trandafir I. Udrea, am 62 ani, sint pensionar și locuiesc în Constanta. De cîțiva ani sufăr de o arterită obliterantă, mai întii la membrul inferior stîng, apoi boala a cuprins și dreptul. Citind în revista FLACĂRA despre secția experimentală de la Timișoara a doctorului Vasile Boici, i-am expediat acestuia un plic, expunîndu-i de ce sufăr și cerîndu-i un sfat. Răspunsul mi-a venit cu promptitudine, fiind invitat la secția respectivă și indicîndu-mi-se ce analize trebuie să fac. Nu puteam merge mai mult de 100 de pași, că mă prindeau durerile, după prima injecție cu Boicil însă am simțit o stare de ameliorare evidentă. După cea de a treia, durerile din piciorul drept au încetat complet, iar cele din piciorul stîng în proporție de 90%. În ziua de 22 februarie, după 11 zile de spitalizare și tratament, m-am reîntors acasă. Acum fac în fiecare

dimineață circa 6 kilometri pe jos, fără să mai am dureri. Nu am cuvinte prin care să-i mulțumesc doctorului Boici pentru faptul că m-a vindecat, pentru aabilitatea cu care s-a purtat cu mine, om vîrstnic, pe care nu-l văzusem niciodată, pentru felul profund uman cu care — am putut constata — se poartă cu pacienții săi. Sint convins acum că boala mea nu va mai reapare, firește continuînd tratamentul „Boicil Forte” și regimul alimentar prescriș. Am redevinut om.

Primum din partea C.A.P. „Viitorul” Ileni, comuna Mîndra, județul Brașov:
„Vă rugăm să ne sprijiniți în rezolvarea unei probleme de mare urgență. De patru luni de zile stăm cu două mașini de imprăștiat îngrășăminte naturale — MIG-5 — și nu putem lucra din cauză că ne lipsește Axul de antrenare transporor-reper 4.4. Cu toate demersurile pe care le-am făcut la Baza de aprovizionare nr. 9 din Brașov, nu am primit nici acum piesa respectivă, răspunsul fiind acela că ea este deficitară. Avînd în vedere importanța hotărîtoare a fertilizării la timp a terenului pentru obținerea producțiilor planificate, vă rugăm să ne sprijiniți în măsura posibilităților să primim piesa respectivă, 4 bucăți. Precizăm că mașinile respective se produc la Întreprinderea „7 Noiembrie” din Craiova.”

Vă rugăm din suflet să ne dați ajutor de a ne crea și nouă condiții de odihnă strict necesare, dar de care nu putem beneficia din cauza unor tovarășii de restaurantul PRIMĂVARA care folosesc, pentru buna dispoziție a consumatorilor, muzică și solisti vocali cu difuzoarele date la maximum la stația de amplificare. Zgomotul este de nesuportat între orele 22-24, apoi între 0 și 1.30, personalul restaurantului face un adevărat circ în curtea imobilului prin invitațiile și ambalarea autovehiculelor parcate aici. Sperăm ca prin publicarea acestor rînduri să primim ajutorul susmenționat. (Scrisoarea este semnată de conducerea Asociației civile a proprietarilor, Calea Dorobanți 172, sector 1, București)

În comuna Bondița, județul Cluj, la 30 de kilometri de Cluj-Napoca se află un castel medieval cunoscut, între altele, pentru faptul că acolo s-au turnat unele sevente din filmul „Pădurea spinzuraților”. Lîngă castel, înspre ruil Someșul Mic, în fostul parc, neîngrijit acum, arbori seculari impresionează încă prin mărția lor. Nu departe, pe un deal, o pădure de conifere. Toate acestea formează o priveliște care atrage atenția oricărui turist ori iubitor de frumos. Castelul, ars la sfîrșitul celui de-al doilea război mondial, a fost acoperit acum vreo zece ani prin grija, probabil, a fostei Direcții a patrimoniului cultural național, înlăturîndu-se astfel pericolul degradării în continuare a pereților exteriori și interiori care închid peste 70 de încăperi. În rest, castelul, zidurile împrejmuitoare, anexele — între care o moară veche pe lîngă care trece un pîrîu — au rămas fără nici o îngrijire deosebită, adăposturi pentru păsări ce intră nestingherite prin ușile și ferestrele goale, deodată cu vîntul care se joacă și el aici în voie. Putem să ne închipuim ce a fost odată acest castel, dar totodată și mai ales putem să ne dăm frîu liber imaginației, să ne închipuim ce-ar putea deveni într-un viitor chiar nu prea îndepărtat, dacă cei ce au investit sume destul de însemnate pentru acoperirea castelului ar mai avea în vedere și scopul pe care presupunem că l-au avut. (Nicole Trifoiu, Cluj-Napoca)

Sintem un grup de locuitori, strada Grădina Veche, vecini ai Atelierului C.T. al Regionalei C.F. Galați, vă aducem la cunoștință următoarele: de foarte mult timp suportăm poluarea sonoră produsă de acest atelier, prin cele două forje ce produc trepidatii asemănătoare cu cele ale unui seism, zgomote produse de instalația de căldură, ventilație etc. Ne-am adresat la diferite foruri și publicații, una dintre sesizări a apărut în ziarul SCINTEIA din 22 martie 1978, de atunci trăim cu promisiuni că atelierul se va muta. Imobilele noastre se deteriorează, le-am reparat de fiecare dată dar continuă să se deterioreze, oare cînd se va termina clădirea promisă, în care să fie instalat — și să funcționeze în condiții normale de lucru — atelierul în cauză? (Scrisoarea este semnată de un număr de 9 locatari)

Din partea Direcției de poștă a municipiului București:
„Urmare sesizării critice apărute în FLACĂRA nr. 7/1978, referitoare la telegrama „Fulger” expediată de George Dragoman din Constanta, prin Oficiul București 31, fiicei sale Gabriela Dragoman, vă comunicăm: din cercetările efectuate s-a constatat că telegrama în cauză nu poate fi justificată ca predată destinatarului de către unul dintre lucrătorii Oficiului Constanta 3, pentru care s-au dispus măsuri corespunzătoare de sancționare. Conform solicitării tovarășului G.D. s-a procedat la retransmiterea telegramei în cauză și predarea acesteia către destinatară. În numele Oficiului Constanta 3, același G.D. i s-au prezentat scuze pentru neplăcerea produsă.”

De la Direcția județeană Timiș de poștă și telecomunicații
La data de 8 II a.c. a apărut în revista „FLACĂRA” un articol care se referea la nemulțumirea abonatului telefonic Traian Constantin Novac din Timișoara cu privire la taxele pretinse de unitatea noastră pentru convorbirile telefonice adiționale. Din verificările întreprinse de noi pentru a elucida acest caz au rezultat următoarele:
1) Abonatul Traian Constantin Novac a început să reclame sumele pretinse de noi începînd cu luna august 1977, pînă în ianuarie 1978.
2) Cu ocazia verificărilor s-a constatat că atît abonatul cuplat cu nr. de telefon 710 87 cît și reclamantul 110 87, înregistrează luna de lună un număr mare de impulsii dar mult depășit între ei. Pe de altă parte, abonatul 710 87 plătea cu regularitate contravaloarea impulsurilor înregistrate peste cele incluse în abonament. La fel, verificînd la domiciliul abonatului instalația telefonică și verificînd taxarea prin impulsii de probă nu s-au constatat erori în înregistrarea convorbirilor efectuate.

3) După apariția articolului sus-menționat, conducerea unității noastre a dispus extinderea verificărilor, cu care ocazie s-a constatat că la aparatul reclamantului se înregistrează convorbiri telefonice efectuate în rețeaua automată interurbană. După confruntarea cu reclamantul și cuplatul său (care de altfel sint frate și soră, dar în ceartă de cîțiva ani) a rezultat că la telefonul reclamantului sint înregistrate în cursul lunii februarie, convorbirile cuplatului, respectiv ale soției acestuia. Explicația acestei înregistrări a fost găsită numai după încercarea repetată a unei comisii formate din trei șefi de secții din Direcția județeană de Poștă și Telecomunicații Timiș de a verifica instalația telefonului Bucătaru Mircea (cuplatul reclamantului) care cunoscînd personal pe unii din membrii comisiei a recunoscut că în locul în care are montată soneria suplimentară conectează cîteodată un aparat telefonic pentru efectuarea convorbirilor telefonice loco sau cu prefix. Membrii comisiei sint de părere că acest lucru putea fi constatat numai cu multă greutate de tehnicienii care s-au deplasat anterior la verificări și mai puțin cu ocazia verificărilor din centrală, fapt demonstrat de altfel prin prelungirea exagerată a perioadei de soluționare a reclamației.

4) După apariția articolului sus-menționat, conducerea unității noastre a dispus extinderea verificărilor, cu care ocazie s-a constatat că la aparatul reclamantului se înregistrează convorbiri telefonice efectuate în rețeaua automată interurbană. După confruntarea cu reclamantul și cuplatul său (care de altfel sint frate și soră, dar în ceartă de cîțiva ani) a rezultat că la telefonul reclamantului sint înregistrate în cursul lunii februarie, convorbirile cuplatului, respectiv ale soției acestuia. Explicația acestei înregistrări a fost găsită numai după încercarea repetată a unei comisii formate din trei șefi de secții din Direcția județeană de Poștă și Telecomunicații Timiș de a verifica instalația telefonului Bucătaru Mircea (cuplatul reclamantului) care cunoscînd personal pe unii din membrii comisiei a recunoscut că în locul în care are montată soneria suplimentară conectează cîteodată un aparat telefonic pentru efectuarea convorbirilor telefonice loco sau cu prefix. Membrii comisiei sint de părere că acest lucru putea fi constatat numai cu multă greutate de tehnicienii care s-au deplasat anterior la verificări și mai puțin cu ocazia verificărilor din centrală, fapt demonstrat de altfel prin prelungirea exagerată a perioadei de soluționare a reclamației.

Datorită celor expuse mai sus și experienței acumulate, organele noastre de exploatare nu au trecut la observarea traficului telefonic al reclamantului cu aparatura specializată și au apreciat că reclamația nu este întemeiată. Găsim că aici este principala scăpare a lucrătorilor noștri, provocînd prin aceasta nemulțumirea crescîndă a abonatului. În discuția avută cu dumnealor am concluzionat că a înteleași în condițiile arătate de folosire a telefonului de către cuplat, organelor noastre le-a fost dificil să constate temeinicia reclamației ceea ce vă rugăm să binevoiti a reține și dv. Oricum reclamația este întemeiată, iar unitatea noastră se face vinovată pentru lipsă de operativitate în soluționare.

4) Pentru soluționare, Direcția județeană de Poștă și Telecomunicații Timiș a luat următoarele măsuri:
— a amendat contravențional abonatul cuplat pentru modificări neautorizate în instalația telefonică.
— a trecut întreaga sumă reclamată abonatului cuplat.
— s-au aplicat măsuri disciplinare personalului care a dovedit lipsă de operativitate în soluționarea reclamației.
— asociat cu necesarul general al unității, încă în cursul acestui an se va procura un număr mai mare de aparate specializate pentru verificarea traficului abonatilor telefonici, ceea ce va spori în mare măsură posibilitățile noastre de soluționare mai operativă a reclamațiilor. (Director, ing. Traian Vesa)

Sintem locatari, grupați în Asociația locatarilor, Piata Mărășești nr. 8 și 8 A din Timișoara, într-un bloc dat în folosință în luna mai 1977. De la această dată se împlinesc, peste două luni, anul și noi am sesizat continuu C.J.C.T.P. Timișoara asupra unor deficiențe ca: fisuri în peretii de prefabricate, infiltrații de apă prin acoperiș, tîmplărie necorespunzătoare, ba, mai mult, holul scării de la 8 A s-a desprîns de restul clădirii. Executantul nu a efectuat multe lucrări, a înlocuit unele materiale cu altele, astfel că sumele trecute în deviz nu mai corespund cu realitatea. Am fost mereu amînati și sfătuiți să avem răbdare să se facă recepția definitivă. Între timp s-a încheiat chiar și o minută între asociație și executant, Șantierul 4 al Trustului de construcții montaj Timișoara, dar aceasta a rămas o simplă hirtie fără să se remedieze nimic. Poate că prin publicarea acestor rînduri birocrata și indiferenta vor fi, cît de cît scuturate. (Semnează președintele asociației)

● Anunțăm pe cititorii noștri care doresc să ni se adreseze personal în rezolvarea diferitelor probleme că o pot face în fiecare zi între orele 10-13 iar luni, marți și miercuri între orele 10-17.

● „FLACĂRA” nu ia în considerare scrisorile anonime. Scrieti-ne cît mai concis. Și nu uitați să vă înscăliți.

Poșta redacției

- Gheorghe Cirlan — comuna Gohor (Golați), U.J.C.A.P. Galați împreună cu conducerea C.A.P., Nărtășești au stabilit ca la prima adunare generală să fiți pus în discuția cooperativilor pentru a fi primit membru în C.A.P. și să vi se acorde drepturile în natură ce vi se cuvin.
- Ion Frincu — Breaza. Ați primit aviz favorabil pentru obținerea contractului a unui autoturism Trabant Hycomat din cota care se va importa în cursul acestui an.
- Vasile Pitiș ș.a. — C.I.C. Tr. Măgurele. S-au luat măsuri ca în cursul anului 1978 să vi se acorde drepturile ce vi se cuvin — spor de toxicitate și retribuții majorate la locurile de muncă care se încadrează în anexele la Decretul 445/1977.
- Steluța Pogonici — Craiova. Cererea dv. de transfer este în evidența Direcției județene sanitare, pentru soluționare în luna august, cînd se vor face transferurile cadrelor medii sanitare, în urma concursului ce se va ține în acest scop.
- Zamfira Andrei — Galați. Vi s-a atribuit un apartament în microraioul 40, blocul B.
- Alexandru Bănescu — Buzău. În conformitate cu Legea 4/1973, art. 5, aveți dreptul, împreună cu familia, să dețineți o singură casă de locuit și o singură casă de odihnă, dar pentru aceasta din urmă trebuie să vă încadrați în următoarele criterii: casa, ca să fie considerată de odihnă, trebuie să fie autorizată prin construcție cu o astfel de destinație și să se încadreze în suprafața corespunzătoare necesităților familiale. Aceasta se poate menține cu aprobarea Comitetului executiv al Consiliului popular județean, cu condiția că să fie dobîndită prin moștenire de la părinți.
- Constantin Dămoc — Adjud. Problema în care ne-ați solicitat ține strict de competența forurilor locale.

MARGA NEDELEA

Quetzalcóatl

A doua zi am primit o invitație la un spectacol : „ Quetzalcóatl, tragedie antropocosmică“.

De fapt, spune legenda, șarpele cu pene, Quetzalcóatl, a fost și zeu și rege la Tula unde i-a învățat pe tolteci știința, bunele obiceiuri și legile înțelepte. În urma unor intrigi ale rivalului său divin Tezcatlipoca, a trebuit să părăsească Tula și a coborât spre țărmul mării Acolo, lepădându-și veșmintele și podoabele, plingând și fâgăduind să se reîntoarcă, s-a îmbarcat pe o plută din piele de șarpe care a fost incendiată de căldura soarelui. Însă inima lui Quetzalcóatl n-a ors în flăcări ; ea a zburat spre cer și a devenit luceafărul de dimineață... Moctezuma, ultimul împărat aztec, se născuse într-o zi consacrată zeului exilat. El purta în diadema sa penele verzi ale păsării quetzal și făcea dese pelerinaje la Tula unde nu mai erau decât ruine, stelele și vechile legende potrivit cărora într-o zi Quetzalcóatl urma să se reîntoarcă. În strălucitoarea lui singurătate din mijlocul Tenochtitlanului, unde din datorii sacerdotale studia zilnic, în amurg, la miezul nopții și în zori semnele destinului pe cer, Moctezuma era convins, probabil, și el sau, poate, el în primul rând, că într-o zi șarpele cu pene, dispărut pe mare cu cinci secole în urmă, va reveni și-și va recîștiga supremația... Apoi acele știri venite de pe coastă despre ambarcațiuni ciudate cu aripi albe, din care ieșeau oameni îmbrăcați în piatră ce ucideau îndreptînd un baston către victimă. Oameni cu barbă neagră care călăreau cerbi fără coarne. Un scrib aztec i-a trimis lui Moctezuma un portret al lui Cortés și împăratul n-a mai avut atunci nici o îndoială ; misteriosul străin cu fața palidă, cu barba scurtă și neagră, cu mâinile și picioarele vopsite în negru (încălțămîntea și mănușile armurei !), cu pălăria asemănătoare acelei huastec purtat odinioară de Quetzalcóatl, nu putea fi altul decît zeul plecat să rătăcească pe mare și pe cer fâgăduind că se va reîntoarce ; Cortés purta dealtfel pe piept o cochilie albă montată în aur, asemănătoare bijuteriei vîntului, însemnul zeului ; iar întimplarea a vrut ca spaniolii să debarce în Mexic chiar în perioada cînd, după calculele aztecilor, Quetzalcóatl trebuia să se reîntoarcă... Și astfel, legenda i-a trădat pe azteci. Obsedați de ea, Moctezuma era convins de inutilitatea rezistenței împotriva conchistadorilor și-și trimitea luptătorii să moară pentru o cauză pe care stelele i-o anunțau dinainte pierdută. Dealtminteri, armatele aztece luptau numai cînd luceafărul de dimineață era invizibil ; în rest se retrăgeau. Și ceea ce i-a învins pe azteci a fost, poate, mai ales credința lor că vor fi învinși. Încă o dată s-a dovedit că victoriile sînt obținute numai de cei care cred în ele ; iar în toată povestea complicată a conchistei în care se amestecă duhul cruciadelor, nebunia auzului și zeii (oare nu zeii au încurcat lucrurile și la Troia ?) stăruie acest paradox : ironia soartei a vrut ca tocmai zeul, singurul, căruia nu i se aduceau sacrificii umane, ci ofrande de fructe și flori, să fie confundat cu conchistadorii.

Cam atît știam înainte de a sosi în Mexic despre legenda șarpelui cu pene. Și poate nici în această după-amiază nu-mi e intrutotul limpede dualitatea fecundă a „șarpelui înaripat“, aceeași care există dealtfel și în peisaj într-o țară unde palmierii stau alături de conurile severe ale vulcanilor, virfuri acoperite de zăpadă ascultă noaptea venind de departe urletul șacalilor din junglă, iar pădurile torențiale ale tropicelor se întîlesc cu stepe pline de cactuși... dar m-am despărțit de ideea naivă a unui Quetzalcóatl redus la anecdotă. Din păcate, aproape singura care circula. Ne-am obișnuit să limităm mitologia la Olimpul grec și roman, după cum conchistadorii s-au mulțumit să aducă porumbul și aurul din Mexic și nu s-au ostenit să-i înțeleagă ruinele.

Firește, printre aventurierii lui Cortés nu era de așteptat să se fi înrolat vreun filosof al culturii. Dar atîtea secole după aceea atitudinea lor s-a perpetuat într-o indiferență greu de explicat... Sau nu chiar atît de greu... coloanele de marmură arse pentru var în Forul roman, arheologii care în Grecia, chiar în secolul al XIX-lea, trebuiau să pună pază înarmată pe șantierele lor pentru a apăra statuile „păgîne“, piramidele egiptene ignorate pînă cînd sarcofagele au rămas goale, nu sînt toate acestea un semn că n-ar trebui să mă mire indiferența față de vestigiile și legendele vechiului Mexic ? Istoria s-a interesat din păcate mai mult de amănuntele conchistei decît de manuscrisele arse. Și, cine știe, poate numai incorigibilul romantic din mine e de vină că-mi pun întrebări într-un oraș ce-a ieșit demult procesul de „dezinfecție magică“, cum îl numește Huxley, care a transformat capitala aztecă în fum și ruine...

Privind străzile din Ciudad de Mexico toropite de soarele moale, vegetal al după-amiezii de septembrie, îmi imaginez Tenochtitlanul construit pe insule în mijlocul unui mare lac, canalele pe care mișunau luntrile, casele vopsite în culori tari, apoi cele acoperite cu foi de palmier și mai departe cimpurile de porumb, iar dincolo de ele pădurile de pini din care țîșneau, ca și acum, printre norii cei doi mari vulcani Ixtaccihuatl și Popocatepetl unde aztecii nu urcau niciodată, socotindu-i munți sacri. Și mă închipui cutreerînd această ficțiune în zori cînd locuitorii săi ieșeau în fața caselor și scrutau cerul în căutarea luceafărului de dimineață ; dacă acesta era vizibil, își înțepau urechea cu un spin de cactus și, cu două degete, luau două picături de sînge pe care le înălțau spre zeul-astru, Quetzalcóatl : „șarpele cu pene“ care, mai mult decît un zeu, e un mod de a gîndi lumea ; și care cuprinde în numele său și pămîntul și cerul, și durerea și dragostea, și clipa care a fost și speranța, vîntul din care se naște soarele, țărîna din care se naște aripa, noaptea din care înfloresc lumina, cîntecul în care zvicnește singele, amintirea în care zvicnește zborul, zeu și om, șarpe în care peneleucid resemnarea, pasăre în care șarpele deschide rănilor, sămîntă și fruct, noroi și stea, drum care începe și nostalgie, țărîna devenind pas, pasul devenind dans, dansul devenind zbor, zborul devenind timp, și timpul spunînd „vreau să-mi amintesc“... nu cunosc un mit mai potrivit pentru a spune că un singur pas departe singurătatea de dragoste ; sau întrebarea lui Hamlet de recunoștință.

OCTAVIAN PALER

CRONICA SPECTACOLELOR

Seară lingă un gard vărui

Ai fost la teatru ? Am. Și cine a mai trecut pe drumul scenei ? Cine să treacă ? Ia, de-alde Marin al lui Sorescu, Virgil al lui Ogășanu, Ica a lui Matache, Luminița a lui Gheorghiu, Valeria a lui Ogășanu, Cornel al lui Coman, Dan al lui Damian, Gelu al lui Colceag, Dan al lui Jitianu, Șerban al lui Frățiuță, Titu al lui Trandafiridis...

O carte a plăcut unor actori, au învățat-o pe dinafară, și-au început s-o rostească de pe-o scenă. Bineînțeles, nu oricum, ci cu chichirez meșteșugăresc din partea lor, ajutat și de-aceia al unui scenograf, al unui maestru de lumini, al unui ilustrator muzical. A ieșit un spectacol în bună măsură inedit : un fel de recital de proză. Un spectacol care place și care are și de ce să placă : „La lilieci“ e-o carte bună ; regia colectivă, în general, și condusă de Virgil Ogășanu, în special, ține friul pitorescului — care al naibii mai place omului din sală ! — bine strîns ; scenograful a știut că loja — și scenă, totodată — a spectacolului suetei rurale de seară de vară a fost, și-a mai rămas, gardul, pur și simplu și vărui gardul de la drum ; actoria e făcută cu har, poftă și firească ; luminile cad bine, iar muzica nu cîntă prea mult, fiind inspirat respectuoasă față de cuvînt.

EXPOZIȚII

Dan Băncilă — sticlă

(Galeria Simeza)

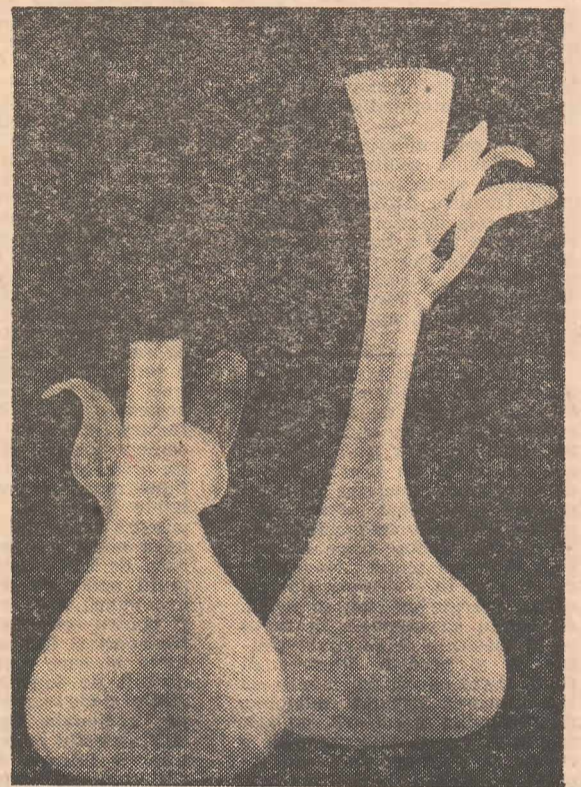
Există o seamă de idei care, deși arareori sau niciodată spuse, par a controla toate entuziasmele noastre la arta tapiseriei contemporane, a sticlăriei și ceramicii de artă, la acele arte unde materialele vin în sine cu seducătoare frumusețe. Dacă unele butade despre lucrul sculptorului țîn să dea un rol hotărîtor luminii în care stă sculptura, de sticlărie ar trebui să vorbim ca de un fapt în totalitate al luminii. Statuile au o viață molcomă și misterioasă în lumină înceată, obiectul de sticlă însă se stinge odată cu raza plină. Opera sticlăriei, chiar și aceea ieșind dintr-o concepție foarte austeră a plasticității, e tot foerie, fiindcă lumina își trimbează ființa în orice ciob de siliciu vitrifiat. În creația unor artiști sticlari se pe-trece, cu toate acestea, minunea că forma biruie și adună fluidul luminos îmbrăcîndu-l cu idee. Dan Băncilă e un astfel de artist, neobosit ca inventator de situații ale sticlei, harnic cînd e să dezvolte o temă, hotărît să se măsoare cu oricine, oricînd. Un artist activ, cu multe expoziții, cu participări la prestigioase întîlniri interne și internaționale ale breslei, cu lucrări de artă monumentală, cu premii, între care unul, remarcabil, la Quadriennale artelor decorative de la Erfurt. Expoziția de la Simeza urmează la doi ani uncia deschisă tot aici. Acum, Dan Băncilă prezintă ansambluri de vase — care sînt variații pe temă — precum și serii de obiecte inalte în spațiu cu sugestia plină de tactilă poezie a plantelor, și fructelor subacvatice așteptînd cu sublimă durere mișcarea undei. Principiul care face din toată expoziția o singură operă cu o infinitate de înfățișări, operă tulburătoare cum tulburătoare e și natura, cunoscută și atît de înfînt necunoscută, e unul biomorfic. Sigur, frunza a fost simțită de foarte multă vreme ca element aproape necesar în decorul sticlăriei de artă, dar iată pentru înția oară frunză născînd viu, trăgînd viață din materia suav modelată în cleștare. Obiecte, se înțelege, unicate, care trebuie să fie punctul de interes maxim într-un spațiu, să modeleze, să formeze spațiul acesta pe criteriul de armonie adus de ele. Desenul foarte studiat, tăietura de orfevră a unor plane, culoarea nu atît intensă cît autoritară, faptul că seria de trei-patru obiecte strigă absența oricărui din ele — toate ne vorbesc de gîndul ambițios al unui artist care vrea să facă din lucrul decoratorului cheia muzicală a unui ambient.

Ar fi de scris încă de munca uriașă ce-o reclamă pregătirea unei expoziții de sticlărie în cele două săli ale Simezei. De fapt, numărul de opere în sticlă nu e lămuritor. Cu unele excepții, cînd obiectul e tras în tipare și, deci, poate fi fabricat în mulțimi, toate celelalte sînt construcție la cald, fiecare în parte, pornite dintr-un desen dar încă inventate în procesul făuririi lor. Procesul acesta merge în timp

Spectacolul e și nu e de teatru. Este, pentru ce-am spus pînă acum ; nu este, pentru că n-a pornit de la o piesă de teatru. Drame și comedii sînt cu dumiumul — cît cuprind lumea unui sat și lumea unor amintiri — dar, ori se consumă în afara scenei, ori sînt povestite. Există și cîteva momente dramatice care se petrec pe scenă : „Fanfara“, „Prinzul“ și chiar „Cine-o mai trece pe drum“ (în paranteză fie spus, eu unul n-am știut că Luminița Gheorghiu are atîta „forță dramatică dinăuntru“ și-ncă eliberată neostentativ, revelație care, firește, mi-a fost o bucurie). Există personaje de teatru. Dar, mai important decît toate și mai de teatru ca toate, există o mască. Mască în cel mai frumos înțeles al acestui cuvînt. Mască de teatru ! O mască a unui chip colectiv. O mască-portret care are darul să arate și ce-i înăuntru, în suflul de după chip. Iar chipul nu-i al oricui. E al satului românesc din-totdeauna și, într-o măsură, de azi. Al satului, cu necazurile lui dar și cu acea putere, a țăranelui român, care se cheamă haz. Haz chiar și-n drumul acela, de care nimeni nu poate scăpa, pîn-la lilieci, loc de veci.

Spectacolul de la Teatrul Bulandra e o cîntare autentică, dinăuntru, subtilă, și continuu profund românească. Deci — cînd ne ține briul artei ! — ne putem cînta nu numai cu solemnitate, ci și cu zîmbetul pe buze. Ceea ce-i și realist, și pe firea noastră, și propagandistic de eficientă.

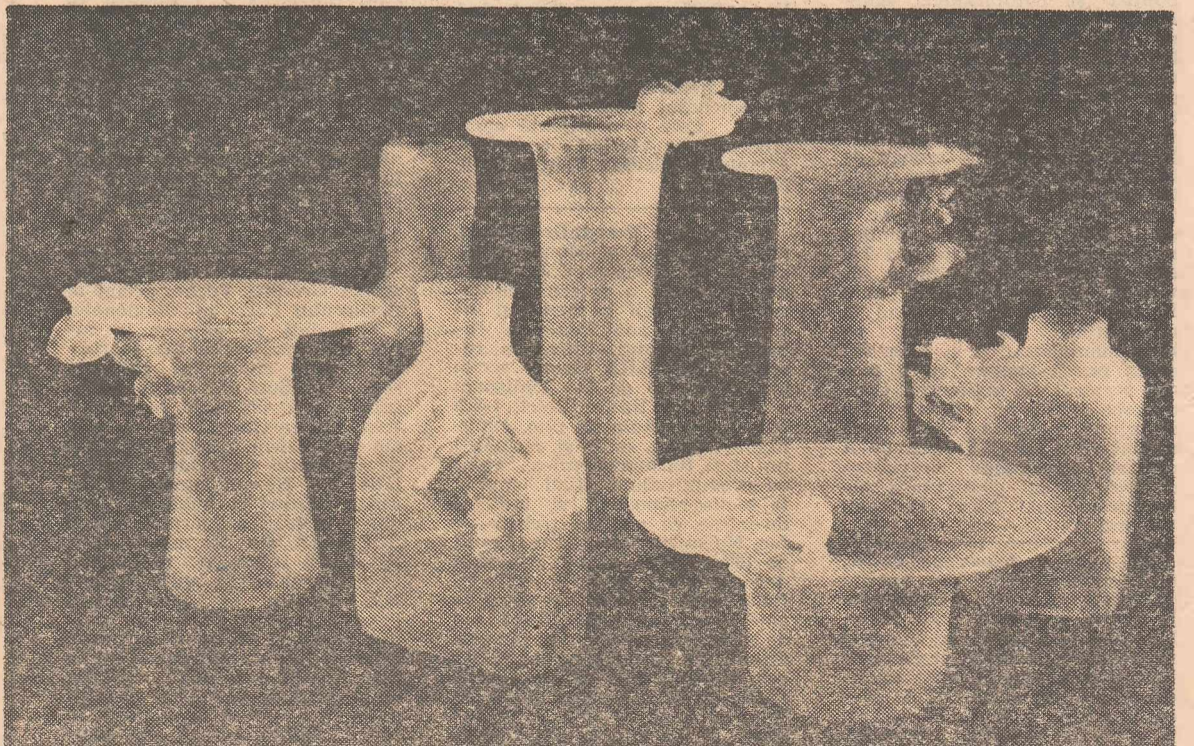
NELU IONESCU

și dă un procent considerabil de nereușită. Practic, unul din zece obiecte abia ajunge să-l mulțumească pe autor, să-i dea puterea să-l pună într-o selecție personală. Să nu uităm că sticla e material gingaș și că un accident îl poate lăsa pe artist fără martorul osindei lui intru creație pe mai mulți ani. Așa s-a întîmplat la cutremurul de anul trecut, cînd Dan Băncilă a pierdut tot ce muncise într-un timp bun.

Expoziția lui Dan Băncilă are un public divers, care își manifestă deschis trăirile și simpatia, situație care poate fi pusă, cum scriam la început, și pe seama frumuseții în sine a materiei (a sticlei, a chimicalelor ce-o colorează) ; numai că, de astă dată, ideea aceea arareori sau niciodată spusă umblă sfios deoarece momentul artistic e puternic și de-o tonică originalitate.

TUDOR OCTAVIAN

RUBRICA MEA

Explicare și implicare

Dintre numeroasele antologii literare care au apărut în ultima vreme, m-a atras cea mai recentă, cu titlul sadovenian: **Cintecul amintirii**, antologie și prefată de Cezar Ivănescu. Au fost „antologia” șaptezeci și cinci de poezi, dintre care trezeci și șapte în viață. Auguste Comte observase că omenirea se compune din mai mulți morți decât vii. Mă bucură că diferența numerică e minimă: majoritatea absolută. „La tanc”, pentru cei dintii.

Pentru că antologia este închinată amintirii, mi-am adus cu acest prilej aminte că în alte colecții similare, de texte ale scriitorilor din trecut și din zilele noastre, am descoperit cu mirare că figurez și eu printre autorii fără voce, adică printre cei care nu au fost întrebați dacă sînt de acord asupra textului, dacă nu cumva ar avea altul mai potrivit, sau dacă n-ar fi nimerit, în prealabil, să-și revadă paginile cu pricina, spre a le aduce eventual îmbunătățiri etc. Nimic din toate acestea. Editurile procedează la fel, vorba aceea, și cu viii și cu morții, socotindu-i pe toți laolaltă, căzuți în domeniul public. Prin aceste două din urmă cuvinte se înțelege scriitorii și artiștii de la moartea cărora au trecut 50 de ani.

Pentru edituri, asadar, consimțământul scriitorului în viață nu-i o problemă și cu atât mai puțin acela al celui trecut nu de mult ad patres, chiar dacă a lăsat urmași. Astfel, văzînd că din poezia lui Ion Barbu a fost aleasă elegia **Peisagiul retrospectiv**, mi-am adus aminte că în ediția îngrijită de Romulus Vulpescu autorul și-a categorisit-o în acești termeni:

„Versurile sunt proaste. Nu se mai pot salva”.
Salvatorul s-a găsit însă, în persoana noului îngrijitor, al actualei antologii, care s-a gândit să le pună în valoare. Dreptul său! Cu o condiție: aceea de a obține consimțământul celor în drept, în speță al doamnei Gerda Barbilian, văduva poetului, căreia îi datorăm o foarte bine primită carte de amintiri despre ilustrul dispărut în anul 1961 (astfel, departe de a fi „căzut” în domeniul public). Întrebată de subscrisul dacă i s-a cerut consimțământul, domnia-sa și-a manifestat surprinderea față de procedeu și mi-a răspuns negativ.

Mai rămînea o altă problemă editorială, de o deosebită însemnătate: aceea de a asigura textului fidelitatea absolută, cu alte cuvinte, de a-l feri de erori de lectură și de greșeli de tipar.

Înainte de a-l cunoaște pe Mateiu I. Caragiale și particularitățile sale ortografice, Ion Barbu obișnuia

să nu facă eliziune între două cuvinte, dintre care primul se sfîrșea, iar celălalt începea cu o vocală. Spre deosebire însă de mai sus-numitul, după el, „prim și ultim Caragiale”, care nu le lega prin trăsura de unire, Ion Barbu folosea acest mijloc de înlesnire a cititorilor, pentru o justă păstrare a ritmului.

Un exemplu de modul în care rezolva Ion Barbu dificultatea:

„Dorinta mea îți va aprinde / Ardori ce nu se pot grăi / Și în ciuda umbrei ce se-întinde / Ne vom jubi, ne vom jubi”.

În treacă fie zis, poetul nu avea decît 24 de ani cînd a scris această poezie de dragoste, în stil direct, iar citata strofă cu timbru de romantă îi va fi sunat mai tirziu foarte neplăcut la ureche, smulgîndu-i sentința categorică de condamnare.

Or, noul editor își ia libertatea de a ortografia: „Si-n ciuda umbrei ce se-întinde...”

Este corect, dar nu mai e Ion Barbu. Lucrul n-ar fi, la urma urmelor, prea grav, dacă poezia, repudiată de autorul ei, ar fi apărut fără greșeli de tipar în recenta antologie. Din păcate, la versul 21, citim în original:

„Din golul toamnei vei renaste”, dar în antologie:

„Din glasul toamnei vei renaste”.

Iar în versul final, în loc de:

„Va-încovoia și peste noi”

citim în antologie:

„Vă-ncovoia și peste noi”

La alți poeți, ca Eminescu, știut pe dinafară de generația mea, cititorii cu ureche muzicală vor îndrepta singuri, în sonetul bine cunoscut:

„Trecut-au anii ca nouri lungi pe sesuri”

în loc de:

„Trecut-au anii ca nouri lungi pe șesuri”

care mutilează ritmul!

Mai numeroase sînt greșelile de tipar în nu mai puțin vestita **Steluță** a lui Alecsandri:

„Pe planul (în loc de platul) nemuririi...”

„...și de atunci în cruda-mi rătăcire...”

în loc de:

„...și de atunci, în cruda-mi rătăcire...”

„Frumoasă îngereală” (în loc de îngerele)...

„Precum un vis de aur eu (în loc de în) viața-mi ai lucit”...

Și altele, și altele, și altele! Recordul a fost bătut cu minunatul psalm al 136-lea în talmăcirea lui Dosoftei („La apa Vavilonului...”).

Și această problemă editorială trebuie privită cu toată seriozitatea, mai ales cînd e vorba de colajarea corectă a textelor din clasicii noștri! Cit despre cea dintîi: nici o speranță de îndreptare!

ȘERBAN CIOCULESCU ■

OPINII

Probleme editoriale

În ultima vreme au apărut, în diverse publicații, mai multe articole despre polemice literare. Autorii lor, într-un consens aproape impresionant, au făcut o netă delimitare între polemică și pamflet, nu înedită de altfel (o formulare, în termeni memorabili, încă E. Lovinescu), susținînd necesitatea polemicii și respingînd pamfletul.

Foarte discutabilă mi se pare nu atît această distincție (ce implică o ierarhie nedreaptă: de la **He-liade** si Eminescu pînă la Arghezi și Zaharia Stancu pamfletul n-a încetat să fie pentru scriitorii români o strălucită modalitate de exprimare literară), cît mentalitatea pe care o exprimă. Este vorba, în primul rînd, de o idee sumară: prin care discuțiile literare sînt reduse la aspectele lor extreme și — uneori — extremiste. Apoi, de o prejudecată: că pentru a fi viabile dezbaterile trebuie să aibă neapărat un caracter belicos. În fine, de propunerea unei false alegeri: între polemică și pamflet.

În realitate, nici polemica, nici pamfletul, nici ambele împreună nu epuizează posibilitățile de existență și de manifestare ale confruntării unor puncte de vedere deosebite. Sînt, e drept, cele mai spectaculoase; dar și cele mai puțin profitabile. Nu factura polemică asigură consistența unei opinii. Între polemică și pamflet diferențele sînt formale, nu de esență; se înteste spre obținerea nu a unei clarificări, ci a unei victorii. Departe de a fi motorul discuțiilor, polemica — ori pamfletul — constituie de fapt frîna lor: prin escamotarea a ceea ce este substanțial, prin tendința vădită spre închiderea (se caută „ultimul cuvînt”, „re-plica decisivă” etc.).

Mai păgubitor este însă că multe discuții ce ar fi putut lua un curs viu și adevărat util sînt stîfse în germene tocmai fiindcă lipsindu-le aspectul polemic par neinteresante chiar celor angajați în ele; cînd, de fapt, privesc foarte adesea chestiuni fundamentale ale realității literare. Aici își dezvăluie prejudecata „polemismului” obligatoriu caracterul inhibant. Iau, dintre multele posibile, un singur exemplu. Cîțiva critici au făcut observația că există o disproporție vădită între interesul pentru „trecut” (mai apropiat, mai îndepărtat) și preocuparea de „prezent”. S-a creat, remarcaseră ei, un stereotip literar prin care problemele de conștiință, frămîntările, opțiunile, căutările, conflictele de ordin moral și social dacă nu chiar politic, pe scurt, aspectele realmente serioase și grave ale existenței, sînt plasate în epoci istorice încheiate, fel indirect de a se spune că sînt — au fost — clasate. Evidentă era această atitudine mai ales în romanele despre perioada postbelică a căror problematică se rezolva, brusc dar fericit, printr-o simplă in-

Exemplul Philippide

După ce vreme îndelungată le-am dus dorul, de mai multe săptămîni citim din nou, în special în paginile **României literare**, articole semnate de Alexandru Philippide. Cel mai mare poet de azi al românilor, pe care doar neșansa nu l-a trecut în rîndul laureaților Premiului Nobel, dă o înaltă pildă de ceea ce înseamnă să fii o conștiință a acestei lumi. De curînd, autorul **Monologului în Babilon** scria o pledoarie înflăcărată pentru reeditarea monumentalei opere călinescine — **Istoria literaturii române de la origini pînă în prezent**, bun de preț al spiritualității noastre. Este numai un exemplu de luare de atitudine într-o problemă fundamentală a culturii române. Articolele lui Alexandru Philippide, concepute într-un stil limpede și simplu, care nu-ți ia ochii cu zorzoane scilpitoare dar inutile, sînt rodul unor meditații profunde asupra condiției umane, meditații susținute de solida temelie pe care o formează cărțile, și totodată

dicatie de ordin cronologic. Un prozator, un excelent prozator trebuie să spun, a înțeles această observație ca pe o virtuală interdicție și a pledat într-un frumos articol pentru continuarea investigației literare a „trecutului”. Avînd, desigur, dreptate: dar numai în măsura în care preocuparea de „trecut” nu reprezintă o formă a îndepărtării de prezent sau a proiectării actualității într-o viziune atît de armonios idilică incît singura posibilitate de a mai găsi vreun conflict stă în evocarea epocilor mai vechi. Cum nu s-a ivit nici o „polemică”, discuția s-a sfîrșit prematur...

Fără a-și fi pierdut interesul potențial: separația dintre „trecut” și „prezent” a devenit, în planul preferențelor literare, încă mai vizibilă. Notele ei definitorii, mai numeroase acum față de momentul cînd a fost semnalată, indică limpede că este vorba nu atît de o îndreptare avînd ratiuni cu neputință de a fi ocolite, cît de un **șablon literar**. Întoarcerea spre trecut este dublată, în straturile mai profunde, de o atitudine pe care as numi-o explicativă: sînt expuse nu probleme, ci fapte, accentul este așezat pe colecționare, nicidecum pe investigare. Un asemenea roman nu dă o imagine a omului într-o epocă istorice determinată — o imagine reprezentînd, în fond, spiritul actualității — ci se preface într-o „cronică” aglomerînd întîmplări, de preferință cit mai șocante. Unele, și nu putine, verosimile sau autentice din punct de vedere istoric; dar selectate în funcție doar de spectaculozitatea lor. Multe drame, puțin dramatism; multe fapte, mulți oameni, puțină viață totuși. În mare măsură această diferențiere dintre „trecut” și „prezent” corespunde unei diferențieri de atitudine: între **explicare și implicare**. Miza romanului „de explicare” stă în caracterul senzational al faptelor înfățișate, uneori chiar în facitul act de „curaj” prin care sînt aduse în prim-plan evenimentele cît mai zguduitoare. Nu prezenta lor este discutabilă, ci funcția literară pe care o îndeplinesc: de mijloc de atracție. Istoria în aspectele ei anecdotice interesează cu adevărat, nu literatura, în multe din romanele despre „trecut”.

Implicarea, dimpotrivă, asigură o autentică situație în prezent chiar atunci cînd materialul epic este plasat în vremuri îndepărtate. Un singur exemplu: **Rug și flacără**, excepționalul roman al lui Eugen Uricaru, este în toate laturile infinit mai actual decît multe din producțiile manufacturiere despre deceniul '50-'60, deși urmărește destinul unui revoluționar din epoca 1860-1877; și nu poate fi o întîmplare că Eugen Uricaru este și autorul unor remarcabile nuvele a căror acțiune „se petrece” în actualitate. Dacă nu este decisivă, situația și sub aspect faptic în prezent obligă totuși la un spor de implicare: o implicare deopotrivă literară și morală. Semn al participării și nu al practicării unui simplu „meșesug”, cum este, de multe ori, „explicarea”. Putem explica orice; dar nu ne putem implica, esențial, decît în prezentul vieții.

MIRCEA IORGULESCU ■

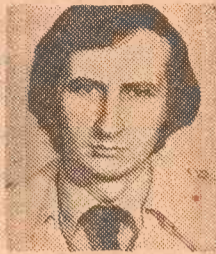
o expresie a unei energii pline de semnificații pentru generațiile mai tinere care uneori își pierd vremea fără a înțelege că omul are o menire și că viața merită să fie trăită deoarece capătă un sens numai prin muncă. La o vîrstă la care unii cred că e cazul să se retragă din arena publică și să se odihnească neștiuți de nimeni — pe 1 aprilie, Alexandru Philippide împlinește 78 de ani — marele poet și cărturar ne învață prin propriul său destin, fără ostentație, că nimeni nu trebuie să abdice de la cea mai înaltă virtute hărăzită locuitorului acestei planete: aceea de a crea valori, indiferent în ce domeniu. Într-o țară și într-o epocă în care fiecare este chemat să nu precupețească nici un efort pentru a ne ridica la un alt rang de civilizație și cultură, Alexandru Philippide, o conștiință care ne-a scrutat și ne scrutează în continuare mai adînc decît ne închipuim, își mărturisește prin prezența sa în paginile presei săptămînale încrederea nețărmurită în puterea omului de a se împlini numai prin trudă.

GEORGE ARION ■

CRONICA LITERARĂ

Mircea Martin:

„Identificări”

Cu **Identificări** critica lui Mircea Martin devine mai aplicată la fenomenul literar și mai analitic. Totuși formula propriu-zisă oscilează tot între eseu și interpretare: pe de o parte criticul solicită opera, pe de altă parte i se confesează. Cu alte cuvinte, el identifică — teme, idei, mai puțin profiluri —, identificîndu-se (ne gîndim mai ales la studiul

despre Tudor Vianu). Nu înseamnă că trece cumva printr-un complex de originalitate: Mircea Martin mi s-a părut întotdeauna, deși scrie relativ puțin, sigur de vocația sa. Dar identitatea de sine a criticului n-ar avea probabil nici o noimă în afara unei opere critice pe măsură, de creație solidă. În critică stilul nu înseamnă totul și nici platforma de idei. **Identificări** poate fi un titlu programatic, eseurile din volum — în special studiile din prima parte — se dovedesc la lectură construcții critice pure. Mult mai pragmatic a fost concepută, credem, cartea anterioară, cu titlul richardian: **Critică și profunzime** (1974).

În schimb, Mircea Martin nu aprobă singularizarea excesivă și nici nu se arată pornit, în interpretare, să spună mai mult decît spune textul. Face o critică aproape „lîterală” (firește, nu în sens lingvistic); conferă textului deplină libertate de a se manifesta. Singura constrîngere este aceea a alegerii și a fragmentării: a alegerii, fiindcă Mircea Martin nu scrie chiar despre orice; a fragmentării, fiindcă sensul total, către care aspiră necontenit criticul, nu poate fi altfel făcut inteligibil. Critica este și ea, în ultimă instanță, literatură. O regie subtilă armonizează ideea critică (ipoteza de lucru) și formula care definește. Ne-a reținut cel mai mult atenția primul eseu din volum: **Blaga — poet anticipat**. Găsim aici de fapt tot Blaga. Pentru Mircea Martin este foarte important să știi să te apropii critic de un poet: adevărata apropiere este, în actual critic, o îndepărtare. Poate că el însuși a așteptat mult pînă să i se revele o cale de pătrundere în universul Blaga. Pînă la urmă a găsit-o, propunînd o lectură analitică a primelor două volume în perspectiva întregii lirici blagiene. Chiar dacă **Poemele luminii** sînt pline de imperfecțiuni, vom descoperi aici un Blaga mai explicit. Tactul și discreția criticului sînt uluitoare. Cum altfel s-ar fi convenit întîmpinat poetul tăcerii? S-ar putea obiecta că e mai ușor să scrii despre **Poemele luminii** și **Pașii profetului** decît despre ciclurile ulterioare. Mircea Martin scrie însă pur și simplu despre Blaga. Afliăm că pentru a ajunge la sine poetul parcurse și el un proces de identificare (în acest punct autoreflexia și reflexia criticului se suprapun). La încetul Blaga pune distanță între eu și lucruri, apoi distanța dispăre. Cel mai important eveniment care se întîmplă în **Poemele luminii** ar fi întîlnirea cu Poezia. De prima dată Blaga apare ca poet în tot ce scrie. Mai putem vorbi atunci de masca poetului? Criticul se agită de orice cuvînt care numeste **ceva** în legătură cu poeticul și misterul. Își asumă întocmai, în sensul lor propriu, ideile, imagi-nile, simbolurile. Reduce astfel lirismul la rostirea explicită a poetului.

Lui Tudor Vianu îi dedică un studiu admirabil, de parcă l-ar fi scris Vianu însuși (am avut acest sentiment ciudat la lectură). Trece peste amănunte, oprindu-ne doar asupra finalului. Exegeza a parcurs de astă dată un drum lung, relatat cu sobrietate, de la asceza clasicizantă a eului la misterul personalității: într-o poezie, într-adevăr „zguduitoare”. Vianu vorbește de „sutele de lupte” în care și-a înfrînt demonii. Mărturisirea aceasta brutală dă culoare portretului, prea sever, al profesorului, dar numai afit. Criticul nu se hazardează mai departe, deși pornind de aici ar fi putut realiza foarte bine o psihanaliză a clasicismului în general. N-o face și nu întîmplător procedează așa. Mircea Martin, reputat teoretician al literaturii, are o altă concepție despre artă și cultură. În poezie, de exemplu, el este adeptul unei profunzimi exteriorizate. Pri-zează poeticul în primul rînd ca reverie a lucrurilor sau a elementelor. Sistematic, el caută poezia cît mai departe. Desigur, schema critică a identificării permite și întoarcerea la eul propriu-zis, dar lirismul nu apare ca simplă emanatie ireversibilă a acestuia. De fapt, ceea ce contează pentru critic e mai ales mișcarea lirică, într-un sens ori altul. Treccerile cu dezinvoluntă de la text la biografie și invers fac posibile extrapolările acelea inteligente, de sugestie mai mult epică, extrapolări care salvează — cînd e cazul — demersul critic de monotonie aforistică. Fundoianu, poet al „inaderentei” la orice decor, se regăsește, în schimb, în ceremonialul erotic desprins parcă din **Cîntarea Cîntărilor**. Comentariul înviorăză întregul studiu. La fel procedează cu Călinescu, raportat la „mitul vechimii”.

O selecție din publicistica de înaltă ținută a lui Mircea Martin acoperă a doua secțiune a volumului, sub titlul frumos **Imposibila gratuitate**. N-avem de-a face cu articole inedite, dar toate întretin climatul actualității imediate. Și mai vizibil este aici darul de a formula concis, aforistic al criticului.

CORNEL MORARU ■

Nichita Stănescu

Cintec de leagăn

Cum mama când mă săruta pe obraz,
cum tata când îmi dădea o palmă pe obraz
cum iepurii în alergare
și cum lumina în iluminare,
stam blind și adormeam
visuri visam
dintr-un alt an,
de cu totul altă dată de an.

Grația

Eu sunt o fereastră,
un geam, un loc liber
prin care cineva îl vede
pe altcineva.
Caut să mă spăl tot timpul,
să nu mă murdăresc de muște
și nici de nimic ;
să fiu transparent
ca cineva să-l vadă prin mine
pe altcineva.

Al aerului

Piatra se răcise,
te priveam, Narcise
între mari oglinde
tribulinde

Și fusesem, eu
din munte, ecou
Și fusesem ou
clocit de vulturul golaș

Imn la întemeierea
cetății

Înima îmi era ca un simbur.
Trupul îmi era ca o vrajă.
Ploua cu păsări pe mine
cu albuș, cu gălbenuș,
cu tandra, alba stelelor vrajă.
Vulturul îmi spăla cu aripa,
ochiul,
geana și sprinceană, —
Ileana Cosinzeana
din izvor mă curgea la vale.

Mare cu triste corăbii,
mare cu vulturi
stau singur cu însăși
singurătatea.

Auguri, voi, Auguri,
de cărămidă sunt la toată
cetatea.

Veniți-mă !

Primăvara

Cădeam de greaua umbră a
mea
izbit de tocmai flacăra
din care dumneata ardea
când încă mai erai ; —
piatră și pește,
os și vulcan,
cer, stea și rază
punct și iarbă verde.

Grigoraș Dinicu: Memorii

Apoi am mers să vizităm standul lui Ford. Aici am rămas surprinși când ni s-a propus să dăm un aceton de 5 dolari și să alegem orice automobil ne place, condiția principală fiind să avem angajament și doi garanți. La refuzul nostru, spre a ne convinge totuși de realitatea propunerii, ne-a scos afară și ne-a întrebat ce automobil ne place, arătându-ne vreo 30-40 de automobile. Eu, care eram mai tânăr ca toți, poate mai îndrăzneț, am arătat spre un tip sport. Atunci omul nostru m-a invitat în automobil și făcui o cursă pe pista de 8 etaje construită anume. Aici automobilul putea arăta toată gama puterii sale, viteza la urcuș, la coborire, cât face pe kilometru lansat etc. Totuși la coborire (cursa era de 14 km) am renunțat ca un român.

Dar „trilionul” și „emisfera”, însemnele expoziției, constituiau capodopera tehnicii americane. Erau acolo cele mai mici și neînsemnate amănunte asupra bogățiilor posibile ce le pot oferi apa și pământul. Binefacerile științei medicale, aparate inventate, presupuneri asupra viitorului, încercările contra celor mai grele și grozave flageluri în domeniul medicinei, tehnica în domeniul artelor etc. Totul era prezent, dar nu prezent la figurat, ci prezent la propriu, fiindcă am văzut pe mulți tineri și tinere (americani) luând notițe sau calculând în fața celor expuse veracitatea exponatelor.

Parcul atracțiilor care era nesfârșit, ocupa 12 hectare. Câte frumuseți distractive nu oferea celor ce vizitau acest parc ? Aci se găsea un pylon înalt de circa 200 metri și erau amenajate de jur-împrejurul său parașute care prezentau toate garanțiile că accidentul este complet îndepărtat (și eu am făcut o ascensiune și o coborire). Prezentând asemenea garanții, aci era totdeauna afluență de public (o ascensiune și o coborire costau doar 10 cenți). Dar într-o seară, o pereche a rămas suspendată până a doua zi după-amiază, la o înălțime de vreo 150 m. Vă puteți închipui prin ce emoții a trecut biata pereche până ce mecanismul acelei parașute a fost reparat.

Dar Palatul istoriei Statelor Unite ? Cite documente inedite din viața pionierilor americani. Cu ciți Bufalo Bill, afară de cel legendar din poveste, nu am făcut cunoștință. Dar ciți și ciți oameni de sacrificiu nu au avut americanii în decursul scurtei, dar bogatei lor istorii ? Dar textele legilor americane, iscalite de Lincoln, de Jefferson, de Washington și alții alții, care sacrificind totul pentru libertate, au izbutit să transplanteze în suferințele generațiilor mereu noi dorul de libertate și pace, pentru care omenirea întreagă a suferit războaie și războaie, omorându-se frații între ei.

În ziua de 23 august, când noi sărbătorim aniversarea zilei de naștere a soției lui Grigoraș Dinicu (ea fiind în țară), vine domnul consul Popovici și ne anunță că e foarte probabil să terminăm la sfârșitul lunii angajamentul și să revenim în țară. Surprins de această plecare neașteptată am intrat cu toții în consiliu în apartamentul care-l ocupa Grigoraș Dinicu în cartierul Flusing, foarte aproape de Expo-

ziție (de unde locuim noi pînă la pavilion făceam aproximativ 10-12 minute pe jos).

Concluzia desprinsă în acea seară, după vreo două ore și ceva de dezbateri, a fost că vom pleca acasă numai dacă ne vor achita pînă la ultima centimă durata contractului. Însă la radio în seara aceea se vorbea foarte mult de război și de Hitler.

A doua zi, 24 august, ziarele americane publicau diferite comentarii asupra stării de fapt în care se găsește Europa față de Hitler. Multe ziare socoteau războiul iminent.

La dejun, cînd diferite personalități atașate pe lângă Ambasada și Consulatul nostru au venit ca de obicei la masă, ne-am interesat de ele de cele spuse în ajun de domnul Popovici. Nimeni nu știa nimic, însă cu toții credeau că războiul poate izbucni din clipă în clipă.

Cu aceste știri contradictorii și pline de presupuneri, am rămas pînă seara, cînd un ziar european, foarte citit în New York, estima pe prima pagină eventualele forțe aeriene ale viitoarelor state combatante. Cînd admiram fotografiile din ziare, cineva vine și ne spune că toate cursele de vapoare pentru Europa se vor suspenda în noaptea aceea.

— Nici o grijă băieți, nu rămînem noi agățați ca fraierii aci. Ce, ați uitat că America nu intră în război și că ea va sta neutră ?

Fiecare începusem să facem strategie. Din grupul nostru trei înși am fost convinși de un lucru, pe care timpul l-a confirmat, că nimeni nu va câștiga acel război decît acei care se vor ține neutri și se va îngrozi de război de război.

Ce ne facem ? Hal să mergem la ministrul nostru Radu Irimescu și să lămurim situația. Ce ne vom face în America, dacă începe războiul ? Dar ce s-ar întâmpla dacă vom renunța chiar noi la angajament și să mergem acasă cît mai avem timp ?

Radioul, în colțul unde noi stam ziua de vorbă și seara după serviciu, era acum deschis tot timpul și fiul patronului ne împuia capul cu toate evenimentele importante din Europa. Și noi înțelegeam exact ce înțelege leul flămînd cînd se ceartă cu iepurele.

Două zile a fost un du-te-vino la consulat, însă domnul Popovici nicăieri nu era de găsit (mare sarlatan tipul ăsta. Ce noroc a avut că nu ne-am dat seama de micimea sufletului său înainte de imbarcarea noastră spre Europa).

În fine, în seara zilei de 28 august apare în sfîrșit consulul Popovici și, categoric, ne spune că în ziua de 1 septembrie vom pleca în Europa cu vasul francez „Normandie”. Ce ne facem ? Dacă plecăm fără să ne ridicăm drepturile, știam că în țară nu le vom mai primi.

Totuși, în ultima clipă, apare ca un inger salvator, marele violonist Jascha Heifetz și propune lui Grigoraș Dinicu un angajament pe 56 de săptămîni pentru întreaga orcheastră, cu un gaș de 246 dolari pe seară, iar ca atracție să cîntăm (10 minute) la cinematografele pe care le va desemna managerul orchestrei, personaj care ni-l va prezenta mîine la ora 1, la Worldorf Astoria.

(Va urma)

Octavian Paler

Ulise

Am cutreerat ani în șir mările
și cînd ne-am întors ne-am dat seama
cît de puțin ne îndepărtasem de țarm.
De fapt, nu ne îndepărtasem deloc.
Eram tot acolo și iubeam aceleași lucruri
numai că eram mai bătrîni
și ne venea greu să suridem.
Ne-am pierdut la Troia obiceiul
de a suride ușor
și iubim altfel, mai trist.
În rest, sîntem aceiași și iubim aceleași lucruri,
iubim...

Digul

Marea lovește digul pe care în seara aceea
n-am avut curajul să mergem la capăt. Piatra udă
luneca și, la un pas de noi, era ruptă. Dacă eram neatenți
ne puteam prăbuși în apa ce fierbea dedesubt.
Dar am fost atenți. Ca totdeauna. Atît de atenți
încît într-o zi vom renunța să mai pătrundem pe dig.
Ne vom mulțumi să ne-aducem aminte de el,
apoi ne vom aduce aminte mai rar
și îl vom uita în cele din urmă,
vom uita că-ntr-o seară eram poate hotărîți să mergem la capăt.
Acum chiar dacă aș merge pe dig,
nu mai pot s-o fac decît singur. Pot aluneca
sau pot înainta curajos. E tot una.
Și-aș vrea să uit în ce zi mă aflu, în ce an și unde,
să ascult marea lovindu-se întruna de dig, să mă întreb
cine sînt, ce vîrstă am și ce caut aici.
Și de ce m-am oprit în fața acestui dig,
ca și cum l-aș cunoaște ?

SCRISORI IMAGINARE Către Hölderlin

Ați scris undeva într-un vers : „La ce bun poetul,
în vreme de secetă ?” Și tocmai asta îmi dă îndrăzneala
să mă adresez unui mare poet și să spun că adevăratul curaj,
adevăratul curaj al poeziei nu este probabil să cînte ploile
cînd toată lumea le vede, adevăratul ei curaj e să vadă
cerul pîrjolit și să spere. Și înainte de a fi ploaie adevărată
care udă cîmpiile, ploaia să fie astfel speranță și cintec. Poetul
anunță cetății, pămîntului că ploaia există,
anunță oamenilor că au datoria să spere. Un poet
în fața unui cer ars, în fața unui cîmp pîrjolit
și care nu e în stare să cînte și să creadă în ploi,
să ne aducă aminte că ploaia există, că ea va înflori pămîntul bolnav,
așadar un poet care nu e un profet al speranței,
un poet cu buzele arse care nu simte nevoia să cînte ploile lumii
n-a înțeles că poezia e în primul rînd o formă a speranței.
La ce bun poetul în vreme de secetă ?
Să cînte ploile tocmai atunci,
cînd avem cea mai mare nevoie de ele, cînd ne lipsesc și ne dor,
cînd soarele arde și minile miros a indoială,
cînd arbori de nisip se risipesc la cea mai mică adiere,
cînd amintirile au gust de eroare și speranța e un cuvînt dificil
și cel care cîntă ploile riscă să fie disprețuit și lovit
chiar cu pietre, urmărit și de zei și de oameni
pentru nebunia și curajul său care cîntă
ploile, care cîntă torențele cînd oamenii ridicînd brațele
rămîn răstigniți în aer ca pe dealul Golgotei. Cine să anunțe ploile
dacă nu poezia ? Cine să aibă curajul să vadă pe cerul gol
nori de ploaie
cine să-și ia riscul de a profeti ploile dacă nu poezia,
cea care a stat cu grecii sub zidurile Troiei
și cea care a coborît cu Dante în Infern ?

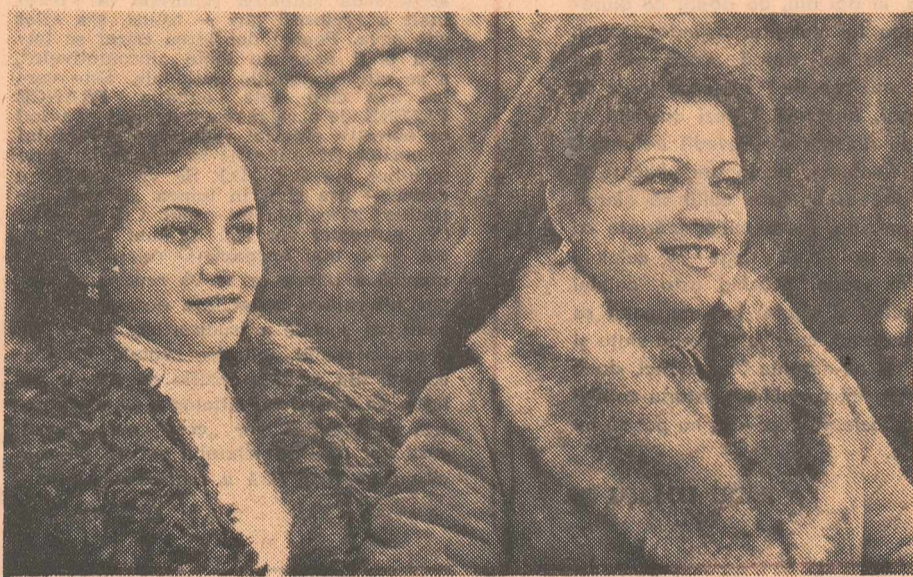
Cenaclul ca spectacol (III)

La întîmplările Cenaclului Flacăra al Tineretului Revoluționar comunicarea nu se realizează într-un singur sens, de la interpreți către public, așa cum se petrece la o reprezentație tradițională. Rînd pe rînd emițătorii devin receptori și invers, ceea ce creează posibilitatea unui dialog viu și spontan, sincer pînă la rostirea unor adevăruri chiar usturătoare la adresa celor de pe scenă — ca și a unor spectatori. Mesajului transmis de pe scenă i se dă o replică promptă de fiecare dată. Din această pricină membrii cenaclului Flacăra nu par posesorii unor adevăruri fundamentale pe care catadixesc să le împărtășească și celorlalți cu condescendență, ca și cum aceștia nu pot face nimic altceva decît să le memoreze și să le repete papagalicește, acceptîndu-le și extaziindu-se de profunzimea lor. Toți cei prezenți la o astfel de întîmplare literar-artistică sînt parteneri de conversație cu drepturi și datorii egale, fără ca nimeni să se erijeze în atotștiutor și fără ca nimeni să dorească să-l convingă pe celălalt lipsindu-l de posibilitatea de a medita singur la justetea opiniei exprimate și de a-și spune la rîndul său părerea. Pentru a realiza un dialog veritabil, atît membrii cenaclului cît și spectatorii se străduiesc să ștergă demarcațiile care există între ei înțelegînd că numai împreună pot fi create momentele artistice. Dealtfel, unele din piesele cenaclului nici n-ar putea fi executate în absența publicului fiindcă doar intonație de o mulțime însuflețită ele capătă forță. Spre deosebire de spectacolul tradițional, la care receptarea se face individual, la întîmplările literar-artistice despre care vorbim receptarea se face colectiv, în masă, emoția artistică fiind exteriorizată fără nici o reținere de toți participanții. Comunicarea dintre public și interpreți cunoaște momente de calm, de destindere cordială, dar și clipe de tensiune, de dramatism, chiar pe canalul de emisie aparînd elemente care doar în aparență bruiază dialogul. Dimpotrivă, alternanța aceasta de secvențe pașnice cu altele încordate ajută la o mai bună receptare, excluzînd monotonie, plictiseala care s-ar ivi dacă totul ar decurge la fel de la început pînă la sfîrșit, așa cum te obosește atunci cînd ascuți lectura unui text citit cu o voce egală.

Printre alți factori care concură la realizarea unei comunicări reale în cadrul cenaclului Flacăra se numără și ambianța. Spectacolele acestui cenaclu se pot desfășura oriunde, pe vreme frumoasă sau pe ploaie, în săli de sport sau în teatre somptuoase, în plin cîmp sau în cămine culturale. Aceasta din pricină că interpreții reușesc rapid să se adapteze oricărui cadru. Ei nu poartă dintr-o localitate în alta decoruri deoarece nici o clipă nu vor să creeze impresia că vin în locul respectiv pentru a oficia un act artistic. Ambianța propice artei promovate de cenaclu Flacăra este una cotidiană, firească, putînd fi întîlnită oriunde fără a șoca. Interpreții nu violentează prin prezența lor nimic din realitatea pe care o găsesc, se instalează în ea de parcă i-ar aparține dintotdeauna. La o situație în regimul normalului contribuie și modul în care ei apar pe scenă. Nu ca niște zei care binevoiesc să se ivească printre muritori, ci ca niște oameni obișnuiți care nu se prefac, de pildă, că nu-și cunosc vreun prieten din sală care le face semn, ci îi răspund fără a se socoti mai presus decît ei. Adepții unei arte angajate în contemporaneitate, membrii cenaclului nu creează în jurul lor un spațiu și timp conven-

ționale, artificiale, ale unor alte epoci, ci au nevoie pentru a se exprima chiar de spațiu și de timpul nostru, și din această pricină nu fac nimic pentru a modifica înfățișarea ambianței unde sînt primiți. De cele mai multe ori ei vin îmbrăcați în veșminte cu nimic deosebite de cele ale trecătorilor de pe stradă. Ștergerea deosebirilor dintre interpreți și spectatori se face și altfel: nu de puține ori cei dinții coboară în sală, se amestecă în mulțime și asistă de acolo la unele din numerele din program, contopirea aceasta realizîndu-se fără efort, fără a atrage, cu nimic atenția celor din jur, tocmai pentru că nu se diferențiază de ei. La întîmplările literar-artistice ale cenaclului Flacăra dispăre izolarea în care se găsește actorii — sechestrați pe scenă — și spectatorii — țintuiți în fotolii — de la o reprezentație tradițională. Ei se contopesc, formează o masă omogenă care provoacă actul artistic. Tot datorită faptului că pentru cenaclisti ambianța în care se găsesc este indiferentă face posibilă și crearea unor spectacole ad-hoc, cu totul și cu totul pe neașteptate, fără nici o pregătire prealabilă. Aceasta nu din pricină că interpreții au niște însușiri ieșite din comun față de cele ale altor actori și cîntăreți, ci fiindcă structura maleabilă a cenaclului le îngăduie să se manifeste în orice condiții. Maniera lor de comunicare cu publicul este una specială, mult căutată în arta spectacolului modern, care urmărește angajarea unui dialog între interpreți și spectatori prin ștergerea barierelor dintre ei.

GEORGE MAREȘ ■

Cinci minute cu

Maria Ciobanu

— Stîmătă Maria Ciobanu, mai locuieți oare în București ?

— Da mai stau, pe strada 13 Septembrie din București, dar puțin, deoarece tot timpul sînt pe drumuri. Mai nou am început să merg cu fiica mea. Astăzi cîntăm la Iași două concerte, miine la Constanța, poi miine la Tulcea și, uite așa, rar mai ajungem să dormim în București.

— Deci mai nou, aud că sînteți însoțită de fiica dumneavoastră ?

— Da, Liliana este noua mea parteneră, ce să vă spun de ea. Este în clasa a XI-a la Liceul Matei Basarab, iubește muzica clasică, dar cîntă foarte bine și muzică populară.

— Deci l-ați acordat girul; cum vi se par concertele acum cînd, lingă dumneavoastră, o aveți pe Liliana ?

— Mă simt minunată, sper să dea publicului cît am dat și eu.

— Aș dori să îmi spuneți ce credeți în ceea ce privește talentul ei ?

— A crescut cu muzica din leagăn. Rămîne doar să se decidă în ce parte o apucă, ori spre muzica populară, ori spre muzica clasică.

— Vă văd neliniștită, am impresia că vă cam grăbiți ?

— Este ora 14 și la 15 am avion spre Iași, unde vom susține două concerte în seara aceasta, acesta este motivul pentru care mă grăbesc.

Și Maria Ciobanu împreună cu Liliana (rețineți numele) pornesc din nou la drum după o scurtă escală în București.

EMANUEL TÂNJALĂ ■

Jazz Sibiu '78

Cea de-a 8-a ediție a celui mai important eveniment anual al jazzului românesc s-a desfășurat în cadrul prestigiosului Festival național „Cîntarea României”. În organizarea Comitetului municipal U.T.C. Sibiu (prin Casa de cultură a tineretului și clubul său de jazz) și cu sprijinul Radioteleviziunii Române, în zilele de 24, 25 și 26 martie cocheta sală a Casei sindicatelor a găzduit peste 18 ore de muzică, realizată de 19 grupuri din 6 centre. La sfîrșitul celor 3 concerte, cu obsesia că aceste rînduri trebuie să ajungă miine dimineată în București pentru a „prinde” Flacăra de joi, încercăm totuși cîteva impresii pe care nu le dorim definitive...

Festivalul a fost un mare succes, o trecere în revistă a unui an de muncă, speranță și așteptare. În lipsa concertelor de jazz și cu o activitate a cluburilor mai redusă decît în alți ani, formațiile s-au prezentat omogene, cu o foame vădită de muzică și de public. Individual, au fost lansate cîteva interpreți de excelență virtuozitate și muzicalitate (Ion Baciu, Doru Apreotesei, Florin Crăstei, Vasile Foița, Ion Gherman), în timp ce alții au confirmat aparițiile anterioare (Adrian Enescu, Dan Dimitriu, Vasile Butoi, Bogdan Cristea, Sepp Gartz și destui alții). Fără să fie umbriți deocamdată (cu excepția Enescu-Goldis), au evoluat la posibilități maxime și „monștrii sacri” ai jazzului nostru: Sile Dinicu și excelența sa echipă, foarte omogenul și seriosul Dixie și Big band al Casei armatei clujene, Marius Popp, Eugen Gondi, Titel Popovici, pianistul Dan Mizrahy, care în fața Filarmonicii sibiene a deschis festivalul cu celebra Rapsody in Blue ('78 fiind declarat an internațional Gershwin — 40 de ani de la moartea lui) și în primul rînd Gioni Răducanu care alături de Quintetul de suflători „Armonia” al Fi-

larmonicii George Enescu (plus bateristul Florin Dumitrescu) a realizat un moment absolut inedit (formula, ca și titlul unei piese, deja celebre: „Brass 5+2” !).

S-a verificat apoi, încă o dată, că prezența „progresivilor” în festival îmbogățește paleta lui, influențele reciproce fiind logice și de dorit. În festival jazz-rockul a fost reprezentat de Experimental Q 2 și Modal Quintet din Cluj-Napoca (ambele în componențe mult schimbate și cu lucrări ca „Reflex”, „Relaxare spațială”, „Explozie primară” și respectiv „Suita modală”, titluri care mărturisesc... ambițiile). Ethos Iași (excelență calitate), Gramofon Timișoara (noua formulă a confirmat, chiar dacă numai „Între nori”, una dintre cele mai realizate lucrări ale evenimentului, a scăpat de masacrul inginerului de sunet) și Mondial-Spectral Sibiu, combinație venită din pop.

Jazzul modern și-a prezentat pe binecunoscuții Marius Popp (cu Tomy Beretzky, Bogdan Cristea, Eugen Gondi și Costin Petrescu), Radu Ghizășan (în sextet, în care organistul Colompar și Gartz au fost „locotenenți” de nădejde), pe Titus Bojan (quintet brașovean) și pe Vocal Jazz Quartet, cu un repertoriu nou în care au mai apărut și Florian Lungu (orgă !), Radu Goldis (banjo) și solista Elena Abagiu, Totuși senzația festivalului au constituit-o Radu Goldis, Dan Dimitriu, bateristul Adrian Tudorache și Adrian Enescu, incontestabil astăzi cel mai bun „moog”-ist din țară, echipă de rară valoare internațională; cele 15 minute de aplauze au consfințit și un mare succes de popularitate.

Structura clasică și-a găsit interpreți în două formații de excepție: Big bandul Radio, cu un program special pentru acest moment, în care a apărut și „5 T” și Dixie și Big bandul Casei Armatei clujene. Excelent profesionalism din care au strălucit Cornel Meraru, Nelu Marinescu, Miky Amoițan, Sandu Avramovic, Mihai Chirilov, solourile și aranjamentele lui Dan Măndrilă, precum și Cornel Moldovan, Mihai Porcișanu și Calo Rudolf, din echipa clujeană. Apoi, Big bandul C. U. București (condus de Gabriel Mărgărint și Dixie (Big band) Cons Cluj-Napoca (Ladislau Vischi), formații de studenți conservatoristi, pe care le vom urmări cu atenție și în viitor. Iașul a trimis singurele combouri de jazz clasic: Sextetul Titel Popovici (într-o nouă formulă) și trioul excelentului pianist Ion Baciu (18 ani !).

Iată deci o repartitie aproape egală (și ideală ?!) a diferitelor jazz-uri într-un festival pe care organizatorii l-au dorit și l-au reușit aproape perfect, drept pentru care vom menționa aici, adăugînd sincerele noastre mulțumiri, pe Vasile Zidaru (prim secretar al C.M.-U.T.C.), și Emil Startulat (directorul Casei tineretului), pe Nicolae Ionescu, Titi Stoiculescu și activul clubului de jazz. Ziarul festivalului „Jazz '78”, mesele rotunde, expozițiile de fotografie (Fred Nuss) și afiș de jazz (Călin Irimescu) au completat succesul.

Cu o singură deficiență, e drept importantă (abia în a treia seară s-a asigurat o sonorizare corespunzătoare în sală), Radioteleviziunea a fost o prezență permanentă și sperăm că difuzarea promptă (!) cît și cea viitoare va mulțumi nu numai pe excelenții public sibian care a știut să „simtă” toate momentele zborului, chiar dacă luminile și camerele TV și de film ne-au readus permanent pe pămînt. Și rămînînd pe acest pămînt, ar fi de mare actualitate ca ARIA, care și în acest an nu a avut un reprezentant la Sibiu, să culeagă roadele într-un mare concert la București. Ar fi marele dar pe care Sibiu îl poate face Capitalei, precum și un merit gest în fața activității rodnice a unora dintre cei mai valoroși creatori și interpreți ai muzicii românești.

AUREL GHERGHEL ■

Dialog

Viorel Varga, Cimpina. Nu, redacția nu are preferință pentru un poet sau altul. Aplicăm însă cu fermitate — ne îngăduim să credem — crite ulvaloric. După opinia noastră aveți o reală înclinație pentru poezie însă din păcate elementul livresc predomină iar forța autentică nu are de fiecare dată obiect: „Căleați încet pe clipe să nu le deranjați / Din visul lor de-ntoarcere-napoi / Voi cei străpunși de umilință, voi / Veți fi fără de milă judecați”. Amenințarea ne lasă pasivi. Iată însă o strofă care ne-a plăcut: „Tata-și adună caii de pe cîmp / Îi mîngîie ca pe un ban de-aramă / Ochi către ochi priviri către priviri / În zările-ntornate

se destramă”. Feriți-vă de locul comun.

Lioara Iatan, București: La 18 ani se visează frumos. Am fi vrut totuși ca versurile trimise, mult prea puține pentru a vă putea contura un profil, să fie străbătute de elanul ce vă caracterizează vîrsta. De unde acest ton de romanță înduioșătoare pentru mătuși ? „Și cînd pășesc încet și-ascuț / Cum clipele se scurg alene / Parcă aud curgînd din vreme / Spre mine, clipe de demult”. Vă tentează și pe dumneavoastră poezia bîntuită de adverbe ? Versul „dintr-un abis, dintr-un meureu” se alătură unei puzderii de construcții „la modă” („din departe”, „din firziu”) ce populează teancuri de poezii aflate pe mesele redacțiilor. Din „Muntele” reținem primele două versuri: „În ce timp, și-al cui se pierde / Do-

rul muntelui de cer ?”, ca o promisiune ce nu se realizează însă în celelalte strofe. Mai așteptăm.

Rodion Drăgoi, București: Din păcate versurile autentice sînt anulate de multe, foarte multe locuri comune. Nici măcar în metaforă „lumina nu se-ndoae”. După părerea noastră.

Maria I. Molcoveanu, București: O gramatică zdroncinată nu poate crea metafora care să ne convingă.

Vameșu Vasile, București: Scrieți: „N-am pe nimeni / alături să respire / mîngîiere de degete / subțire, firavă; / subțire, firavă; / ploaia înfloreste”. Faptul în sine e regretabil, dar nu este poezie.

Petre Paulescu, București: Emoționantă dragostea dumneavoastră față de animalul numit cal. Atît putem reține din „poezia” ce i-o dedicați.

Valeriu Stancu, Iași: Sînteți, aceasta este convingerea noastră, dotat cu talent pentru poezie. Trebuie însă mai multă muncă. Altfel, vorba dumneavoastră: „Pe lespezi de zare / Întins e amurgul / Și-n oglinzile înșelătoare / Ale sufletului / Se răsfrîng zboruri frînte...”

Ion Petre Neaga, Craiova: Aflăm totalmente uluși că „genunchii cailor se transferă în pasăre”. Astfel de inovații depășesc înțelegerea noastră. Și, „orișicîtuși de puțin”, vorba poetului, ceva avem.

Petrulescu Stef, Sighetu Marmatei: Lucruri frumoase, dar din păcate prea frumoase. Vrem să spunem că nu există zbatere și nici tensiune. Dar, poate, altă dată...

OCHII ȘI ȪRECHILE LUMII

Un cal ca un ciine

Surioară, surioară, nici cu caii nu-i totul în ordine pe pămînt. Ai să-mi zici — cu acel dulce harțag care-ți caracterizează viața și gîndirea — că ce mi-a venit deodată cu caii, cînd atîtea alte probleme stau pe capul de locuitor al planetei, pe care se calculează absolut totul, de la trinitrotoluen pînă la hirtia igienică. Surioară, surioară, angosele mele au și ele ticuri. În capul meu de locuitor al planetei, de fiecare dată cînd mă gîndesc la oameni apar cai. Și de cite ori apar cai, mă întorc în galop la oameni. Și grecii de demult au făcut așa, de aici au apărut centaurii, și dacă te uiți bine nu din cauza acestei confuzii ar fi pierit Sparta și Athena. Înțelege-mă, deci.

Incît am să-ți spun că și caii au ghinioane, supărări, necazuri, analize care nu le ies bine, pe lingă multe — desigur — succese. Nu mai departe armăsarul francez Elcour, cal care-și cîștigă ovăzul din sărirea peste obstacole. Cal modest — nu o glorie a turfului cu poze-n gazetă și declarații de principiu. Un tip oarecare, un cal cu șanse de ciine, de obicei — dacă prin ciine înțelegei ceea ce în argoul curselor desemnează un cal fără de șansă. Pe 5 februarie, anul acesta, Elcour concura la Pau și înaintea ultimului obstacol, ce să vezi? N-aveai de văzut nimic. Elcour era departe, al treilea, fără nici o șansă de cîștig. Dar cei doi cai care-și disputau întîietatea se prăvălesc la acest ultim obstacol și nu mai continuă cursa. Ghinionul lor și norocul lui Elcour, îmi vei spune. Exact. Elcour, piș-piș, piș-piș, trace potoul, învingător, norocul — contrar celor ce susțin că ar veni doar peste noapte — putînd veni și după-amiază, și-n amurg, la orice oră, parcă n-ai ști, știți prea bine, ce să-ți mai explic? Dar norocul lui Elcour are și el dialectica lui — o, dialectică, cite contradicții, în numele tău! — și în citeva minute se transformă în ghinion curat. Învingătorul e supus probelor cuvenite pentru a se vedea dacă a fost sau nu dopat. Așa e legea. Dacă ar fi sosit al treilea, nu i se cerceta nimic. Cîștigător fericit, i se ia produsul întîm — pe care Swift, om cu țara cailor la bază, îndrăznește să-l numească omenește dar eu nu sint Swift, dragă... — se analizează „comme il faut” și se constată prezența în lichid a unui diuretic de toată frumusețea, numit Furosemidă. E al șaselea caz, în doi ani, de dopaj cu diuretice, în lumea cailor care vorbesc în limba lui Voltaire. Scandal, tapaj, amenzi, procese — ai să mă întrebi de ce, de ce, dragă, dacă un cal urinează mai mult, ar alerga și cu mult mai repede? E foarte logic ce mă-ntrebi și aceasta au întrebat, mulți ani, numeroși bipezi coerenți în gîndire, dar profani în practică. Căci studii recente au dovedit irefutabil, bizuindu-se pe lucrări efectuate în Ohio și Kentucky, acolo unde fiecare își dopează calul cum vrea, că Furosemida, îndeosebi, face calul să alerge mai repede decît normalul său. Și uite cum: ea, Furosemida, mărește cu 50% globulele roșii. Prin ele, drăguțele, vine mai mult sînge în celulele musculare. Presiunea sanguină pe plămîni scade. Scîzînd asta, calului îi este mult mai ușor să-și regăsească suflul și efortul lui muscular se poate prelungi în galopul nebun. Vezi tu, surioară, cum se schimbă viața și destinul calului dintr-un strop de nimic și de nu-mă-uita? Și atunci, dacă e adevărat ce scrie pe frontispiciul unei expoziții cabaline: „Istoria calului e istoria omului”? Înțelege-mă, am atîtea calcule pe cap — că nu pot să nu mă gîndesc și la acest aspect al istoriei mele.

RADU COSAȘU ■

Mereu, criza!

Locomotiva apologetică

„Teoria locomotivelor...” Nu se știe exact unde și cînd a apărut. Dar în ce condiții și-a făcut apariția se poate lesne afla. Cu aproape un an în urmă, în cursul întîlnirii la cel mai înalt nivel a principalelor țări capitaliste dezvoltate, un comunicat sec confirma concluzii pe care statisticile le consemnasera, în repetate rînduri, de-a lungul mai multor ani. Inflația, recesiunea, șomajul, spirala prețurilor au atins limite la care intervenția departamentală, ministerială, sau chiar guvernamentală, nu mai dădea rezultate. Dimpotrivă. Atunci se născu o idee, pentru materializarea căreia, ulterior, aveau să se consume multă cerneală și hirtie. Mai ales mult timp. Și, să nu uităm, „Time is money”. Totuși, în cele din urmă, ideea căpătă un nume: „teoria locomotivelor”. Cu o variantă la început. Asta voia să exprime voința unora dintre protagoniștii de a ieși din criză pe seama altora. Chestia cu castanele. Cei vizați trebuiau să joace rolul de locomotivă, să tragă tare, să scoată din zona alarmantă — adică de criză — pe ceilalți. S-a încercat, dar cum era de așteptat, zadarnic. Cele două sau trei locomotive, bine incinse, au început să pu-făie a oboseală și să tragă semnale de nemulțumire. Și, mai mult decît atît. Teoria pusă la punct, ca o adevărată strategie economică și politică, riscă să dea peste cap întreaga garnitură. Evident, convoiul era prea încercat — polițele de acoperire prea mari — pentru a putea fi mișcate toate vagoanele de pe linia economică staționară.

Un faliment al unei teorii? Nu! S-a pus la punct o altă variantă. Fiecare pentru el... Deși tactica acestei variante nu este încă finisată — se așteaptă în acest sens viitoarea reuniune la nivel înalt a acelorși țări — totuși, s-a aflat cite ceva. Pentru depășirea crizei se impun a fi angajate toate „locomotivele”, a se citi economiile naționale. Este vorba, așa cum nota agenția FRANCE PRESSE, de o „relansare concertată”, avînd ca obiectiv esențial reducerea numărului șomerilor (17 milioane în cele 24 de state membre ale O.E.C.D.). Se va angaja o cursă — așa cum în lumea „liberei inițiative” găsești la tot pasul. Cu ce preț? Cei puternici vor ieși tot mai puternici, cei slabi, mai anemic. O relansare economică a unora ce se va repercuta asupra altora, cu consecințe nefaste asupra condiției sociale a truditivilor. Se va încerca, probabil, o ieșire brutală, cu forcepsul, din actuala poziție de repaus relativ. Și atunci? Politologia și econometria apologetică vor „crea” noi teorii, care vor dori să schimbe pe ici, pe colo cite ceva, dar fără a schimba... nimic.

L. TIMOFTE ■

Docuri în naufragiu

(„NEWSWEEK”)

Macarale de mare capacitate se înalță ca niște schelete uriașe pe cerul strălucitor de vară, iar paznicii motăie pașnic la umbră, într-un șantier naval pustiu din Australia. „Acum doi ani trebuia să fac mereu controale pentru a fi sigur că nu se fură nimic” — murmură unul dintre paznici, Sid Mayer. „Acum nu mai e nimic de furat”. Anul trecut, industria de construcții navale australiana aproape că a dat faliment, iar anul acesta, multe șantiere navale din diferite regiuni ale lumii occidentale luptă să supraviețuiască. De la mijlocul anului 1975, 9 000 muncitori de la șantierele navale în R.F.G. și-au pierdut locul de muncă. În Norvegia, fiordurile sînt pline de supertancuri petroliere fără încărcătură, iar în Japonia, 13 șantiere navale au dat faliment anul trecut. Lumea șantierele navale este una dintre cele mai puternic afectate de criză și nu există nici o perspectivă de ameliorare a situației în viitorul apropiat.

Problema rezidă în existența unui exces de capacitate de producție. În mai puțin de un deceniu, capacitatea de producție a șantierele navale s-a dublat aproape, de la 18 milioane tone, în 1969, la 35 milioane tone în prezent. Dar cererea pentru noi nave a scăzut. Anul trecut, comenzile primite de șantierele navale abia s-au cifrat la 13 milioane tone, ceea ce reprezintă doar o treime din comenzile anului de vîrf 1974. Șantierele luptă pentru orice comandă, iar țări, ca Japonia, în care forța de muncă este ieftină și șantierele navale beneficiază de subvenții din partea guvernului au cîștigat de multe ori în fața piețelor tradiționale vest-europene.

Nu există nici un fel de dispută în legătură cu severitatea crizei. Marea Britanie a naționalizat, în iulie anul trecut, toate șantierele navale, după ce ponderea ei în industria constructoare de nave pe plan mondial a scăzut de la 43 la sută, în 1950, la numai 4 la sută în prezent. Guvernul suedez a preluat controlul asupra șantierele navale, cu excepția unuia singur, și intenționează să desființeze, pînă în 1980, 6 000 locuri de muncă. În R.F.G. sînt utilizate doar 50 la sută din capacitățile de producție. În Australia, constructorii de nave se tem că această criză va pune capăt existenței de 50 de ani a acestei ramuri industriale.

Chiar Japonia — cel mai mare constructor de nave din lume — este afectată. Șantierele sale navale au o capacitate de producție de 19 milioane tone pe an, dar la sfîrșitul anului trecut realizase abia 9 milioane tone. Aproximativ 20 000 muncitori au părăsit această ramură industrială în ultimii doi ani, iar alte 35 000 locuri de muncă sînt amenințate. „Zielele de aur s-au dus” — spune Taneichi Yamamoto, de la cunoscuta companie „Ishikawajima-Harima Heavy Industries”. „Trebuie să ne găsim de lucru în altă parte”.

Din cauza ascuțitei competiții, guvernele vest-europene au fost nevoite să acționeze pentru subvenționarea șantierele navale și pentru menținerea locurilor de muncă din această ramură industrială. Guvernul olandez suportă, în prezent, 75 la sută din pierderile curente ale șantierele navale. Iar guvernul britanic a instituit un fond de 125 milioane dolari pentru a susține competitivitatea industriei constructoare de nave britanice.

Multe șantiere navale încearcă să-și diversifice activitatea pentru a supraviețui. În Japonia, Asociația constructorilor de nave a elaborat un proiect de 5,8 miliarde dolari pentru construirea unui aeroport pe o insulă artificială plutitoare în golful Osaka.

În ciuda perspectivelor sumbre, există un oarecare optimism, în sensul că majoritatea șantierele navale speră într-o sporire a cererii de tancuri petroliere la jumătatea deceniului viitor și în faptul că subvențiile guvernamentale le vor menține pînă atunci. Dar aceasta ar putea fi o așteptare prea lungă și multe șantiere s-ar putea să nu supraviețuiască.

RADU BUDEANU ■

PARADOXURILE SUPERCIVILIZAȚIEI

Oameni contra drog

Santa Clara, California. Un tînăr jerpelit, cu privirea pierdută și înarmat cu o carabină, își face intrarea triumfal într-o bancă. Alege din clienții de la ghișeu trei persoane în vîrstă, îi pune pe fugă pe ceilalți, în sfîrșit îi incule pe funcționari într-o cameră. Apoi anunță că dacă nu i se pune la dispoziție o importantă cantitate de stupefiante va lichida ostacii conform unei proceduri devenite, din nefericire, clasică. Pentru a nu lăsa nici un dubiu sparge o fereastră din holul băncii și începe să tragă la întîmplare. Doi pietoni neavizați care treceau prin apropiere sînt ciuruiți. Poliția inconjoară banca, trăgători de elită sînt postați pe acoperișuri, dube blindate blochează circulația și, astfel, se creează cadrul scenografic necesar pentru începerea negocierilor. Tînărul se demonstrează însă un interlocutor capricios și insensibil. O ține una și bună: drogul va trebui adus în trei reprize, fiecare transport devenind pașaportul pentru viața al unui ostac. După 9 ore de țîrguțală primul pachet ajunge la

destinatar, acesta se înfruptă cu o lăcomie turbată din praful mult dorit și cade într-o fericire abulică. Devenit blajîn, disperatul este capturat fără nici o dificultate.

Întîmplarea a făcut vîlvă, deși reprezintă un caz tipic de pierdere a busoiei. Interpolul a avut curiozitatea firească să realizeze o statistică a crimelor și furturilor executate sub teroarea lipsei de drog. Rezultatele sînt paralizante. Narcomanii ajunși în ultimul grad de intoxicație, în lipsa mijloacelor de a achiziționa rația zilnică, sînt considerați criminali de excepție (în măsura în care criminalii pot fi ierarhizați).

Un calcul, fie și aproximativ, oferă o idee asupra pieței potențiale a violenței (ferilizată de acest infern): anul trecut au fost capturate 2 570 kilograme de stupefiante. Cu 50% mai mult ca în 1975.

Referindu-se la această cifră, un șef de rețea din Marsilia — una din plăcile turnante ale comerțului clandestin mondial — a declarat cu cinism, la procesul al cărui protagonist devenise în sfîrșit, că ea nu reprezintă practic nimic în raport cu traficul anual. Așadar, patronii crimei albe au rezerve suficiente pentru a împinge

mai departe la marginea vieții sute de mii de destine pînă la pragul în care plicul cu drog se plîtește în natură, cu ostacii...

Natura cea de toate zilele

Eșuarea recentă a unui petrolier în apropiere de coastele Franței și împrăștierea unei pelicule devastatoare pe o suprafață de peste 2 000 de kilometri pătrați a readus în discuție, dacă mai era nevoie, problema atentatelor împotriva naturii, chiar dacă acestea nu sînt premeditate. Poluarea este o problemă mondială, cu performanțe care, citeodată, rîmin în cronica tragică a secolului nostru. Cînd poluarea afectează direct omul, dincolo de măcinarea unor cicluri biologice ale florei și faunei, accidentul capătă, în sfîrșit, o coloratură penală. Este și cazul, printre altele, al bolii „minamata” care a căpătat o jaimă sinistă în urmă cu 22 de ani. Atunci, într-un sat de coastă japonez, deversările necontrolate ale unei uzine, „Chisso chemical corporation”, au condus la înfestarea peștilor cu mercur și apoi la îmbolnăvirea con-

sumatorilor. 203 pescari au murit și alte sute de localnici au paralizat. Efectele poluării acestei zone se fac resimțite și acum. Este motivul pentru care 14 pescari au intentat recent un proces factorilor de răspundere ai uzinei sub acuzația de tentativă de omor. Implicațiile sînt grave și numeroși experți niponi consideră această etapă drept foarte importantă în abordarea de fond a unei probleme care pînă acum, deși dramatică, a fost abordată mai mult sentimentally. Deși drumul către adevăr va parcurge labirintul unei jurisprudențe rămase în urma vieții, totuși, coroborată cu acțiunile asemănătoare, întreprinse de populația unor localități vest-germane de pe Rin, din o serie de atoluri australiene, inițiativa minamata riscă să devină un serios argument în lupta cu rezultate împotriva poluării, indiferent de forma în care se manifestă aceasta. Se pare că sînt pregătite premisele unei noi etape: respectarea legiferată a mediului inconjurător. A constrînge omul să trăiască în armonie cu natura echivalează cu oricare din marile descoperiri ale veacului nostru.

O contribuție permanent activă la marile cauze ale omenirii

Conștient și responsabil. O sintagmă pe care am putea-o numi idee-apel, desprinsă din Cuvântarea tovarășului Nicolae Ceaușescu la Plenara Comitetului Central al Partidului Comunist Român. O îmbinare de cuvinte ce acoperă o realitate de mare forță și concretețe, definind un principiu de acțiune ce însuflețește întreaga mișcare a unui popor. Poporul român participă activ la făurirea conștientă a propriului său viitor, a viitorului său comunist. Poporul român, partidul și statul nostru abordează deopotrivă, conștient și responsabil, probleme majore ale omenirii. Și într-un caz, și în celălalt este vorba de viitor. Iar prospectarea unei realități ce urmează să prindă ființă, angajarea la făurirea unui viitor pe care umanitatea, prin tot ce are ea mai bun, l-a dorit dintotdeauna mai luminos, mai dezvoltat, nu se face la întâmplare. Cu atât mai mult în condițiile în care există în lumea actuală forțe ce nu totdeauna acționează în direcția păcii, a progresului umanității. Condiții care cheamă la o responsabilitate sporită, la o politică lucidă, izvorită din cunoașterea temeinică a cadrului în care se desfășoară.

Orientarea politicii externe românești, justa aprecierilor pe care documentele noastre de partid și de stat le conțin cu privire la evenimentele vieții internaționale își află, pe măsura derulării timpului — istoric, politic și social — confirmarea deplină. Analiza făcută de tovarășul Nicolae Ceaușescu în cuvântarea rostită la Plenara Comitetului Central desfășurată în urmă cu o săptămână relevă acest lucru. Într-adevăr, în perioada care a trecut de la Conferința Națională, am asistat la ascuțirea în continuare a unor contradicții în viața internațională, la intensificarea luptei pentru zone și sfere de influență, la accentuarea unor manifestări de forță pe arena mondială. Într-adevăr, încheierea reuniunii de la Belgrad, consacrată stabilirii de noi măsuri în vederea înfăptuirii în viață a documentelor semnate la Helsinki, a demonstrat că sint încă multe de făcut pentru ca aceste documente să devină realitate. Într-adevăr, în calea securității și păcii în Europa și în întreaga lume se ridică noi obstacole. Într-adevăr, mai sint zone ale lumii în care persistența unor tensiuni, menținerea unor stări de încordare creează un pericol permanent pentru noi ciocniri militare, pentru un nou război, cu consecințe foarte grave pentru

umanitate. Cursul spre deștindere nu a devenit ireversibil, drumul spre înțelegere și colaborare între popoare, spre instaurarea unei păci de durată se dovedește sinuos și fragil, marile principii cheamă să guverneze astăzi relațiile dintre state — deplina egalitate în drepturi, respectul independenței și suveranității naționale, neamestecul în treburile interne, renunțarea la forță și la amenințarea cu forța — mai sint, încă nu de puține ori, doar proclamate.

Întreaga desfășurare a evenimentelor internaționale arată că dorința de pace și înțelegere între popoarele lumii, între toate forțele înaintate ale contemporaneității, aspirația spre o cooperare tot mai echitabilă între națiunile lumii nu au străbătut încă drumul pînă la afirmarea deplină. Cunoașterea acestei realități, recunoașterea acestor neîmpliniri, — se spune în cuvântarea secretarului general al partidului nostru — „trebuie să constituie un semnal de alarmă cu privire la obstacolele ce se ridică în calea securității și păcii în Europa și în întreaga lume“. Luciditatea politică, responsabilitatea față de actuala situație internațională impun mai mult decît oricînd „intensificarea luptei tuturor forțelor progresiste, antiimperialiste în vederea împiedicării agravării climatului mondial, pentru dezvoltarea cursului spre deștindere și afirmarea relațiilor noi, democratice, care să asigure fiecărui popor propășirea independentă, liberă, fără nici un amestec din afară“.

Conștientă și responsabilă, România socialistă acționează cu consecvență în primele rinduri ale acestui larg front progresist. Dezvoltă relații cu toate țările socialiste, acționează pentru întărirea solidarității și colaborării cu țările în curs de dezvoltare, își extinde relațiile cu toate statele, pe baza principiilor bine cunoscute. Este hotărîtă să facă totul pentru a contribui, împreună cu alte guverne și popoare, la înfăptuirea dezideratului de pace și securitate. Dezonță pentru o soluționare politică, negociată — care să ducă la instaurarea unei păci juste și durabile — în regiunea Orientului Mijlociu, cu participarea tuturor părților interesate, într-un cadru acceptabil pentru toate părțile. Acționează cu toată fermitatea pentru făurirea noii ordini economice internaționale, pentru soluționarea pe o bază nouă, democratică a complexelor probleme economice din lumea de astăzi, care să asigure stabilitatea și dezvoltarea

economică a tuturor națiunilor. Acordă o deosebită importanță complexelor probleme ale dezarmării, oferind alternative viabile, în consens cu interesele vitale ale întregii omeniri, cursei în favoarea morții. Conștientă și responsabilă față de pericolul pe care îl reprezintă pentru viitorul planetei continuarea nestingherită a cursei înarmărilor, România acordă o importanță deosebită sesiunii speciale a O.N.U. consacrată dezarmării, care, în concepția țării noastre, trebuie să marcheze o etapă nouă pe calea trecerii la măsuri concrete de dezarmare și în primul rînd de dezarmare nucleară. Locul și rolul ce revin acestei sesiuni în acțiunile de politică externă românească este exprimat atît de hotărîrea Comitetului Politic Executiv de a elabora un material care să expună poziția partidului și statului nostru, care să constituie baza expunerii punctului de vedere al țării noastre la sesiunea specială, cît și de dorința României de a acționa cu alte state ale lumii pentru ca în viața planetei această sesiune să deschidă epoca trecerii la dezarmarea reală. Cerința vitală, garanția opririi cursului periculos al evenimentelor internaționale o constituie întărirea colaborării și solidarității tuturor forțelor progresiste și antiimperialiste, a tuturor popoarelor. În această convingere optimistă, în încrederea față de puterea și forța conlucrării și solidarității internaționale, în spiritul mereu treaz, mereu activ la schimbările rapide ce se petrec în lume, se află cheia accentuării în continuare a procesului destinerii, a securității și colaborării, a promovării unei politici de pace, a edificării unei lumi mai drepte și mai bune. O țară care își consacră zi de zi eforturile făuririi unei lumi mai bune și mai drepte, unei lumi fără arme, unei lumi în care toate națiunile să trăiască libere și independente, stăpîne deplin pe propria soartă, la adăpost de orice amenințare, merită să-i fie înscris numele în marea carte a făuritorilor de istorii. Iar prestigiul de care se bucură astăzi România în lume, recunoașterea și prețuirea ce se acordă pe plan mondial contribuției președintelui său, tovarășului Nicolae Ceaușescu, la instaurarea unui climat de colaborare și bună înțelegere între popoare reprezintă validarea deplină a realismului și clarviziunii acestei politici.

DOINA FRUNTELĂ ■

15 tineri în preistorie, asistați de B.B.C.

La 31 martie urmează să ia sfîrșit una dintre cele mai iesite din comun experiențe umane — am putea-o numi o veritabilă aventură în trecut — despre care presa britanică și franceză a relatat pe larg în ultimele săptămîni. Despre ce este vorba? De mai bine de un an, zece tineri britanici, izolați complet de confortul vieții moderne, încearcă să trăiască în condițiile în care își desfășurau viața cotidiană oamenii epocii fierului.

Ideea unui asemenea salt în trecut aparține postului de televiziune britanic „B.B.C.—2“, care intenționează să realizeze pe această temă un serial de televiziune în 12 episoade. Peste o mie de voluntari s-au prezentat la apelul televiziunii britanice, dornici să participe la insolita aventură. După o selecție foarte riguroasă, 15 dintre acești tineri au fost reținuți în final. Toți sint tineri, în vîrstă de 20 de ani.

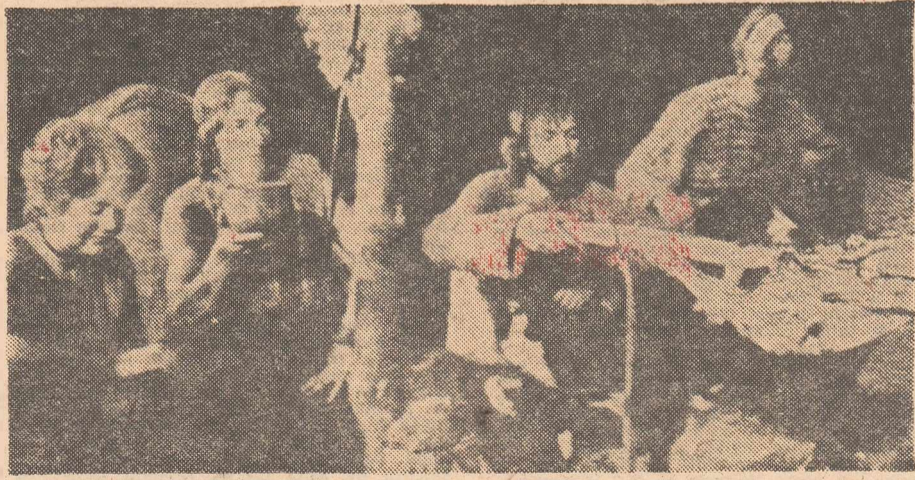
Pentru reușita experienței, locul în care a fost implantat satul preistoric a făcut obiectul celei mai mari discreții, inevitabilii curioși fiind astfel îndepărtați. „B.B.C.“ a vorbit succesiv de mai multe localități, dar nimeni nu poate situa mai cu precizie comunitatea primitivă altfel decît „într-o pădure din sud-estul Angliei“.

Lucrurile par să se desfășoare în mod serios. Unele primitive, deși fabricate, au fost reconstituite după originale imprumutate de la muzee. „Neoprotostori-

cii“ — cum îi numește agenția France Presse — au construit cu propriile lor mîini o mare colibă conică, în care se desfășoară principalele activități ale grupului. În centrul colibe se află vatra, unde focul, aprins la începutul experienței, este supravegheat cu atenție de toți membrii comunității. Odihna are loc, de asemenea, cu rîndul, ca și pregătirea mincării. În jurul acestei colibe centrale se află mai multe cabane mici, care adăpostesc uneltele comunității, ca și cele citeva rezerve de hrană. O agricultură rudimentară — bazată pe cultivarea cartofului, porumbului și grîului — permite micului grup să-și satisfacă cerințele alimentare.

Sociologii și arheologii urmăresc cu deo-

sebit interes, pasiune chiar, — după cum se exprimă France Presse — evoluția micii comunități. Contrar strămoșilor lor, tinerii britanici n-au reconstituit scara ierarhică, iar autoritatea pare destul de echitabil împărțită între membri. Singurul lucru mai aparte remarcat de oamenii de știință îl constituie o încetinire a activităților. „Deși sint sănătoși perfect — a declarat John Percival, promotorul experienței — ei vorbesc și se deplasează lent și dorm 11 ore pe zi“. Deocamdată însă nu s-au plictisit de acest fel de viață și, mai mult, toți și-au exprimat dorința de a prelungi perioada de trai în epoca fierului. S-ar putea, spun specialiștii, ca acesta să fie învățămîntul cel mai interesant al reîntoarcerii la epoca fierului...

Știința pe mapamond

„PRĂJITURI“ DE FIER PE LUNĂ

Savanții ucraineni oferă o nouă explicație enigmei formării pe Lună a unor minereuri de fier și titan în stare pură. Acest fenomen ar fi în concepția lor rezultatul bombardării suprafeței lunare de către meteorii. La Institutul de fizică a metalelor din cadrul Academiei de științe a Ucrainei, o parte a materiei culese de stația automată Luna-16 a fost analizată cu un spectrometru electronic de mare sensibilitate. Eșantioanele — grăunțe foarte mici de nisip negru — au fost supuse razelor X, spectrul electronic permițînd precizarea compozi-

ției lor chimice. Structura grăunțelor s-a dovedit asemănătoare cu cea a unei prăjituri din foietaj. Invelișul, alcătuit din mai mulți atomi, se compune efectiv din fier și titan în stare pură. În interior există alte combinații. Savanții estimează că această structură insolită se datorează proceselor fizice care se petrec pe suprafața Lunii. Impactul micrometeoritelor cu solul lunar încălzește momentan materia cosmică și substanța lunară, care explodează, dezagregîndu-se în atomi. Invelișurile îngemănate de către explozii se condensează în particule, la suprafața cărora au apărut fierul și titanul „restaurate“. Dacă acest fenomen s-ar fi produs pe Terra, metalele s-ar fi oxidat imediat. Dar pe Lună, lipsită de atmosferă, urmele microcatastrofelor continuă să se fixeze pe veșnicie.

COLESTEROLUL, ROL PROTECTOR

De la o vreme, cercetătorii pun sub semnul îndoielii teoria potrivit căreia se consideră că ateroscleroza și infarctul se datorează creșterii cantității de colesterol în sînge. Colesterolul — există temeiuri să se confirme această idee — fereste inima de infarct. Dup. cum informează revista „MEDICAL NEWS“, în urma unor cercetări pe un grup de 2400 persoane din orașul american Framingham, la persoanele cu afecțiuni cardiace s-a constatat o cantitate mai mică de colesterol în sînge decît la cei sănătoși. Mai mult, oamenii cu mult colesterol în sînge trăiesc pînă la adînci bătrîneți, fără să sufere de boală de inimă.

De teoria acțiunii nocive a colesterolului este legată și interdicerea consumării unor produse de origine animală :

MONDO UMANO ?

Se va prăbuși

„anticamera infernului“ ?

„La Capul Bunei Speranțe, afirmă unii, se află raiul în mari parcuri naturale, cu o vegetație luxuriantă, trăiesc lei și elefanți : subsolul este bogat în aur și diamante ; pe terenuri excepțional de bine îngrijite se joacă golf. Dar, în realitate, Africa de Sud este — după cum se exprimă un preot sud-african — „anticamera infernului“. Am desprins rîndurile de mai sus dintr-un amplu reportaj apărut mai demult în revista vest-germană „Der Spiegel“. Să mai precizăm că zguduitoarele fapte relatate de publicația respectivă într-o serie de capitole speciale — din care cităm la întîmplare : „Gheto-ul din Sada“, „Viața în orașele dormitor“, „Pașaport pentru a merge la serviciu“, „Echitate în stil sud-african“, „Numai pentru nealbi“ — au fost vehement contestate de oficialitățile sud-africane. Dar replica n-a venit numai din partea săptămînalului amintit, ci și din partea realității sud-africane însăși.

Pentru că, ce altceva înseamnă decît anticameră a infernului faptul că într-un rîstimp atît de scurt ca perioada 1971—1974 guvernul sud-african a interzis exact 20 000 de titluri de cărți pe ale căror coperte sint înscrise nume intrate de mult în fondul de aur al literaturii universale, africane sau sud-africane ?

Pentru că ce altceva decît gheto — fie el Sada, Soweto, Geloandale, Catormanor și numeroase altele — înseamnă faptul că nu numai cei 18 milioane de oameni de culoare ci și cei 3,5 milioane albi nu pot citi, asculta la radio sau vedea pe scenă, micile sau marile ecrane, o piesă precum „Othelo“ a lui William Shakespeare intrucit, la Pretoria, capodopera marelui Will e considerată nici mai mult, nici mai puțin decît rebelă ?

Pentru că ce altceva decît anticameră a infernului poate însemna faptul că scriitorii africani progresiști ca Denis Brutus (cel ce și-a scris cel mai valoros volum „Letters to Martha“ între zidurile înfiorătoare închisorii de pe Robben Island), Ismail Choorara (cel ce a fost silit să se autoexileze la Londra) și alții alții la fel de valoroși își au opera interzisă în Africa de Sud ?

Pentru că ce altceva decît gheto înseamnă faptul că Breyten Breytenbach, pictorul și poetul omagiat și prețuit la Londra sau Roma, tradus și publicat la Paris sau New York, premiat chiar la Pretoria, se află după gratiile închisorii ? El, un afrikaans care denunță apartheidul — sistemul de cruntă separare și discriminare și dominație. El, autorul versurilor „dă-mi o pană / ca să pot scrie / ca viața nu e zadarnică“ și al altor stihuri precum : „călăule / la ce te gîndești atunci cînd se furizează / scheletul nopții / și cînd torturile smulg prizonierului primul său strigăt de durere ?“

Pentru că ce altceva decît anticameră a infernului poate însemna faptul că încă unul dintre militanții împotriva apartheidului, e vorba de Steve Biko, a murit în septembrie anul trecut într-o închișoare sud-africană iar alte mii de militanți sint zvrîliți în Robben — „insula torturilor, insula diabolică, insula morții“ ?

...La 21 martie a debutat Anul internațional împotriva apartheidului. Se vizează direct și explicit realitățile sud-africane, astfel încît, la încheierea acestui an dedicat special eradicării sistemului „dezvoltării separate“, din limbajul mai puțin metaforic și mai mult realist, să poată dispărea și acest calificativ de tristă faimă dar adevărat : „anticameră a infernului“.

PETRE NICOLAE ■

Noutăți?

Un nou lider: Politehnica Timișoara. Nici o surpriză, totuși. Celelalte combatante sunt atât de slabe încât, iată, e posibil ca și acest unsprezece modest să se așeze în fruntea clasamentului. De ce n-ar face-o dacă până și ASA Tg. Mureș a condus autoritar atita vreme? Avem fotbalul pe care-l merităm. Am văzut o repriză transmisă de TV de pe Mureș: nu se juca rău, ba chiar jucătorii se mai atingeau, nu cu tandrețe, dar nu știu de ce meciul așa nu m-a enervat deloc. Parcă visasem încă de acum trei săptămâni că Steaua o să cîștige aici. Să fie de vină culorile asemănătoare ale tricourilor celor două echipe sau cu adevărat echipa lui Băloni nu joacă decât cînd are chef? Vom vedea mai încolo.

A doua noutate ar fi că la meciul Rapid — Vulcan-Progresul (sau invers), meci terminat cu scor alb, pe o ploaie torențială, au asistat 20 000 de spectatori iar a doua zi dimineața la meciul de prima Divizie: Sportul studențesc — Reșița, numai 1 500, deși s-au marcat două goluri și Rădulescu ne-a reamintit că degeaba e adus la națională și ținut pe tușă, pentru că tot col mai în formă mijlocăș român rămîne. Poate că Argentina va fi locul debutului său...

Apropo de asta: a treia noutate: din nou întreruperea campionatului pe timp de 17 zile! Cam mult și cam stupid. De ce adică sacrificăm competiția care naște fotbalul numai pentru a servi de partener de antrenament organizatoarei campionatului mondial? Se vorbește și despre niște bani, dar bani mai avem și noi, nu suntem chiar în sapă de lemn! Nu cumva regretul de a nu fi putut în lunie să vadă America de Sud i-a silit pe unii la voiajuri gratuite? În dauna cui? A celor 300 de jucători care vor ierna din nou prin bodegi până cînd, pe la 12 aprilie or să mai încălze din nou bocancii. Unde sunt declarațiile de la instalarea antrenorului naționalului că nu va mai întrerupe campionatul, făcute (repetate mai bine zis) și la începutul acestui an? Oare uităm atât de repede chiar toate promisiunile?

Noutăți ar mai fi fost săptămîna asta jocul tricolorilor din Turcia unde ne-am descurcat onorabil cu o echipă „bătrînă”, dar tehnică. Întrubarea rămîne dacă pe un teren bun, adică uscat, viteza turcilor nu ne-ar fi dat mai mult de furcă. În ce privește spectacolul, el a fost o curiozitate la care am privit cu plăcere. Ceva între polo și inot. Întrubarea fotbal și rugby, plus alte chestii ce nu se puteau descifra pe un asemenea potop. Mi-au plăcut Rădulescu și Dobrin, ca și Romilă care a jucat prima repriză ca un mare combatant. Rămîn la părerea că Băloni e prea fragil pentru meciurile internaționale dese și un jucător de rasă. La tăvăleală ne-ar trebui un element mai bătaios. Cam prea drastică măsura de a nu-l convoca la lot pe Dumitru și chiar pe Dinu, chiar dacă asta ar însemna mari probleme pentru antrenori. Dacă mergem pe toate vîrstele să mergem cu totii, e simplu. Dar nu e treaba mea să alcătuiască „naționale”, ci doar să privesc...

Cam atât despre fotbal.

★

Nu e trebui să scap prilejul de a aminti aici marile performanțe realizate de fetele noastre: Natalia Mărășescu, Silai și altele care fac minuni la ora asta în atletism, ca și de Maria Alexandru. Și aici baremul vîrstei a fost depășit și cronometrele sunt silite să înregistreze rezultate excepționale, datorate mai ales vîrstei sportive exemplare pe care au dus-o numitele performere. Bravo lor...

★

Prin mari zbateri trece handbalul românesc. Criza poate fi depășită dacă adoptăm un înțeles, nerevendicator și mai ales nemilitar. Sportivul și poetul sunt ființe delicate. Mai ușor cu poruncile și mai mult cu mijloacele educative. Nicăieri nu se scot nici bani, nici mărfuri, nici centimetri în plus, fără un efort organizatoric. Dobîndă fără capital nu există și prea o întorcem noi ca la Ploiești de fiecare dată cînd nu ne mai convine că am venit al doilea. Maj sunt și unele orgolii sifonate, mai sunt și guralivi, și impoștiori, dar cite nu mai sunt! Tăcerea pregătește performanța, așa că mai puțin vorbe și mai mult antrenament. Chiar atât de rău e handbalul nostru? Să fim serioși! Dar musca la arat e muscă la arat, nu altceva. Și mai are și gură mare...

EUGEN BARBU ■

Un nou succes al atletismului românesc

La sfîrșitul săptămîinii trecute, la Glasgow, în Scoția, echipa feminină de cros a României a obținut o prestigioasă victorie, devenind — la prima ei participare în singurul campionat mondial al atletismului — campioană a lumii. Din cele 5 alergătoare române, Natalia Mărășescu, Maricica Peică, Georgeta Gazibara, Antoaneta Iacob și Fița Lovin, mențiuni speciale merită primele 2, medaliată cu argint și, respectiv, bronz, într-o întrecere aspră, pe care au terminat-o numai 97 de concurențe din cele 112 alinate la start. Noul succes, alăturat recentelor victorii reputeate de Ileana Silai, campioană europeană de sală pe 1500 de metri, și Natalia Mărășescu, recordmană mondială pe aceeași distanță, confirmă drumul ascendent pe care se află angajat atletismul românesc, un sport în care se muncește cu pasiune, tenacitate și răspundere.

Fotbal

DIVIZIA A

PITEȘTI: F.C. Argeș — Jiul 2-1 (1-1). Meci de luptă, cu mai puține virtuți spectaculare decît ne-am fi așteptat. Jiul se străduiește la ora actuală să fie o formație incomodă pe orice teren, motiv pentru care nu-și mai alege armele, înbinînd duritatea, adeseori agresivitatea fundașilor, cu jocul rapid, pe contraatac, al extremelor, mijloacele tehnice uneori rudimentare cu scîlpirile lui Stoichiță sau mai cu seamă ale lui Mulțescu, jucătorul care se ridică cu două capete deasupra acestui colectiv eterogen. Duminică, el a deschis scorul printr-un gol superb, ca de kinogramă. După acest prim eveniment notabil al partidei, mai tinerii jucători piteșteni și-au cam pierdut capul și, cu alte cuvinte, cursul jocului a fost în favoarea oaspeților. Cel care a intervenit decisiv și a apăsat balanța de partea gazdelor a fost din nou Dobrin, care a făcut o primă repriză „ca-n tinerete”, alegînd pe tot terenul, jucînd mingea dintr-o bucată, luptînd pentru recuperare și, cu aceeași ambiție, pentru finalizare. Un balon pe care toată lumea l-a crezut pierdut a fost, astfel, printr-un efort exemplar, ajuns de Dobrin chiar în margine, centrarea „a ars” palmele lui Cavai, restul fiind o simplă formalitate pentru Doru Nicolae, care egalează cu numai un minut înainte de pauză. La reluare, cu mîntea mai limpede și mușchii relaxați, Argeșul atacă dezlăntit și petreșenii cedează vizibil pasul. Cu cei mult șapte-opt oameni aflați realmente „în joc”, Jiul nu poate rezista, primește al doilea gol (Ivan, min. 54) și scapă de cîteva ori ca prin minune de majorarea scorului. Mulțescu are totuși o zvîcnire de orgoliu spre sfîrșitul partidei, driblează trei adversari pe numai cîteva metri și trimite apoi, de la 16 metri, o ghiulea care îngheată inimile spectatorilor, dar mingea trece razant cu bara. A arbitrat bine C. Bărbulescu, ajutat de V. Ivanovici și S. Stăncescu — toți din București. (Dumitru Graur)

CONSTANȚA: F.C. — Petrolul 3-1 (0-1). În ciuda terenului desfundat s-a jucat cu multă îndrîjire într-un tempo ridicat, meciul avînd numeroase faze interesante. Petroliiștii au venit cu lecția contra-atacului bine învățată. Toporan, sănătos înfîpt în inima unei apărări subrede și debusolate, reușind în nenămurite rînduri să oprească suflarea tribunelor, în timp ce gazdele au atacat steril, înghesuind jocul pe centru și apărîndu-se defectuos, neștiindu-se, de pildă, multă vreme pe ce post joacă Antonescu. Astfel că scorul reprizei întii a fost favorabil echipei care a jucat mai simplu și mai direct, adică F.C. Petrolul. După reluare, constăntenii, pe lângă hotărîre, adaugă jocului lor și o mai bună organizare în atac, iar în apărare Bălosu se ține scai de Toporan. În vreme ce echipa ploieșteană pare obosită și multumită de rezultat. Treaba aceasta avea s-o coste, pentru că Ignat în minutul 77 va deschide seria celor trei goluri ale gazdelor, care termină în forță meciul. După această înțînire s-a văzut limpede că F.C. Constanța, pe lângă problemele ridicate de lipsa unui coordonator în atac, și-a mai adăugat una: cea a fundașilor centrali, echipa trăind deocamdată de pe urma unei condiții fizice excelente. De cealaltă parte, F.C. Petrolul stă prost exact cu pregătirea fizică, fapt ce explică oarecum ghinionul punctelor pierdute în finaluri de meci. A arbitrat cu scăpări N. Georgescu, ajutat de V. Teclu și D. Rădulescu — toți din București. (Răzvan Bărbulescu)

TIMIȘOARA: Politehnica — Politehnica Iași 1-0 (0-0). O întreagă primă repriză am asistat la un joc mediocru și fără nici un pic de luciditate a gazdelor, singurele momente demne de o cronică sportivă fiind ratările lui Cernescu (de două ori) și Dănilă care au trecut de Mehedintu cu o surprinzătoare ușurință. Cum spuneam gazdele au jucat slab și nu au reușit decît firziu (min. 35) să tragă la poarta leșenilor, în vreme ce aceștia din urmă și-au organizat temeinic linia defensivă, iar în atac au creat adesea panică. Dealtfel chiar la reluare Nemțeanu a frosit o ocazie cît carul. Scăpați cu fata curată și supărați nițel pe arbitru Ion Chîlbar (între alte motive: hențul lui

Anton în careu, penalty văzut de șalzei de mîi de ochi și inexplicabil omis de cronicarul Sportului ca și alte situații), timișorenii se dezmoștesc grație lui Giuchici și Nucă, doi mofturoși însă talentați și plini de fantezie. Galopînd a sănătate, el au facilitat drumul colegilor lor spre poarta excelentului Bucu prin acțiuni la picior și... cu capul. Astfel că vreo 25 de minute am văzut ceea ce spuneau bătrînii că ar fi fost „sfertul de oră” al Hîpensiilor. S-a jucat și dur (Sofian eliminat), dar asta se explică prin starea actuală a leșenilor plini de nesănsă deși joacă un fotbal plăcut, athletic, ordonat. S-a ratat enorm, dar s-a și înscris prin Dombrovski (minutul 78), un gol de album în colțul cu pîianjenii. Așadar slab arbitrajul lui Ion Chîlbar (Pitești) ajutat cam în aceeași manieră de I. Cîmpeanu (Cluj-Napoca) și I. Miș (Tirgu Mureș). (Teodor Bulza)

DIVIZIA B

VASLUI: Viitorul — Gloria Buzău 2-2 (0-2). Momente dramatice în ultimul minut al unei partide disputate, desăfășurată aproape în întregime sub semnul dominării, tehnice și tactice, a oaspeților, în fața garniturii vasluene care, dincolo de sportivitate, n-a arătat mai nimic. În minutul 90, cînd conurile păreau definitiv încheiate și gazdele se arătau împacate cu spectrul întrîngerii, la o minge fără prea mare importanță, căpitanul buzoian Nicolae a lovit balonul cu mîna în careu! Prompt și aflat aproape de fața, arbitrul bucureștean Romeo Stîncan a dictat penalty. Portarul Viitorului, Marinescu, și-a fixat balonul în punctul văruit de la 11 metri, în vreme ce coechipierul său Bejenaru a ingenuncheat pe gazon cu spatele la iașă și cu mîntea la ochi. Antrenorul liderului, fostul internațional Ion Ionescu, a încercat o ultimă soluție psihologică, înlocuind portarul și trimițînd-l între buturii pe ex-petrolistul Stelian, despre care se zice că e mai bun la 11 metri decît colegul său Cristian. Numai că execuția lui Marinescu a fost impecabilă, conștințînd un rezultat de egalitate, în ciuda pionajului, foarte aproape de minge, al lui Stelian și în ciuda deslășurării generale a partidei. ● Buzăul, în echipa caruia a reapărut Negoescu, operat în iarnă de menisc, și în rîndurile caruia Radu Gheorghe și Stan (autorii, în ordine, ai golurilor) au făcut un meci pe alocuri excelent, păcătîndu-l în repetate rînduri pe fostul căcăuan Volmer, ar fi meritat ambele puncte, numai că e bine de știut că o partidă durăză exact pînă la fluierul final! ● Bun arbitrajul lui Romeo Stîncan, caruia nu l-am reproșat decît ignorarea, uneori supărătoare, a legii avantajului. (Andrei Georgescu)

BUCUREȘTI: Rapid — Progresul-Vulcan 0-0. Derbiul de rangul al doilea bucureștean a atras, ca de fiecare dată, aproape 20 000 de spectatori în tribune, chiar pe o vreme mizerabilă, chiar dacă prea mult fotbal nu se aștepta de la partida de referință. Dar, un meci Rapid — Progresul ar atrage probabil mai mulți spectatori decît o partidă a Sportului studențesc (sub 2 500 de plătitori la ultimul joc, cel cu Reșița), chiar dacă el s-ar disputa într-o zi în divizia C! ● Acestea fiind zise, sigur că se cade să amintim că o echipă care se bucură de atîta iubire, precum Rapid, ar trebui să și joace ceva fotbal, măcar la jumătatea măsurii de pasiune de care dau dovadă suporterii ei. N-a fost cazul, s-c spunem dintru început, nici în meciul cu Progresul, echipă care a jucat mai metodic, mai așezat, dominînd jocul în teren. Giuleștenii ar fi putut înscris, e adevărat, la cele cîteva incursiuni percutante ale lui Bartales și Manea, dar Progresul a fost mai aproape de victorie, echipa antrenată de Gh. Popescu dominînd și ratînd mai mult. ● La Progresul, sau Progresul-Vulcan, ca să fim mai exacti, a impresionat jocul foarte bun al tinerilor Cristea, Iliescu și mai cu seamă, Popa, un tânăr mijlocăș promovată de la echipa Mașini Unelte, din campionatul Bucureștiului, despre care se va mai vorbi. Rapidul s-a evidențiat mai ales la capitolul... faulturi intenționate, domeniu în care au excelat, ca de obicei. Sîtru și Niță, primul dintre ei fiind autorul unui fault cu caracter de atentat fizic, căruia i-a căzut victimă (scos pe targă de pe teren) mijlocășul Nignea. ● În ciuda deselor acuiri verbale rostite împotriva lui din mijlocul galelei roștiste, arbitru l. Buzea s-a achitat foarte bine de o sarcină grea. (D. Grecu)

Un antrenor

care vine:

VIOREL MATEIANU

— Vasăzică, Viorele, ai un an și jumătate de cînd antrenezi pe F.C. Baia Mare. Ești mulțumit de ce-ai făcut în acest mîșimp?

— Așa și așa. Am găsit un lot bun, la care s-au adăugat Sepi, Dragomirescu și Roznai, ultimul aflat încă în curs de acomodare. Jucătorii erau talentați și harnici, numai că fiecare juca în echipă de toate. Conduc apăsarea o duminică liberă, una mijlocăș, alta centru, iar în ultimul meci al lunii trecea pe extrema dreaptă! La fel, Sabău și alții. Am pus piciorul în prag și am căutat un loc pentru fiecare. Pentru cei mai mulți, am găsit, pentru ceilalți, mai caut.

— Cum joacă Baia Mare? N-am văzut-o niciodată anul acesta.

— Dacă ar fi să judecăm după locul întii din clasament și după cele 12 puncte cucerite în deplasare, echipa a atins un anumit nivel. Chiar dacă, personal, nu sint pe deplin mulțumit, se cade să zic că Baia Mare nu joacă rău. Cum anume joacă? Mereu cu 2 virfuri, între care juniorul Terheș ar merita, cu siguranță, un loc în reprezentativa țării, precum și cu unul din fundașii centrali, după nevoile jocului, împins la construcție, fie și pentru realizarea surprizei și a superiorității numerice în atac. Într-un fel, vechea idee de joc propusă și aplicată la Progresul, pe care am adaptat-o posibilităților fotbalistilor băimăreni și pe care am îmbunătățit-o.

— Cum și se pare fotbalul românesc văzut de la Baia Mare?

— În creștere, dar cu destule lipsuri.

— Anume?

— Părerea mea e că trebuie umblat de urgență la raporturile noastre cu fotbaliiștii, cu jucătorii. Mi se pare că nu-i iubim suficient, că nu le acordăm destul respect. Din acest punct de vedere, am greșit mai demult cu Ivansuc, cu Todor chiar. Mai nou, am greșit cu Dobrin, cu Răducanu, cu Zamfir, acum sintem pe punctul de a greși cu Dumitru. Să nu fiu înțeleș greșit. Nu sustin să ne dăm pe după cîreș, și să le înghîtim abaterile și defectele, dar nu-trec convingerea că actul educativ trebuie să se producă mai cu tact, mai cu discreție. Nu să spuim lumii miercuri că Zamfir stă mai mult prin circiumi, iar duminică să-i ceri, lui, să joace bine, iar publicului să-l aplaudim! Jucătorii de fotbal, ca și actorii, de pildă, trăiesc din prestigiu, nu e bine să-i arătăm toată ziua-bună ziua cu degetul și să-i punem la colț. Personalitatea jucătorilor trebuie respectată mai mult.

— Tu cum o respecti, concret?

— Trăiesc toată ziua alături de ei, încerc să mă identific cu ei, să mă fac părtaș la viața lor. Le cunosc biografiile, familiile, bucuriile, necazurile. Atitudinea aceasta a dat și da rezultate bune, în sensul că n-am nici un fel de probleme speciale cu disciplina.

— Ce înseamnă „le cunosc familiile”?

— Chiar asta înseamnă. Că băiatul lui Conduc, de exemplu, se numește Răzvan și că are 1 an și 6 luni. Că Radu Pamfil locuiește pe Rozelor, la bloc, la etajul 4, pe un colț. Că Borz stă pe George Coșbuc și că Sabău are o fată. Ajunge?

— Ajunge. În aceeași ordine de idei, crezi că Baia Mare va promova în divizia A?

— La Baia Mare, promovarea e privată ca o consecință a jocului bun, a unui fotbal modern, nu ca un scop în sine. Mă străduiesc să îndepărtez echipa de obiectiv, tocmai pentru că obiectivul urmărit pînă la obsesie creează o stare de stress, putînd deveni ei însuși o frînă.

— De acord, numai că eu nu fac parte din echipă!

— Rolul meu e să-i fac pe fotbaliiști să joace mai bine, să formeze un ansamblu mai echilibrat, mai omogen. Știi ce zicea Sergiu Celibidache, marele dirijor?

— Nu știu ce zicea Sergiu Celibidache.

— Că rostul lui nu e altul decît acela de a-i împiedica pe membrii orchestrei să cînte fals.

— Nu mi-ai răspuns la întrebare! — Normal ar fi să promovăm. Avem 7 meciuri acasă și 6 în deplasare. Prima mîșă pare să fie de pe-tea noastră, dar mi-e frică de anticipări. Nu pun diagnostic. Eu nu sint chirurg, eu sint antrenor de fotbal.

— De cine îți mai e frică?

— De Gloria Bistrița.

— Dar formațiile clujene?

— Cred că C.F.R. are mai multe puncte decît merită, iar Universitatea, echipă de care mă leagă atîtea amintiri plăcute, am senzația că e încă în formare. Poate că la anul va juca pentru A cu cele mai mari șanse.

— Care e atmosfera la Baia Mare?

— Propice. Organele locale și publicul ne iubesc și ne sprijină. La Carei, bunăoară, echipa a mers însoțită de 4 000 de suporteri! La fel, la Cluj-Napoca, în meciul cu Universitatea. Conducerea clubului e, nu încerc să fiu lingusitor, foarte pricepută, cum nu sint multe conduceri la echipele din prima divizie. Capitolul asta, al oamenilor care răspund de soarta unor formații divizionare, e un capitol la care îndrăznesc să afirm că fotbalul nostru nu excelează, dar nu e cazul acum să insist. Ne-ar mai trebui un teren de antrenament...

— ...Și cîteva puncte pentru a promova!

— Așa să fie, cum zici.

OVIDIU IOANIȚOIA ■

1. Pregătindu-se pentru dezvăluirea celei de a doua conflagrații mondiale, principalul serviciu de informații al Germaniei hitleriste, Abwehrul, n-a scăpat din vedere importanța nevralgică a legăturilor telefonice dintre inamicii săi potențiali cei mai de temut în emisfera vestică — Anglia și Statele Unite. Așa se face că în octombrie 1939, Simion Kodel, unul dintre agenții de valoare ai acestui serviciu ce opera în Statele Unite, a trimis centrului său coordonator din Bremen, o informație din care rezulta că într-o cameră izolată din subsolul Casei Albe fusese instalat un aparat telefonic destinat convorbirilor transatlantice ale lui Roosevelt și că acest aparat era dotat cu un dispozitiv destinat să „brujeze”, respectiv să codifice conținutul convorbirilor președintelui. Informația mai preciza că Roosevelt se și servise de acest aparat la 1 septembrie 1939, când ambasadorul S.U.A. de la Paris, Bullitt, îi raportase prin el despre invadarea Poloniei de către trupele germane.

Centra din Bremen a raportat această informație pe cale ierarhică conducătorilor nazisti iar aceștia au dispus ca ministerul poștei și telegrafului (Deutsche Reichspost) să întreprindă cercetări care să ducă la construirea unei aparaturii capabile să intercepteze și să decodifice convorbirile telefonice ale lui Roosevelt cu Europa. Aceste convorbiri nu se mai făceau prin cablu transatlantic, ci erau transmise spre și din Europa prin unde radio. Măsura era legată de faptul că Wilhelm Ohnesorge, ministrul german al poștelor, avea în preocupare realizarea unei instalații de ascultare a convorbirilor ce treceau prin cablu în cauză, bazată pe un sistem de inducție, iar americanii nu ignorau, se pare, acest amănunt.

Dar sus-zisul ministru al poștelor era un individ mult mai plin de resurse decât îl credeau adversarii săi. El s-a apucat să rezolve, cu toate mijloacele ce-i stăteau la dispoziție, problema construcției unui „decodificator” al mesajelor telefonice ale președintelui american, astfel încât, în septembrie 1941, principalul său cercetător, inginer Watterlein, reușise nu numai să construiască o copie a dispozitivului de bruiaj american, dar să și inventeze un alt dispozitiv capabil să anuleze efectele primului. Ceea ce mai rămânea de făcut, adică o stație puternică de interceptare radio împreună cu masa de ascultare și înregistrare aferentă acestei stații, a fost de asemenea pus în stare de funcțiune la 1 martie 1942. Stația, prevăzută cu o antenă direcțională gigantică, a fost construită într-un loc retras, pe coastele Olandei ocupate, lângă localitatea Eindhoven. „Recolta” obținută era tradusă pe loc în limba germană și transmisă la Berlin, printr-un teletipograf special. Întreaga operație care includea interceptarea, decodificarea, traducerea și raportarea textului la Berlin, dura în medie două ore, ceea ce reprezenta pentru timpurile acelea procedul cel

mai rapid din lume de raportare a informațiilor secrete.

Difuzarea datelor astfel obținute era strict limitată, întrucât întreaga acțiune era considerată un succes direct al conducătorilor nazisti, aceștia înțelegeau să păstreze totul în mână lor. Raportul original venit de la Eindhoven ajungea la Himmler, iar acesta îl distribuia, după o listă stabilită de el, din care lipseau atât „Abwehrul” cit și serviciile de informații ale armatei, aerului și marinei. Unul din foarte puținii privilegiați în uniformă militară care figurau pe listă era generalul Jodl, șeful marelui stat major al lui Hitler. Așa se face că, în dimineața zilei de 29 iulie 1943, sus-numitul general a fost sculat de aghiontantul său mult mai devreme ca de obicei pentru a deschide un plic sigilat, marcat cu litera „U”. Litera de pe plic indica faptul că înaintur se găsea o informație interceptată de circuitul radiotelefonice ce lega Anglia de Statele Unite. Conținutul acestei informații i s-a părut atât de important lui Jodl încât el i-a acordat un capitul

Mai întâi, Hitler a tras din această informație concluzia că șeful Abwehrului, Canaris, nu este de bună-credință și că i-a ascuns datele despre tratativele italo-anglo-americeane pe care, fără îndoială, le cunoștea. Această supoziție a lui Hitler a grăbit lichidarea Abwehrului, cerută de multă vreme de Himmler și SS-istii săi, iar ceva mai târziu executarea lui Canaris.

Pe plan militar, Hitler a ordonat ocuparea Italiei. În baza acestui ordin, încă înainte ca ziua de 29 iulie să se fi sfârșit, trupele germane au început să coboare prin trecătorile ce separau Italia de Austria, astfel încât foarte curând 20 de divizii ale Wehrmachtului au ocupat poziții de luptă din Calabria până în Alpi. În consecință, trupele anglo-americeane au întâmpinat mari dificultăți în acțiunea de eliberare a Italiei, trebuind să se lupte pentru fiecare palmă de teren. Luptele din Italia nu s-au terminat decât la 15 aprilie 1945.

Toate acestea au pornit de la faptul că atât Churchill și Roosevelt erau conștienți de faptul că discuțiile ce le purtau pe linia lor telefonică privată nu puteau fi nici ascultate, nici descifrate. Cel puțin așa îi asiguraseră experții firmei „Bell Telephone System”, care construiseră atât linia cit și acel aparat special care bruia vocile, făcându-le neînțeleșibile înainte de ajungerea mesajului la destinație. Cu o încredere indestructibilă în faimosul sistem de bruiaj al telefonului său, primul ministru britanic chema, la indiferent ce oră din zi sau din noapte, din adăpostul său blindat, nu numai pe Roosevelt, dar și pe alți amici și colaboratori din Washington și New York, brânșiți la linia respectivă, cu care vorbea timp îndelungat despre problemele legate de mersul războiului și despre planurile unor operații viitoare. Discuția sa cu Roosevelt la care ne-am referit aici, nu era de altfel bazată pe nici un fapt cert. Nici agenții „Intelligence Service” din Italia nici alte surse nu transmiseseră încă informații concrete privind intențiile acestei țări de a propune convorbiri oficiale de armistițiu aliaților. Existau desigur anumite contacte între reprezentanții italieni și cei anglo-americani la Tanger, Lisabona, Barcelona și Berna. Din cite se cunosc astăzi, atât regele Emmanuel al Italiei cit și mareșalul Badoglio, șeful guvernului, erau într-adevăr preocupați de a găsi cit mai rapid o cale pentru interceptarea unor tratative oficiale. Convorbirea telefonică a lui Churchill cu Roosevelt a desconsiderat această intenție încă înainte de materializarea ei.

Scriitorul Ladislav Farago, fost timp de mulți ani cadru al serviciului de spionaj american, care a dezgropat această istorie din arhivele hitleriste ale vremii, i-a adăugat și o morală pe care ne mulțumim să o redăm și noi în încheierea relatării acestui episod: „Când este vorba de secrete de stat, nu le discutați la telefon”.

(Va urma)

Spionaj și electronică

de I. Mocanu

special în „Jurnalul de război” de a cărui redactare răspundea. Iată cum sună acest capitul: „La 29 iulie, ora 1 dimineața (ora europeană) a fost interceptată o convorbire telefonică între primul ministru Churchill și președintele Roosevelt, stabilindu-se că ea avea drept obiect o proclamație a generalului Eisenhower către poporul italian și un armistițiu iminent cu Italia. Churchill a spus: „Noi nu dorim să propunem nici un armistițiu înainte de a ni se solicita acest lucru în termeni corespunzători”. Roosevelt: „Exact”. Churchill: „Mai putem aștepta”. Roosevelt: „De acord”. A rezultat că problema prizonierilor de război englezi din Italia va trebui rezolvată de c asemenea manieră încât să fie evitată predarea lor „hunilor” (n.r. — nemților). Churchill și-a manifestat dorința să intre în legătură directă cu regele (n.r. — al Italiei) referitor la acest subiect. Roosevelt a promis că va aborda și el pe „Emmanuel” în această problemă dar nu știe încă prea bine cum va proceda. Capitoul se încheie cu comentariul lui Jodl: „Astfel avem o probă incontestabilă că negocierile secrete între italieni și anglo-americani sînt în curs”.

Interceptarea acestei convorbiri a avut consecințe importante asupra desfășurării ulterioare a evenimentelor.

1. „Și el dădea sec, dur, nemilos, nu mă cruța deloc, simțeam cum îmi clănțăneau măselele în timp ce creierul mi se zbatea în cap, căuțind parcă refugiu în somn. Așa e cînd te lovește, mărturisese, autoironizîndu-se, Covaliu, pumnii celui alt, îți vine să te lungesti acolo unde te afli și să adormi ca după o beție, visînd că ești campion și că ai învins. Aiureala oricărui vis absurd.”

— Chiar pe podeaua ringului? întrebă plin de curiozitate novicele și admiratorul său, privindu-i cu ochii mari obrazul crispat la amintirea aceluși eșec ce-l marcaseră în mod evident pe Covaliu, după ce, de-a lungul a mai bine de zece ani, cuceriseră titluri după titluri. Nu-și ascundea înfrîngerea, nu era felul lui Covaliu să încerce o justificare precum făceau cei mai mulți din ramura lui sportivă, amănînd cu pumnii înlestați că, după un antrenament strasic, își va lua revanșa și-l va suprima pe învingător cu prima ocazie.

O sinceritate funciară (meteahnă pentru unii, calitate pentru alții) nu-i îngăduia acestui suflet deschis să nu se recunoască depășit, ba ceva mai mult, nu trăgea nici o nădejde că-l va putea învinge așa curînd pe Alexandru Petre, vedeta incontestabilă a ultimului sezon pugilistic la categoria 71 kg.

De unde a apărut, cum a pus clubul „Spartac” mîna pe el, cine l-a antrenat pînă s-a impus atenției, cînd a trecut de la juniori la seniori și cum de nu-l mai întîlnise Covaliu pe Alexandru Petre, pe nici un ring, nici de asta nu-și dădea seama și nici nu înțelegea.

Chiar îi mărturisese novicele surpriza încercată:

— Doar n-a căzut de pe altă planetă, ca să ne trezim cu el la gală, pe foile oficiale ale arbitrilor, purtînd însemnele clubului „Spartac”. Aceasta este o vedetă pînă în anonimat, „la umbră” cum se zice, de către nea Ploesteanu. Îi cunosc tactica. L-a secundat și a trăit cu el toate clipele meciului. L-a dădăcit în colțul ringului, doar l-am văzut cu ochii mei, cînd schita, simulînd lovitură repezi în vînt, un-doi-uri și upercut-uri, adresate feței mele, care ardea în colțul opus, ca focul, fiindcă tinărul bine legat, cu fizionomie atrăgătoare năvălise asupra mea fără nici un menajament. A ținut cu orice preț să spulbere mitul în câteva runde, sigur că nu i-a mers figura, dar mereu m-a înghesuit în colț și nu m-a iertat. De cite ori ne înfruntam, și cînd primeam și cînd dădeam, săreau scînteii. Ambiția mea de a nu mă lăsa răpus și a lui de a mă umili, ațîșase în mine o furie neputincioasă, care mă făcea să greșesc la fiecare pas, fiindcă mă simțeam orbit de necaz.

Cînd gongul a sunat începutul ultimei reprize și m-am trezit în mijlocul ringului, cu arbitrul muiat în alb de sus pînă jos, pantalonii fresco, cămașa de mătase ușoară, ecuson cu litere de aur, între noi am avut senzația că începe cel mai lung rund din cariera mea. Ce mai, Petre Alexandru mă jucase în foi de viță două reprize consecutive. Bunul meu public, în ochii cărui fusesem doar cu cîteva săptămîni înainte un răsfațat, aplauda fără reținere, iar ciuda care mă cuprinsese, în loc să-mi stimuleze energiile, îmi turnase olumb în pumni și în picioare și-mi tremurau genunchii. Petre Alexandru mi-a șters bărbia ușor cu mîna dreaptă căci fentasem la timp și i-am replicat cu un croșeu slab dar am izbutit să-i înroșesc obrazul, ceea ce, îmi închipui, mi-a dat curaj. A zîmbit amar: „lasă că îți arăt eu!”, spunea privirile ațîțite în pupilele mele, dar eu în această situație centrală la o fracțiune de secundă prinsesem aripi și

Moartea boxerului

de Eugen Teodoru

atunci m-am năpustit nebunește, fiindcă mă simțeam trădat de „bunul meu public”, rămas pentru o clipă perplex, confundat în tăcere. Spectatorii mei, majoritatea tineri, nu se așteptau la o replică bruscă, cu toate că mă știau în stare și de așa ceva, dar pentru un moment uitaseră. Petre Alexandru, surprins cu garda deschisă a doua oară, lovitura a zguduit toată arhitectura „maestrului” picat din senin de pe o planetă necunoscută în mijlocul acestui vacarm interminabil, să mă întrecă, să-mi smulgă laurii de pe frunte. M-a mai înghesuit el o dată în corzi, dar știind lecția, mi-am apărat fața, am eschivat, așteptînd și am lovit cînd se întorcea. Cu sete. În clipa aceea, Petre Alexandru s-a clătînat, știu sigur că s-a învîrit și cu el ringul, sala, și palmele spectatorilor care nu mai îndrăzneau să mai aplauda frenetic, cu toate că țineau mortis ca noul idol să nu-i dezamăgească atât de curînd, ci eu să fiu cel sacrificat și scos din competiție, măcar la puncte. În sport, precum știi, totul se schimbă de la un

moment la altul. Imprevizibilul atîrnă-n văzduh și-nvîrte roata cînd într-o direcție, cînd într-alta, ca și cînd ar mișca o vîntul. Petre Alexandru era ușor grogghi, își căuta o clipă de „respiro”. Din ochii care adineauri mă fulgeraseră cu superioritate, ba se infipseaseră în obrazul meu ca două pumnale, acum se îndreptă către mine o tăcută rugăminte de a nu-i nărui atât de repede ceea ce reușise să cucerească în primele două reprize. În schimbul de lovituri ce a urmat, am acumulat puncte, el lăsîndu-mă în chip vădit să le obțin, dar fără a-și expune figura croșului meu de stînga cu care-l pîndeam la fiecare mișcare. Arbitrul, îngăduitor, l-a retras spre corzi, l-a numărat și a făcut un semn discret către nea Ploesteanu, antrenorul, sugerîndu-i să declare abandon. Eu topăiam, scuturîndu-mi brațele, gustînd efectul loviturii, eram sigur că „managerul” nu va renunța la meci, ci îl va lăsa pe elev în arenă, mizînd pe zestrea strînsă în rundurile anterioare.

Petre Alexandru m-a așteptat să mă apropiu, eu l-am tatonat cu grijă, întărîtîndu-i amorul propriu. Nu s-a lăsat păcălit, cu toate că ispita ieșirii la atac îl împingea înainte. Riposta i-a fost prudentă, a rezistat tentației lovindu-mi un umăr, întîlnînd ca din întimplare mînușile care au scos în ciocnire zgomote seci ca niste plescături în apă. Meciul nu mai era interesant, nici pentru noi, nici pentru lume. Eu aș fi încercat să-l mai anim. Mi-am învîrit nițel adversarul, cărîndu-l după mine și cînd a încercat un alt „un-doi” l-am prins de brate, simulînd că sint obosit. Simțisem că-l mint, s-a lăsat greu spre mine și nu s-a deslestat decît atunci cînd arbitrul a hotărît să ne despartă strigînd „break”. Am tras cite o ochiadă la „monitorul” spînzurat de tavan și la masa judecătorilor ca să vedem, în sfîrșit, gestul salvator al brațului care urma să bată gongul.

Au izbucnit aplauzele: o parte mi se adresau mie, sint convins, dar lipsite de entuziasmul de altădată. Nu eram cituși de puțin mulțumit că am recucerit stima publicului. Mă gîndeam de data aceasta că oamenii din tribune vor aprecia cavalerismul de care dădusem dovadă. Bineînțeles că asta nu schimba datele problemei, nu-mi mai tinea de cald. Antrenorul Rour mă îmbrățișa, mă mîngie în stilul lui binecunoscut. Blindul și inteligentul creator de valori în boxul românesc sta alături de mine într-o clipă de grea cumpănă. Îmi scoase proteza și-mi șterse fața ca un adevărat prieten. Ce bine îmi făcea răcoarea produsă de prosopul lui.

(Va urma)

raicu

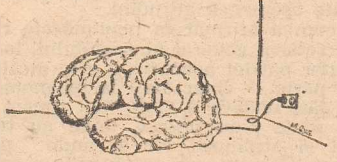
IANUS DESPRE NONIANUȘI

Cînd două fețe mi-am făcut
Una spre voi alta-n trecut
N-am prevăzut
Că unii vor purta curent
Tot două dar concomitent
Înspre prezent.

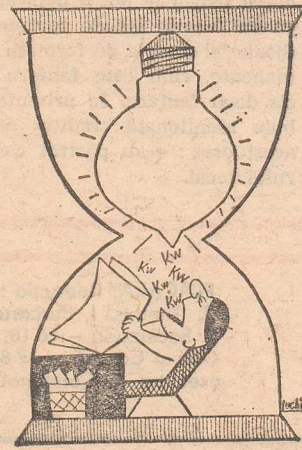
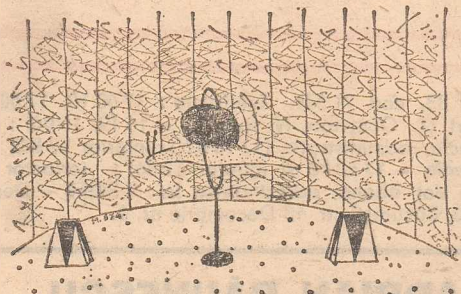
CURAJ

De sub nămeții de calvar
Vorbî hirtia spre dosar:
Dacă-ntr-o zi alunec eu
Cu ce-o să te mai duci la zeu
Ca să-l convingi că dai în greu?

VASILE SMĂRÂNDESCU

MIRCEA GHEORGHE

LUCIA TIMOC

Locul nostru este aici, la Codlea, și nicăieri în altă parte

● Krauss Margareta, primarul orașului Codlea, s-a născut în satul Daia, comuna Apold, județul Mureș, în ziua de 3 februarie, anul 1938. Este absolventă a Academiei de științe economice. Este membră a Partidului Comunist Român din anul 1958. Locurile de muncă anterioare: tehnician agronom în comuna natală, activistă la Comitetul raional de partid Sighișoara, activistă la Comitetul regional al femeilor Brașov, lector la Școala interjudețeană de partid Brașov, activistă la Comitetul județean Brașov al P.C.R. Decorată cu Ordinul Muncii clasa a III-a, având acordate medaliile ale Republicii Socialiste România cu prilejul încheierii cooperativizării agriculturii, aniversării jubiliare a creării Partidului Comunist Român, a eliberării României de sub jugul fascist. Din anul 1972 este căsătorită cu tehnicianul electronist Krauss Martin. Au împreună o fetiță de 1 an și 4 luni. În anul 1966 a absolvit secția economică de 3 ani a Academiei de științe social-politice „Ștefan Gheorghiu”.

— Știm că ați lucrat în cadrul Comitetului județean Brașov al P.C.R. În ce mod experiența acolo acumulată v-a ajutat și vă ajută să conduceți politic și administrativ orașul Codlea?

— Orașul Codlea al cărui primar sint de peste 5 ani are 23.000 de locuitori. Ei sint români, germani și maghiari. Trăiesc înfrățiți de secole pe aceste frumoase meleaguri ale așezării de la poalele Măgurii. Pînă în anul 1950 Codlea era o comună. Astăzi este un oraș cu o frumoasă dezvoltare industrială și cu un continuu proces de urbanizare. Numai este doar localitatea garoafelor, deși ne mindrim mereu că sintem orașul florilor, ci și locul unde se produc coloranții, mașini agricole, mobilă și articole textile. La noi se produc 90 la sută din coloranții din România și exportăm în 30 de țări. La noi foștii agricultori sint operatori chimisti, lăcătuși mecanici sau electricieni. Simbolurile breslelor de altădată trăiesc încă. Mă refer la priceperea cu care neîntrecutul meseriaș codlean s-a integrat în producția modernă, la hărnicia și onoarea cu care el ține să se evidențieze în întrecerea socialistă. Pentru mine toate acestea au constituit premise. Ele mi-au permis să mă încadrează și să-mi racordez elanul meu de muncă politico-administrativ la elanul oamenilor despre care vă vorbeam. De la ei am învățat lucrurile cu care nu eram familiarizată, acelea de organizare, în timp, experiența anterioară ca și aceea acumulată mi-au permis crearea unei orientări corespunzătoare în conducerea destinelor acestui orașel industrial.

— Spuneți-mi, vă rog, stimată tovarășă Krauss, care sint problemele esențiale ale locuitorilor acestui frumos oraș din Ardeal?

— Cele decurgînd din felul fundamental al politicii partidului nostru — ridicarea neîncetată a bunăstării omului. De aceea o primă problemă ce determină scopul final amintit este ridicarea gradului de urbanizare a orașului. Sistematizarea lui. La fel, efectuarea unor construcții edilitar-gospodărești care să sporească gradul de confort al locuitorilor acestei așezări. Ne gîndim, cum este și normal, ca în Codlea viața spirituală să devină elevată. Așa și doar așa s-ar rezolva problema navetismului. Orașul apropiat, Brașovul, oferă mai bune condiții de viață spirituală așa că nici măcar toate cadrele de conducere nu stau cu casa în Codlea. Dorim deci să ne apropiem spiritual de nivelul Brașovului.

— Ce ne puteți spune despre existența industriei orașului Codlea? Ne referim mai mult la semnificația ei socială și morală.

— Industria orașului Codlea crește vertiginos. Cele șase unități industriale din Codlea cuprind peste 12.000 de oameni ai muncii. Există suficiente locuri de muncă pentru cetățenii apti de muncă. În întreprinderile noastre lucrează un mare număr de femei. De la 1 ianuarie 1978 oamenii muncii de la „Colorom” beneficiază de hotărîrea partidului nostru privind reducerea săptămîinii de lucru iar din trimestrul al III-lea se va aplica în întreprinderile unde lucrează un mare număr de femei — Tesătoria și Întreprinderea de sere. Faptul că oamenii au locuri de muncă asigurate și sint retribuți foarte bine contribuie la ridicarea moralului lor. Cit de diferită este viața locuitorilor de azi de cea a celor de acum 40—50 de ani o mai pot constata unii bătrîni în viață. Ei obișnuiesc să compare și să tragă concluzii foarte sincere. Ținuta vestimentară elegantă a locuitorilor, confortul din locuințe, aprovizionarea corespunzătoare cerințelor, sint doar cîteva elemente care vorbesc despre nivelul ridicat de viață din Codlea.

— Nu putem pierde din vedere că ne aflăm într-o renumită zonă turistică. Am vrea deci să știm ce fac oamenii locului în timpul liber?

— Preocuparea noastră a fost întotdeauna axată pe găsirea unor mijloace variate de satisfacere a cerințelor populației în activitatea recreativă, după orele de program, după munca în producție. De aceea există la noi o popicarie, un ștrand cu un frumos lac de agrement, două stațiuni și o serie de formații artistice permanente, cum este fanfara — mai bine zis două fanfare. În privința aceasta trebuie menționată tradiția care există în acest oraș: s-au păstrat comorile folclorului local.

— Sinteți soție și mamă. Cum trăiesc copiii din Codlea?

— Viața copiilor codleni pot spune că este foarte fericită, spre deosebire de copilăria mea, sau a generației mele.

Pe lingă condițiile corespunzătoare din familie, mulți copii beneficiază de îngrijiri în creșa cu peste 100 de locuri, de supraveghere și educație în grădinițe, cîmine și școli.

Copiii noștri au la dispoziție tot ce le trebuie. Pionierii își desfășoară activitatea, după orele de curs, într-o casă a pionierilor, cei mai mari la clubul elevilor din incinta Bibliotecii orașenești. De curînd a fost amenajat un patinoar pe stadionul central, există 2 săli de gimnastică bine utilitate și în scurt timp se vor construi încă două. Dat fiind pitorescul împrejurimilor localității noastre, copiii, sub îndrumarea cadrelor didactice, fac excursii și drumeții care reconfortează spiritul și sporesc forțele fizice. Aceasta este situația.

— Fetița dumneavoastră?

— Fetița mea de 1 an și 4 luni trăiește și crește ca și ceilalți copii.

— Din faptul că aveți această funcție îl doriți fetiței un viitor anumit?

— Doresc ca și copilul meu să fie dominat de cultul muncii, să-și desăvîrșească personalitatea în societate prin muncă neobosită, așa cum am făcut și eu.

— Dumneavoastră, ce calități apreciați la omul anului 1978?

— Cinstea, corectitudinea, demnitatea, înalta conștiință civică.

— Dar omul de peste zece ani cum îl vedeți?

— Cred că va acumula un plus de conștiință comunistă, va avea mai bine cristalizate convingerile și aptitudinile omului unei societăți noi, dominat de spiritul de colectiv, receptiv la nou, la transformările mereu înnoitoare. Răstimpul de 10 ani va aduce, cred, mutații și mai profunde în dinamica societății noastre, de aceea omul de mîine trebuie să fie pregătit de pe acum pentru a face față cerințelor de atunci.

— Spuneți că populația orașului cuprinde mai multe naționalități. Ce este specific acestei conviețuirii?

— Așa cum arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu, existența în România a unei populații de naționalitate germană ca și a celei de naționalitate maghiară este un rezultat al dezvoltării istorice, al așezării pe acest teritoriu, alături de români, și a altor naționalități. Rezolvarea problemelor naționalităților conlocuitoare din

România este una dintre reușitele mărețe ale politicii partidului. Se știe că tot ceea ce s-a înfăptuit atît în trecut cit și în anii construcției socialiste este rodul muncii unite a tuturor cetățenilor patriei noastre, fără deosebire de naționalitate, români, maghiari, germani, sirbi și alții, care într-o deplină unitate îndeplinesc politica internă și externă a partidului nostru. Naționalitatea germană — ca toate celelalte naționalități conlocuitoare — se bucură de toate drepturile ce decurg din Constituția țării avînd posibilitatea să se manifeste plenar pe toate planurile vieții sociale și culturale.

Politica justă și generoasă a partidului nostru față de toți cetățenii țării de toate naționalitățile a determinat o mai mare coeziune și un mai puternic atașament față de națiunea română și a naționalității germane din Ardeal. Păstrîndu-și tradițiile și obiceiurile de veacuri, avînd posibilitatea să-și adapteze formele culturii sale la conținutul socialist determinat de noua ordine, oamenii muncii de naționalitate germană rîmîn cu specificul lor spiritual, dar încadrați perfect în specificitatea vieții socialiste, a națiunii române socialiste.

— Știm cu toții, în unele cercuri ostile din străinătate se bate multă monedă pe problema imigrării inclusiv vizavi de naționalitatea germană.

— Calomnatori au fost și vor fi totdeauna. Cit privește iluziile din care se hrănesc avocații unor asemenea cauze, ele sint combătute de istorie ca și de realitate. Sigur, nu-i cazul să ascund, și unii germani din Codlea au înaintat cereri de plecare definitivă și unii chiar au plecat. Dovadă că statul nostru se pleacă cu înțelegeră la problemele fiecărui om. Dar oamenii cei mulți n-au astfel de probleme, ei știu că țara lor e aici unde s-au născut, unde trăiesc și muncesc. Sint puțini cei asupra cărora microasele indemnuri pot avea cit de cit influență, cei care pot fi derutați de propaganda mincinoasă a unor posturi de radio străine, care caută să amăgească și să determine pe unii cetățeni de naționalitate germană, sau de alte naționalități, inclusiv de naționalitate română, să-și părăsească patria, cu speranța deșartă de a găsi acolo un loc mai cald, de a trăi mai ușor. De asemenea tendința plecării unora se datorește și unui spirit aventurier, fără spiritul de discernămint al consecințelor grave ale acestor emigrări.

Fără îndoială trebuie să respingem cu fermitate asemenea atitudini.

Așa cum a afirmat în nenumărate rînduri secretarul general al partidului, locul cetățenilor patriei noastre nu este nicăieri în altă parte — chiar dacă la un moment dat ar găsi undeva o viață mai ușoară — ci aici unde s-au născut, unde au trăit părinții și strămoșii lor și unde prin munca unită a tuturor se făurește o ordine nouă. Concretizînd la cetățenii de diferite naționalități din orașul nostru, pot să spun, ceea ce gîndim cu toții: locul nostru este aici la Codlea și nicăieri în

altă parte. Se cunoaște soarta emigranților, ce condiții de muncă și de viață mizerabile li se oferă și cit de prost sint tratați. De aceea trebuie să ducem fără încetare o muncă de educație și convingere a acelor care, slabi de mîncare, se pot lăsa furajați de mirajul unor vorbe ademenitoare.

— Ce întimplare v-a impresionat cel mai mult de cînd conduceți destinele orașului Codlea?

— Cutremurul din 4 martie 1977 a fost cea mai zguduitoare întimplare din viața mea. Acest lucru m-a impresionat în două faze: intii, atunci cînd aplecată deasupra fiicei mele, nu știam cum s-o apar mai bine, și al doilea rînd m-a impresionat solidaritatea oamenilor — români, maghiari și germani — care în zilele următoare cutremurului au dat dovadă de un profund umanism, de un puternic patriotism pentru a contribui și ci la recuperarea daunelor pricinuite de înfiorătorul seism. Deși Codlea nu a fost prea mult afectată de acest sinistru, totuși au fost cîteva daune care au fost recuperate grație, așa cum spuneam, acestor oameni minunați în mijlocul cărora trăiesc și eu.

— Ce semnificație are pentru dumneavoastră conferința președinților consiliilor populare?

— Conferința pe țară a președinților consiliilor populare din 29—31 martie 1978 are pentru mine profunde semnificații. În primul rînd conferința va constitui un prețios îndreptar pentru activitatea practică a organelor de stat, a tuturor organismelor democratice din țara noastră.

Întotdeauna, cînd particip la asemenea întîlniri trăiesc un sentiment de adîncă mulțumire. Niciodată oamenii muncii aparținînd naționalităților conlocuitoare nu s-au bucurat de atît de largi posibilități ca în prezent de a participa activ, în condiții de deplină egalitate, la întreaga viață politică, economică și socială, la conducerea societății.

— E grea munca de primar, tovarășă Krauss?

— Nu uitați, un primar primește un mandat de încredere în virtutea căruia oamenii știu că pot să-și se uite drept în ochi, să-și ceară să-l asculte, să-i înțeleagă. Deși numai privind, ascultînd, nu rezolvî nimic. Și singurul lucru care interesează este tocmai să rezolvi, să îndrepti o situație. Or asta nu poate face un primar singur, oricît ar fi el de bun, de harnic. El trebuie să aibă esențiala calitate de a cunoaște bine legile și de a se pricepe să lucreze cu oamenii. În măsura în care reușește ca inițiativa și rezolvarea concretă a unora dintre problemele existente la un moment dat să aparțină oamenilor înșiși — care puteau să vină doar în „audiență” și să le „relateze” — el tinde, cred, să fie un primar adevărat.

— Ce înseamnă pentru frumusețea vieții de aici celebrele sere din Codlea?

— Frumusețea vieții din orașul Codlea pare că face casă bună cu celebrele sere din oraș. Viața codlenilor este senină și luminoasă, orașul frumos ca o seră — și dacă spun aceasta vreau să se înțelegă că e mai frumos decît o grădiniță. Am e folosită de obicei comparația.

Datorită serelor, orașul este foarte cunoscut în țară și în străinătate. Reputația mărcii orașului Codlea ne onorează și acceptată cu prioritate în cadrul aportului de flori. Horticultorii de aici sint vestiți, ei avînd vechi tradiții în rîndul populației codlene. Desfacerea produselor de la sere se face prin cele 50 de magazine răspîndite în toată țara.

— Ce întrebare considerați că a lipsit din acest interviu? Puneți-o dumneavoastră și dați răspunsul.

— Întrebarea pe care n-ați pus-o totuși cred că a fost aceea legată de preocupările noastre privind protejarea mediului. Este o problemă majoră care stă în atenția noastră atît în ceea ce privește atmosfera cit și apele riului Vulcănița. În acest sens s-au construit două stații de epurare și este în construcție o stație de epurare biologică a apelor reziduale ale întreprinderii „Colorom”.

Grija față de om, față de sănătatea lui va fi în continuare în atenția organelor locale de partid și de stat prin găsirea de noi soluții în cadrul uzinei „Colorom” pentru a păstra aerul curat al frumosului oraș al florilor, din al căror parfum sorb cîte un bob de bucurie oamenii din mai toată țara.

EUGEN SECELEANU

FLACARA. Redacția: București, Piața Școlii 1, cîsuța poștală 4112, oficiul 33, cod 71 341. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20, interioare: publicistică social-politică (L. Timbus, I. Purcaru, L. Nișescu — 16 17); cultură, știință, învățămînt, sport (I. Octavian, N. Ionescu — 16 19, 16 06); scrisori, anchete cetățenești (M. Nedelea, E. Seceleanu — 16 18, 17 87); fotoreportaj (15 95); documentare (16 23); cenoclu, administrație (17 78 82 și interior 17 83); secretariat de redacție (Dan Birlădeanu, Cornei Catană — 17 82, 16 21); secretor responsabil de redacție (Nicolae Arsenie — 17 63 16 și interior 17 86); redactor șef — 18 22 96 și interior 18 22. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Școlii”. Cititorii din străinătate se pot abona, adresîndu-se la: ILEXIM — Departamentul Export-import presă, PO Box 136—137, telex: 1 12 26, București str. 13 Decembrie nr. 3.

Redactor șef: ADRIAN PĂUNESCU